

**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI**

**TOZKOPARAN DİZİSİNİN TÜRKİYE
YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRETİM
PROGRAMLARI ORTAK METNİ'NDE YER
ALAN DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Fatma KURT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
AĞUSTOS-2025**

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

**TOZKOPARAN DİZİSİNİN TÜRKİYE
YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRETİM
PROGRAMLARI ORTAK METNİ'NDE YER
ALAN DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

DANIŞMAN : Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN
JÜRİ : Prof. Dr. Nihat ŞİMŞEK
JÜRİ : Dr. Öğr. Üyesi Emine Birgül ZELZELE

Fatma KURT

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KAHRAMANMARAŞ
AĞUSTOS-2025

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TOZKOPARAN DİZİSİNİN TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI ORTAK
METNİ'NDE YER ALAN DEĞERLER AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

Fatma KURT

Danışman : Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN

Yıl : 2025, Sayfa: XIII+94

Jüri : Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN

: Prof. Dr. Nihat ŞİMŞEK

: Dr. Öğr. Üyesi Emine Birgül ZELZELE

İçinde bulunduğumuz dijital çağ araçlarının başında gelen televizyonun ve televizyon programlarının, çocuklar tarafından kolayca ulaşılabildiği ve değer aktarımı açısından da azımsanmayacak ölçüde öneme sahip olduğu söylenebilir. Bunlardan biri olan Tozkoparan Dizisinin ilk gösterim yılı 2018 olan birinci sezonunda yirmi bir bölüm vardır. Bu çalışmada yirmi bir bölümde var olan değerleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu temel amacın gerçekleştirilmesi için bölümler Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri açısından incelenmiştir. Alt amaçlar ise diziyeye ait yirmi bir bölümün ayrı ayrı TYMM Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan değerler açısından nitelik ve niceliğinin tespit edilmesi ve değerlerin dizideki genel durumunu belirleyerek değer aktarımındaki kullanım durumunu belirlemektir. Çalışmada tüm bölümler dizi inceleme formu ile bütün olarak izlenmiştir ve sözlü ya da görsel bulgulara ulaşılmıştır. Ulaşılan bulgular dizi inceleme formuna saat, dakika ve saniye aralıkları ile not edilmiştir. Araştırmanın sonunda dizi bölümlerinde değerlerle ilgili iletilere yer verildiği

görülmüştür. Araştırmanın verileri olan yirmi bir dizi bölümü nitel araştırmaya göre analiz yöntemlerinden doküman analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucunda incelenen yirmi bir bölümde toplam olarak 267 veri tespit edilmiştir. Bu verilerden 231'i sözlü, 36'sı ise görseldir. En fazla tekrarlanan değer çalışkanlık olduğu tespit edilmiştir. Bu değeri sırası ile vatanseverlik ve sağlıklı yaşam takip etmektedir. En az tespit edilen değerler ise estetik ve özgürlük olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değerler, değerler eğitimi, dizi, Tozkoparan, Türkiye yüzyılı maarif modeli

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION

ABSTRACT

MA THESIS

**AN ANALYSIS OF THE TV SERIES TOZKOPARAN IN TERMS
OF THE VALUES SET FORTH IN THE COMMON TEXT OF
THE TÜRKİYE CENTURY MAARIF MODEL CURRICULUM**

Fatma KURT

Supervisor : Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN

Year : 2025, Pages : XIII+94

Jury : Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN

: Prof. Dr. Nihat ŞİMŞEK

: Asisst. Prof. Dr. Emine Birgül ZELZELE

Television, as one of the foremost tools of the digital age, is easily accessible to children and holds significant potential for the transmission of values. Among such media products, the Turkish TV series Tozkoparan—whose first season aired in 2018 and comprises twenty-one episodes—serves as the focal point of this study. The primary aim is to identify and analyze the values embedded within these episodes. To this end, the analysis was guided by the values outlined in the Common Text of the Türkiye Yüzyılı Maarif Model (TYMM) Curriculum: justice, family unity, diligence, friendship, sensitivity, honesty, aesthetics, privacy, compassion, modesty, freedom, patience, healthy living, respect, love, responsibility, thriftiness, cleanliness, patriotism, and helpfulness. The secondary objective is to determine both the qualitative and quantitative presence of these values in each episode. All episodes were systematically examined using a series analysis form, documenting verbal and visual evidence with precise time codes (hours, minutes, and seconds). The collected data were analyzed through document analysis, a qualitative research method. Findings indicate that the series frequently conveys messages related to the aforementioned values. Across the twenty-one episodes, a total of 267 instances of values were identified—231 verbal and 36 visual. The most frequently

occurring value was diligence, followed by patriotism and healthy living. In contrast, aesthetics and freedom were the least frequently represented values.

Keywords: Television series, Tozkoparan, Türkiye century maarif model, values, values education.

ÖN SÖZ

Yüksek lisans eğitimim ve tez çalışmam sırasında kıymetli bilgileri ile bana rehber olan değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Cengiz ÖZMEN'e bana kattıkları için saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Desteğini her daim hissettiren canımın içi annem Gülay Kurt'a, yüksek lisans eğitimine başlamam için beni yüreklendiren babam Osman Kurt'a, her zorlukta yardımına koşan ablam Sibel Daşoluk'a, bu süreçte beni destekleyen abilerim Barış Kurt'a ve İbrahim Daşoluk'a teşekkür ederim.

Teşekkürün en büyüğünü, şüphesiz teşekkür etmeyi her zaman unuttuğum ama teşekkürü en çok hak etmiş olan kişiye, kendime etmeliyim. Hayatın getirmiş olduğu tüm zorluklara rağmen bilgisayarımın başına geçerek tezimi yazabilmeyi başarabildiğim için kendime kocaman teşekkür ediyorum.

Fatma KURT
KAHRAMANMARAŞ -AĞUSTOS- 2025

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT.....	III
ÖN SÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VI
KISALTMALAR LİSTESİ	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
RESİMLER LİSTESİ	XI
EKLER LİSTESİ	XIII
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırma Problemi	2
1.3. Alt Problemler.....	2
1.4. Araştırmanın Amacı	3
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Sınırlılık	4
1.7. Varsayımlar	5
1.8. Tanımlar	5
2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR.....	7
2.1. Kuramsal Temeller.....	7
2.1.1. Değer	7
2.1.2. Değerlerin Sınıflandırılması	8
2.1.3. Değerler Eğitimi: Karakter Eğitimi	9
2.1.4. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metninde Yer Alan Değerler	11
2.1.5. Televizyon Dizisi.....	13
2.1.6. Televizyon Dizisi ve Değerler	14
2.1.7. Tozkoparan Dizisi	15
2.1.8. Tozkoparan Dizi Karakterleri.....	17
2.2. İlgili Literatür/Araştırmalar.....	24
2.2.1. Yurt Dışı Araştırmaları	24
2.2.2. Yurt İçi Araştırmaları	27
3. YÖNTEM	33
3.1. Araştırma Modeli	33
3.2. Araştırmanın Deseni	33
3.3. Veri Toplama Araçları	34
3.4. Verilerin Toplanması	35
3.5. Verilerin Analizi	35

4. BULGULAR VE YORUMLAR	36
4.1. Tozkoparan Dizisinin Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	36
4.2. Tozkoparan Dizisinin İkinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	38
4.3. Tozkoparan Dizisinin Üçüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	42
4.4. Tozkoparan Dizisinin Dördüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	44
4.5. Tozkoparan Dizisinin Beşinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	47
4.6. Tozkoparan Dizisinin Altıncı Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	49
4.7. Tozkoparan Dizisinin Yedinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	51
4.8. Tozkoparan Dizisinin Sekizinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	53
4.9. Tozkoparan Dizisinin Dokuzuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	55
4.10. Tozkoparan Dizisinin Onuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	57
4.11. Tozkoparan Dizisinin On Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	59
4.12. Tozkoparan Dizisinin On İkinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	61
4.13. Tozkoparan Dizisinin On Üçüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	63
4.14. Tozkoparan Dizisinin On Dördüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	64
4.15. Tozkoparan Dizisinin On Beşinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	66
4.16. Tozkoparan Dizisinin On Altıncı Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	68
4.17. Tozkoparan Dizisinin On Yedinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	69
4.18. Tozkoparan Dizisinin On Sekizinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar.....	71
4.19. Tozkoparan Dizisinin On Dokuzuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar ...	74
4.20. Tozkoparan Dizisinin Yirminci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	76
4.21. Tozkoparan Dizisinin Yirmi Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar	77
4.22. Tozkoparan'ın Genel Olarak Durumu	79
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	81
5.1. Sonuç.....	81
5.2.1. Tartışma.....	84
5.2.2. Öneriler.....	85
KAYNAKLAR	87
ÖZ GEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

TYMM	: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TV	: Televizyon
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
YY	: Yüz Yıl
TDK	: Türk Dil Kurumu
VB	: Ve Benzeri
VD	: Ve Diğerleri
AKT	: Aktaran

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. TYMM Öğretim Programında Yer Alan Değerlerin Tanımları	11
Tablo 2.2. Tozkoparan Dizisi Çocuk Karakterleri	17
Tablo 2.3. Tozkoparan Dizisi Yetişkin Karakterler	20
Tablo 3.1. Tozkoparan Dizisinin İncelenen Bölümleri	34
Tablo 4.1. Tozkoparan'ın Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler	36
Tablo 4.2. Tozkoparan Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	37
Tablo 4.3. Tozkoparan'ın İkinci Bölümünde Yer Alan Değerler	39
Tablo 4.4. Tozkoparan İkinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	39
Tablo 4.5. Tozkoparan'ın Üçüncü Bölümünde Yer Alan Değerler	42
Tablo 4.6. Tozkoparan Üçüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	43
Tablo 4.7. Tozkoparan'ın Dördüncü Bölümünde Yer Alan Değerler	45
Tablo 4.8. Tozkoparan Dördüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	45
Tablo 4.9. Tozkoparan'ın Beşinci Bölümünde Yer Alan Değerler	47
Tablo 4.10. Tozkoparan Beşinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	48
Tablo 4.11. Tozkoparan'ın Altıncı Bölümünde Yer Alan Değerler	49
Tablo 4.12. Tozkoparan Altıncı Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	50
Tablo 4.13. Tozkoparan'ın Yedinci Bölümünde Yer Alan Değerler	51
Tablo 4.13. Tozkoparan Yedinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	52
Tablo 4.14. Tozkoparan'ın Sekizinci Bölümünde Yer Alan Değerler	54
Tablo 4.15. Tozkoparan Sekizinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	54
Tablo 4.16. Tozkoparan'ın Dokuzuncu Bölümünde Yer Alan Değerler	56
Tablo 4.17. Tozkoparan Dokuzuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	56
Tablo 4.18. Tozkoparan'ın Onuncu Bölümünde Yer Alan Değerler	58
Tablo 4.19. Tozkoparan Onuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	58
Tablo 4.20. Tozkoparan'ın On Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler	59
Tablo 4.21. Tozkoparan On Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	60
Tablo 4.22. Tozkoparan'ın On İkinci Bölümünde Yer Alan Değerler	61
Tablo 4.23. Tozkoparan On İkinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	62
Tablo 4.24. Tozkoparan'ın On Üçüncü Bölümünde Yer Alan Değerler	63
Tablo 4.25. Tozkoparan On Üçüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	64
Tablo 4.26. Tozkoparan'ın On Dördüncü Bölümünde Yer Alan Değerler	65
Tablo 4.27. Tozkoparan On Dördüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	65
Tablo 4.28. Tozkoparan'ın On Beşinci Bölümünde Yer Alan Değerler	67
Tablo 4.29. Tozkoparan On Beşinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	68
Tablo 4.30. Tozkoparan'ın On Altıncı Bölümünde Yer Alan Değerler	68
Tablo 4.31. Tozkoparan On Altıncı Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	69

Tablo 4.32. Tozkoparan'ın On Yedinci Bölümünde Yer Alan Değerler	70
Tablo 4.33. Tozkoparan On Yedinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar.....	71
Tablo 4.34. Tozkoparan'ın On Sekizinci Bölümünde Yer Alan Değerler.....	71
Tablo 4.35. Tozkoparan On Sekizinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar	72
Tablo 4.36. Tozkoparan'ın On Dokuzuncu Bölümünde Yer Alan Değerler	75
Tablo 4.37. Tozkoparan On Dokuzuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar.....	75
Tablo 4.38. Tozkoparan'ın Yirminci Bölümünde Yer Alan Değerler	76
Tablo 4.39. Tozkoparan Yirminci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar.....	77
Tablo 4.40. Tozkoparan'ın Yirmi Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler.....	78
Tablo 4.41. Tozkoparan Yirmi Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar.....	78
Tablo 4.42. Tozkoparan'ın Yirmi Bir Bölümündeki Yirmi Değerin Tekrar Edilme Sıklığı.....	80

RESİMLER LİSTESİ

<u>Resimler</u>	<u>Sayfa</u>
Resim 1. Mete	17
Resim 2. Kerem	17
Resim 3. Burak	17
Resim 4. Asya	18
Resim 5. Elif	18
Resim 6. Sinan	18
Resim 7. Arda	18
Resim 8. Merve	19
Resim 9. Can	19
Resim 10. Yasemin	19
Resim 11. Murat	19
Resim 12. Zeynep	20
Resim 13. Destan	20
Resim 14. Cihan	20
Resim 15. Salih(Yabani)	21
Resim 16. Sedef	21
Resim 17. Sezgin	21
Resim 18. Nevzat	22
Resim 19. Azmi	22
Resim 20. Mehpere	22
Resim 21. Ayla	23
Resim 22. Nurgül	23
Resim 23. Berke	23
Resim 24. İdris	24
Resim 25. Oktay	24
Resim 26. Yere Düşen Mete'yi Kaldıran Arkadaşları	37
Resim 27. Annesinin Mete'yi "Canım oğlum benim" diyerek Öpmesi	38
Resim 28. Yabani'nin Mete'yi İyileştirme Çabası	39
Resim 29. Arkadaşlarının Yere Düşen Asya'yı Kaldırması	40
Resim 30. Mete'nin Hocasının Elini Öpmesi	40
Resim 31. Babasının Mete'yi Öpmesi	40
Resim 32. Yabani'nin Hayvanlar İçin Kurulmuş Tuzakları Bozması	41
Resim 33. Yabani'nin Kuşları Kafesten Kurtarması	41
Resim 34. Yabani'nin Ceylanı Vuracak Olan Avcıya Engel Olması	41
Resim 35. Mete'nin Okunu Öpmesi	43

Resim 36 Sedef'in Temizlik Yapması	43
Resim 37. Mavi Ay Takımının Yaprakları Eğirmesi.....	44
Resim 38. Sedef Ve Cihan'ın Dans Etmesi	46
Resim 39. Mavi Ay Takımının Antrenman Yapması	46
Resim 40. Babasının Mete'yi Öpmesi	46
Resim 41. Mete'nin Ustasının Elini Öpmesi	47
Resim 42. Sağlam Ailesinin Birbirlerine Sarılmaları	48
Resim 43. Salih'in Sinan ve Mete'yi Çukurdan Çıkarması.....	48
Resim 44. Cihan'ın Oğlunun Odasına Kapıyı Çalarak Girmesi.....	51
Resim 45. Salih'in Arabası Bozulan Ayla'ya Yardım Etmesi.....	52
Resim 46. Sahnede <i>Her gün on bin adım</i> Yazısının Yer Alması	53
Resim 47. Kasaba Gezisi Sırasında Gördüğü Köpeği Uzun Uzun Sevmesi	60
Resim 48. Hocaların Şınav Çekmeleri.....	60
Resim 49. Anne, Baba Ve Oğlun Sarılmaları	62
Resim 50. Yaşlı Birinin Elinin Öpülmesi	62
Resim 51. Osmanlı Tuğrasının Olduğu Kıyafet Giyen Okçular.....	64
Resim 52. Elif ve Asya'nın Yavru Kediyi Sevmeleri.....	66
Resim 53. Yemekhanede " <i>israf Etme</i> " Yazısının Asılı Olması.....	66
Resim 54. 18 Mart Çanakkale Zaferi İçin Yöresel Halk Dansının Yapıldığı, Atatürk ve Türk Bayraklarının Gösterildiği Sahne.....	69
Resim 55. Burak ve Asya'nın Harita Üzerine Çalışması.....	73
Resim 56. Çanakkale Türküsü Söylenirken İnsanların Ağlamaları.....	73
Resim 57. Geleneksel Türk Halk Dansının Yapılması	73
Resim 59. Duvarda "Çanakkale geçilmez, geriye dönmeyi asla düşünmediler." Afişinin Yer Alması	74
Resim 60. Sedef'in Yasemin Uyurken Üzerini Örtüp Öpmesi.....	79
Resim 61. Asya'nın Haritayı Çözmek İçin Çalışması	79

EKLER LİSTESİ

Ek-1: Tozkoparan Dizi İnceleme Formu

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın gerekçelerini ortaya koyan problem durumuna, problem cümlesine, alt problemlere, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, sınırlamasına ve bazı tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Bir çocuğun, hayatta başarılı olacak şekilde yetiştirilmesi ve toplumda kabul edilir bir birey haline gelebilmesi için o toplumun değerlerini bünyesinde barındırması önemli unsurlardan biridir. Değerler, kişinin hareketlerini, verdiği kararları, sosyal ilişkilerini belirleyen yapı taşlarındandır. Bu sebeple değerlerin çocuklara aktarılması kişinin bulunduğu çevre ile uyumunu ve karakter gelişimini destekleyen önemli bir süreç olarak kabul edilmektedir. Değerlerin yalnızca bireyler için değil toplumsal açıdan da önemi büyüktür çünkü toplumların kültürel sürekliliği de, bu değerleri benimseyen ve gelecek nesillere aktarabilen bireylerin yetişmesiyle mümkün kılınmaktadır.

Eğitim, değer aktarımında en etkili kurumsal mekanizmalardan biridir ve ülkelerin eğitim sistemleri; toplumsal değişimlere, bilimsel gelişmelere ve yeni ihtiyaçlara bağlı olarak sürekli güncellenmektedir. Türkiye’de de bu doğrultuda 2024 yılında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) Öğretim Programı Ortak Metni yayınlanmış, değer konusu yeniden ele alınmıştır. Son olarak 2018 yılında revize edilmiş olan öğretim programımızda; *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik* olmak üzere on adet kök değer yer alırken TYMM ile öz denetim değeri, on kök değer içerisinde çıkarılmıştır. Geriye kalan değerler aynı şekilde bırakılarak üzerine; aile bütünlüğü, çalışkanlık, duyarlılık, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sağlıklı yaşam, tasarruf, temizlik değerleri eklenmiştir. Değer öğretimi bu program ile eğitimin temel gayelerinden biri olarak görülmüştür ve *adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik* değerlerinin okul sürecinde öğrencilere kazandırılması hedeflenmiştir (MEB,2024). Ancak içinde bulunduğumuz dijital çağda öğrenme, okul sınırlarını aşarak çok daha geniş ve çeşitli ortamlarda gerçekleşmektedir. Günümüzün çocukları öğretim programlarının dışında sosyal medyadan, televizyondan ve dijital ortamlardan pek çok bilgi ve değer ile karşılaşmakta ve etkilenmektedirler (Arslan,2019). Bu durum, değer aktarımında okul dışı kaynakların etkisini artırmakta; özellikle televizyon dizileri gibi görsel-işitsel medya içerikleri, çocukların değer algılarının şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır. Dizilerde yer alan karakterler, hikâyeler ve olay örgüleri aracılığıyla doğrudan ya da dolaylı biçimde değerler aktarılmakta; bu aktarım kimi zaman eğitim programlarındaki

hedeflerle uyumlu, kimi zaman ise çelişkili olabilmektedir. Bu yüzden televizyon dizileri de önemli bir değer aktarımı aracı haline gelmiştir.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), kamu yayıncılığı anlayışıyla kültürel, sanatsal ve eğitsel içerikler üretme amacını sürdüren köklü bir kurumdur. TRT’de yayınlanan, çocuklara yönelik kurgusal bir yapımla olan ve karakter üzerinden değerlere vurgu yapan Tozkoparan dizisindeki değerleri tespit etme fikrini ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmada, Tozkoparan dizisi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde belirtilen yirmi kök değer açısından sistematik olarak incelenecek ve dizide bu değerlerin nasıl işlendiği içerik analizi yoluyla ortaya konulacaktır. Böylece dizinin çocuklara yönelik değer aktarımındaki işlevi değerlendirilecek ve Türkiye Yüzyılı Maarif Model’inde belirlenen hedeflerle medya içerikleri arasındaki uyum ya da uyumsuzluk tespit edilecektir. Böylelikle hem çocuklara yönelik değerler eğitimi ile medya içerikleri arasındaki ilişki somut verilerle ortaya konacak hem de medya yapımlarının eğitim politikalarıyla uyumu hakkında bilimsel bir değerlendirme yapılacaktır. Çalışma, bu yönüyle alandaki akademik boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır.

1.2. Araştırma Problemi

TRT 1 kanalında 2018’de ilk kez yayımlanan Tozkoparan dizisinin bölümlerinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları (MEB, 2024) Ortak Metninde yer alan değerlerin yer alma durumu nedir?

1.3. Alt Problemler

1. Tozkoparan Dizisi birinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
2. Tozkoparan Dizisi ikinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
3. Tozkoparan Dizisi üçüncü bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
4. Tozkoparan Dizisi dördüncü bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
5. Tozkoparan Dizisi beşinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
6. Tozkoparan Dizisi altıncı bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
7. Tozkoparan Dizisi yedinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?

8. Tozkoparan Dizisi sekizinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
9. Tozkoparan Dizisi dokuzuncu bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
10. Tozkoparan Dizisi onuncu bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
11. Tozkoparan Dizisi on birinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
12. Tozkoparan Dizisi on ikinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
13. Tozkoparan Dizisi on üçüncü bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
14. Tozkoparan Dizisi on dördüncü bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
15. Tozkoparan Dizisi on beşinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
16. Tozkoparan Dizisi on altıncı bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
17. Tozkoparan Dizisi on yedinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
18. Tozkoparan Dizisi on sekizinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
19. Tozkoparan Dizisi on dokuzuncu bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
20. Tozkoparan Dizisi yirminci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
21. Tozkoparan Dizisi yirmi birinci bölümünün TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde yer alan değerler açısından durumu nedir?
22. Tozkoparan Dizisinde tespit edilen değerlerin dağılımı ne şekildedir?
23. Tozkoparan dizisi değer eğitiminde kullanılabilecek bir dizi midir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Değer eğitimi, revize edilen öğretim modelimizle daha da önemli hale gelmiştir. Değer aktarımı yapan ve kolay ulaşılabılır olan dijital araçların başında televizyon gelmektedir. Bu çalışmanın amacı; TRT 1 kanalında 2018 yılında ilk kez yayınlanan Tozkoparan Dizisi'nin birinci sezonuna ait 21 bölümünü incelemek, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metninde (MEB,2024) yer alan *adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük,*

sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleri açısından durumunu ortaya koymaktır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bireyler içinde buldukları toplumun ve kültürünün değerlerini içselleştirirler ve bu değerleri kendi fikirleri için birer tartı aracı olarak kullanırlar. Toplumlar hem kendi içlerinde hem de farklı topluluklarla değişkenlik gösteriyor olsalar da ideal insanı oluşturan değerleri her zaman yaşatmaya ve aktarmaya çalışmışlardır (Dilmaç,2009).

Bu değer öğretimi ailede başlayıp okulla devam etmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde değerlere yer verilmesi değerlerin, eğitim/öğretim ve toplum açısından önemli olduğunu göstermektedir. Dijitalleşme ile birlikte değer öğretimi farklı mecralara da yayılmış olup televizyon da bunlardan biridir.

Televizyonda yayınlanan diziler, filmler ve diğer programlar kısa sürede geniş kitlelere ulaşmakta verdiği iletiler izleyenler üzerinde etki bırakmakta bu sebepten de yayınların farklı yönlerden incelenmesi gerekmektedir. Dizi ve filmler hem toplumdan beslenir hem de topluma etki etmektedirler (Akıncı ve Yüksel, 2015). Tozkoparan dizisinin kolay ulaşılır ve geleceğimizin yetişkinleri olacak çocuklarımıza hitap ediyor olması sebebiyle bu çalışma önemlidir.

Bu çalışmanın temelini TRT’de yayınlanan Tozkoparan Dizisi oluşturmakta, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan değerler açısından Tozkoparan dizisinin analiz edilmesinin alana olumlu yönde etkisinin olacağı düşünülmektedir.

İlgili alanda televizyon dizileri ve değerler eğitimi konusunda makale, dergi, ulusal tez merkezi, akademik sayfalar incelenmiş; arama motorlarında araştırma yapılmıştır. Özellikle eğitim modelimizin revize edilmiş olması dolayısıyla bu çalışmanın bir benzeri olmadığı için alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Tozkoparan dizisinin incelenmesi neticesinde *adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik* değerleri açısından durumunun ortaya konulmasıyla diğer çalışmalara yön göstermeyi amaçlayarak da önemli olduğu anlaşılabılır.

1.6. Sınırlılık

Bu araştırma TRT 1 kanalında 11 Kasım 2018 / 14 Nisan 2019 tarihleri arasında yayımlanan Tozkoparan dizisinin 1.Sezonunu oluşturan 21 bölümü ile sınırlandırılmıştır.

1.7. Varsayımlar

1. Tozkoparan dizi bölümlerinin paylaşıldığı Tozkoparan İskender YouTube kanalındaki paylaşılan zaman dilimlerinin doğru aktarıldığı varsayılmıştır.

2. Değerlerin hedef kitleye dizi bölümleri aracılığıyla kazandırılacağı varsayılmaktadır.

1.8. Tanımlar

Değer Eğitimi: Bütün insanlığa ait ahlaki değerlere değinerek, evrensel değerlere sahip karakter örnekleri gösteren bireyler ortaya çıkarmayı amaçlayan, medeni ve ahlaki değer kazandırmak isteyen, dünyamızın daha güvenilir ve yaşanabilir duruma gelmesine katkı sağlayan bir etkinliktir (Altan, 2011).

Öğretim Programı: Aydınır'e (2011) göre sınıf kademelerince öğrenilmesi gereken ders konularının olduğu, okulun ya da alan türünün amacına yönelik belirli bir zamanda hazırlanmış faaliyetlerin bütünüdür. Öğretim programı; derse ait içerikler, öğrenme değerlendirme ve strateji süreçlerine ait düzenlemelerden oluşmuştur.

Televizyon Dizisi: İzleyenlere belirli bir düzende sunumu yapılan, parçalardan oluşmuş program türüdür (Doğanay ve Aktaş, 2021).

Adalet: İnsanlarla karşılıklı olacak biçimde saygı ve de sevginin gözetilerek hakların dağıtılması ve paylaşılması noktasında vicdani bir yolun seçilmesidir (Hökelekli, 2013).

Aile Bütünlüğü: Aile ile güvenli, sevgiye ve saygıya dayanan ilişkilerin kurulduğu, aile bireylerinin iş birliği ve iletişimi güçlü tuttuğu, birbirlerine vakit ayırarak sorumluluklarını da yerine getirdikleri aile ortamının kurulmasıdır (MEB, 2024).

Çalışkanlık: Çalışmayı düzenli bir görev haline getirme, emek ve çaba gösterme durumu (TDK, 2025).

Dostluk: Birbirleriyle düşünce ve his yönünden iyi anlaşabilen insanların samimiyet ve sevgi ile bağ kurma durumudur (Çelik,2008).

Duyarlılık: Bireyin kendisine, içinde bulunduğu topluma, toplumun kültürel zenginlik ve varlıklarına değer vererek sürdürmesi, doğal afetlere karşı hazırlıklı olması durumudur (MEB,2024).

Dürüstlük: Dürüst bir kişinin saf, namuslu olan hareketleri ve davranışlarını temsil eden değerdir (Meriam ve Webster, 2007).

Estetik: Dengenin, bütünlüğün, oran orantının ve simetrik uyumun olduğu biçim (Akbaş, 2004).

Mahremiyet: Bireyin diğerleri ile kurduğu temasın derecesini kontrolü altında tutması (Pedersen,1997), aile yaşamının gizliliği, erkeğin ailesi ya da kadına ait yer (Göle, 1998).

Merhamet: Bir kişinin başka bir kimsenin derdine, zayıflığına üzülererek şefkat göstermesi ve onunla birlikte acı hissetmesidir (Hökelekli, 2013).

Mütevazılık: Alçakgönüllü ve tevazu sahibi olmak, kibirden ve büyüklenmekten uzak durmak anlamındadır (Pınarbaşı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, 2024).

Özgürlük: Kişinin kendi davranışını yapıp yapmayacağına serbestçe karar verebilmesi, bağımsız davranışta bulunabilmesidir (Atan vd., 2023).

Sabır: Hayat boyunca karşılaşılan negatif durumlara karşı direnç gösterme, bekleyebilme, dayanıklı kalma durumu (Kurtoğlu, 2019).

Sağlıklı Yaşam: İyi hissetme, bedenen ve ruhen hastalıktan uzak günlük aktivitelerle başa çıkarak yaşamı sürdürme durumu (Cirhinlioğlu, 2017).

Saygı: Bireyin başkaları ile sınırını bilmesi, kendisine zorluk çıkaracak durumlarda dahi başkalarının hakkını gasp etmemeye, hukuka uymaya özen göstermesidir (Tarhan, 2006).

Sevgi: Hoş görmek, tahammül etmek, ilgilenmek böylece koruyup geliştirmektir. Tüm canlılara, doğaya ve kendi çevresine hassas ve sorumlu olmaktır (Özmen, 1999).

Sorumluluk: Kişinin kendi özgür iradesi ile yapmış olduğu davranışların ve olayların farkında olması ve sonucunda ortaya çıkan durumları da üstlenebilmesidir (Özen, 2015).

Tasarruf: Kaynakları kullanırken idare etmek, tutumlu davranmak ve ekonomik olarak dikkatli olmak aynı zamanda artırmaya çalışmak anlamlarına gelmektedir (Devellioğlu, 2006).

Temizlik: İnsan bedeninden, eşyadan ya da bir alandan kirin fiziksel ya da kimyasal yollar ile uzaklaştırılmasıdır (Tayar ve Alyakut, 2023).

Vatanseverlik: Çiftçi ve Dikmenli (2016) vatanseverlik tanımını şu şekilde yapmıştır; vatani sevme vatan için her türlü çabayı gösterme düşüncesi ve duygusu. Karagözoğlu (2018) ise vatanseverliği, Vatanın ve de milletin bölünmez olduğu bilincini bünyesinde barındırmak, ülkesinin tarihini bilerek gurur duymak ve ülkesinin tarih ve kültürünü korumak olarak tanımlamıştır.

Yardımseverlik: Karşıdan bir beklenti içine girmeden yararına bir şey yapabilmek, elinde olan güç ve imkânı iyilikte bulunmak ve başkalarının sıkıntılarını gidermek için kullanmak, yükünü paylaşabilmek, zorda olana el uzatabilmektir. (Karatekin vd., 2012).

2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde araştırmanın temel dayanağını oluşturan kuramsal çerçeve ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Temeller

Günümüzde bireylerin sahip olduğu değerler, hem toplumsal düzenin korunmasında hem de bireysel kimliğin oluşmasında kritik bir rol oynamaktadır. Değerler, yalnızca kişisel tercihleri değil, aynı zamanda sosyal ilişkileri, karar verme biçimlerini ve yaşam tarzını şekillendiren temel ölçütlerdir. Toplumların varlığını sürdürebilmesi, bu değerlerin yeni kuşaklara etkili biçimde aktarılmasına bağlıdır.

Değerler, toplumlar tarafından kabul gören, birey tarafından ise sindirilerek dışa yansıtılan bir olgudur. Birey özümlediği değerleri, toplum içinde kendisine bir rehber alır ve değerleri olan birey aynı zamanda manevi bir güç elde etmiş olur. Bu gücü elde etmiş olan toplumca kabul görülür, bünyesinde barındırdığı değerlerin ise bir temsilcisi olma ve geleceğe aktarma görevinde bulunur. Böylece hem toplum hem de birey sosyal ve ortak bir kimliğe sahip olmuş olur (Aydın, 2003).

Değer aktarımı, aile ile başlayıp okul ile devam etse de yaşadığımız dijital çağ sebebiyle değerlerin aile ve okul dışında pek çok yerden aktarıldığı bilinmektedir. Bu aktarım araçlarının birisi de televizyondur. Şirin'e (1998) göre televizyon; kullanımı en kolay yani kullanımında herhangi bir yetenek ve bilgi gerektirmeyen, insanlar arasında yaygın ve kolay erişilebilir bir teknolojik araçtır. Bu durum göz önüne alındığında televizyonun hem etkili hem de tüketimi en fazla olan medya aracı haline dönüştüğü görülmektedir.

Dijital araçlar olumlu ya da olumsuz yönleri göz önüne alınarak bilinçli şekilde kullanılmalıdır. Özerkan' a (2008) göre bu noktada en savunmasız ve korunmaya muhtaç grup çocuklardır. Bu sebepten televizyonun tesiri çocuklar üzerinde daha fazla olmakta, televizyon kullanımının önemi, hassasiyeti de artmaktadır. Bu açıklamalardan hareketle televizyonun değer aktarımında önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Aşağıda ilgili literatür bilgisine başlıklar altında yer verilmiştir.

2.1.1. Değer

Fertler yaşadığı toplumun gelenekleri ve normları yoluyla doğru-yanlış, iyiyi ve kötüyü birbirinden ayırmayı öğrenirler. Ahlaki görüşün bakış açısı ile bir ölçü edinmeye çalışırlar. İşte bu ölçü değer adını verdiğimiz inançlarımızı oluşturur (Beill,2003). İyi olanı, kötüye tercih etmemizi sağlayan eğilimin adı değerdir. Davranışlarımızın

kökeninde yer alır ve onları iyi ya da kötü olarak yargılamamıza yarar. Arzularımızı ve tercihlerimizi yönlendirmekte görev alır (Erdem,2003).

Değerin, TDK'da (2025) karşılığı “*Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü*” şeklindedir. Değer, genellikle olması gereken, arzu edilen, doğruluğuna inanılan davranışlar için ölçü aracı olarak kullanılır. İlk kez Znaniecki'nin sosyal bilimlere kazandırmış olduğu değer kavramı valere kökünden türemiş olup “*kıymetli olmak, güçlü olmak*” manasına gelir. Değer kavramı insan ve toplumu ilgilendiren, fertlerin toplum ile uyumunu sağlayan manevi bir olgudur (Yapıcı ve Zengin, 2003).

Değer arzu ettiğimiz şey hakkında, arzu edilir ya da edilmez noktasında bir kaniya varmamız noktasındaki inançtır (Güngör, 2010). Değerler kurallardan farklı olarak bize kesin olarak yapılması gerekeni söylemez ancak doğruluk yolunda rehberlik ederler. Kültür ve değer birbirleri ile ilişkilidir çünkü değerler kültürel bilgiler üzerine inşa edilirler ve nesillerce aktarılırlar. Nesilden nesle aktarılamayan değerler de vardır. Aktarımın olabilmesi için değerın toplumca içselleştirilmesi ve sürdürülebilir olması gereklidir (Akbaba ve Altun, 2003).

Verilen değer tanımlarından hareketle değer, kökenini iyilik ve doğruluktan alan, toplum kültürü ile ilişki ve hareketlerimizi doğru yapmamız yönünde bizi sevk eden bir olgudur. Toplumun fertleri değerleri bünyelerinde kabul ederler ise gelecek nesillere de aktarabileceği anlaşılmaktadır.

2.1.2. Değerlerin Sınıflandırılması

Değerler üzerinde daha etkili ve ayrıntılı çalışmalar yapabilmek adına farklı kişilerce değerler sınıflandırılmıştır. Pek çok sınıflandırma arasından en çok kabul gören ve bilinen araştırmalar Nelson, Spanger, Rokeach, ve Shwartz'a ait olan araştırmalardır. Pek çok kişi değer sınıflandırması yapmış olsa da bu başlık altında en fazla bilinenlere yer verilmiştir.

Rokeach değerleri amaç (terminal) değerler ve araç (Instrumental) değerler olmak üzere iki gruba ayırmıştır (Akt. Bacanlı, 2017). Temel değerler; arzu edilen, hedeflenen yani rahat hayat, iç huzuru ve benzeri (vb) değerleri içerirken, araç değerler temel değere ulaşmada kullanılan birer basamak olarak görülen hırslı, temiz, cesaretli vb. değerlerdir. (Akt; Naylor ve Diem, 1987)

Bir diğer değer sınıflandırılması Nelson tarafından yapılmıştır. Nelson'a göre değerler, bireysel değerler, grup değerleri ve sosyal değerler olmak üzere üç bölüme ayrılır (Akbaş,2004).Bireysel değerlerimiz hayat akışındaki kişisel tercihlerimizi etkiler. Örneğin; bir ürün satın alırken ya da herhangi bir seçimde bulunurken (Michaelis, 1988). Grup değerleri ise grup üyelerince paylaşılan değerlerdir. Örneğin; akrabalar arasında, politik bir grup tarafından (Naylor ve Diem, 1987).

Spranger, değerleri; estetik değerler, bilimsel değerler, ekonomik değerler, siyasi değerler, dini değerler ve sosyal değerler olmak üzere altı gruba ayırmıştır. Bilimsel değer akla, gerçeğe, bilgiye, eleştirel ve idrak ederek düşünmeye önem verir. Bilimsel değerleri bünyesinde barındıran insanlar entelektüel ve akılcı insanlardır. Ekonomik değer fayda sağlayana önem verir. Estetik değer düzgün simetrik formlara ve sanata önem verir. Sosyal değer için insan sevgisi önemlidir, yardımlaşma ve kendin dışındakileri sevebilme esastır. Politik değer merkezinde güçlü olmak ve şöhret vardır. Dini değer için önemli olan ise dünyevilikten uzak durmaktır (Akbaş,2004).

Bacanlı'nın (2017) ifadesi doğrultusunda Schwartz değer konusunda 1991 tarihinden itibaren çok önemli çalışmalar yapmış ve bu çalışmalarını da pek çok kültür tarafından da kabul edilerek alanın belkemiğini oluşturmuştur. Schwartz değerleri iki düzeyde incelenmiştir. Bunlar bireysel ve kültürel düzeylerdir. Bireysel düzey incelemesinde değer kişinin yaşamını yönlendirme önemi açısından ele alınır. Kültürel düzeyde değer incelenmesinde ise toplumun kurallarına uygun soyut düşüncelerle ilgili bilgi üretmek amaçtır. Schwartz'ın birey düzeyindeki değer tipleri şu şekildedir: *“Başarı, sosyal standartlarca belirlenen kişisel başarı yönelimi. Hazcılık, bedensel haz ve duyumsal doyum arayışı. Uyarılm, heyecan ve yenilik arayışı. Öz-yönelim, bağımsız düşünme ve davranma eğilimi. Evrenselcilik, bütün insanlar için anlayış, hoşgörü; insanların ve doğanın esenliğini koruma. İyilikseverlik, bireyin yakın olduğu kişilerin esenliğini koruması ve güçlendirmesi. Geleneksellik, kültürel ve dinî uygulamalara ve anlayışlara saygı ve bağlılık. Uyma, başkalarına zarar verebilecek veya toplumsal beklentilere aykırı dürtülerin ve davranışların kısıtlanması. Güvenlik, benlik, toplum ve ilişkiler için güvenlik ve istikrar arayışı.”* (Akt; Kağçıbaşı ve Kuşdil, 2000).

Bu çalışmalardan farklı başka bir değer sınıflandırmasını ise Dilmaç, Arıcak ve Cesur (2014) yapmıştır. Toplumsal, kariyer, entelektüel, maneviyat, materyalisttik, insan onuru, romantik, özgürlük ve fütüvvet değerleri olmak üzere dokuz grupta incelenmiştir.

Yukarıda yer alan farklı değer biçimleri incelendiğinde değer için ortak bir tanımın bulunmadığını her araştırmanın farklı bakış açıları ile farklı tanımlar ve başlıklar belirlediğini görmekteyiz. Her araştırmacı değeri farklı izah etmiş ve farklı özelliklerini değerlendirmiş bu sebeple de ortak bir görüşe varılamamış da diyebiliriz.

2.1.3. Değerler Eğitimi: Karakter Eğitimi

Karakter eğitiminin tarihsel sürecine baktığımızda çocuklara olan bakış açısına göre şekillendiği görülmektedir. Çocuklara olan bakış açısı 18. Yüzyılda (yy.) ahlaksız ve günahla doğmuş varlıklar olarak algılanırken 19.yy.da iradelerine hükmü olmayan zayıf varlıklar olarak algılanmaya başlanmışlardır. 20. yy.da ise ahlakı anlayacak bilişsel gelişimini henüz tamamlamamış bireyler olarak görüldüler. 21.yy'a gelindiğinde ahlaklı eylemleri destekleyecek duygularının zayıf olduğu düşüncesi bu yy. sonlarına doğru

ahlaksal gelişimin bir süreç olduğu kanısına varılarak çocukların ahlaki gelişimine odaklanılmaya başlandı. (Walker vd., 2015). Bu süreçlerle aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD), 19.yyda okuldaki karakter eğitimi din ile ilişkilendirilerek veriliyordu. 1950 ile 1980 arasında ise keskin kuralları olan ahlaki anlayış çocuğun merkezde olduğu daha laik bir yaklaşım olan değer açıklama yaklaşımı ile öğretim sağlanmıştır. Sonraları dini siyasi güçler ile din ve karakter eğitimi yan yana gelse de 21.yy'da karakter eğitiminin okullarda dersler ile iç içe geçmiş şekilde öğretilmesi konusunda davetlerde bulunulmuştur (Simith,2013).

Hoge (2002) karakter eğitimi için gelecekteki iyi vatandaşları yetiştirmek için öğrencilerin davranışlarını düzenlemek olduğunu söylemiştir. Kamaruddin (2012) ise karakter eğitimi için çocuğa neyin doğru neyin yanlış olduğunu öğretmenin yeterli olmayacağını hem bilmesinin hem uygulamasının gerektiği ve bu bilgiyi çocuğa aşılamanın gerekli olduğunu ifade etmiştir. Lickona (1997) karakter eğitiminin, erdemin bilinçli biçimde kişiye öğretilmesi ile mümkün olacağından söz etmiştir.

Günümüz eğitiminde önemli bir yere sahip olan Aristoteles eğitimi üç bölüme ayırmıştır. Bunlar; vücut eğitimi, karakter eğitimi ve akıl eğitimidir. Aristoteles, karakter eğitimi için davranışı sürekli tekrar etmek yerine bireyin bilişsel yolla kendi kararı sonucunda gerçekleşen bir olgu olarak görmüştür. Bu düşünceye göre önemli olan çocuğun karşılaştığı durumlarda ve olaylar karşısında özerk şekilde karar verebilmesidir. Bunun için yapılması gereken ise çocuğun düşünmesini sağlayabilmektir (Nucci ve Narvaez, 1999).

Berkowitz (2009) karakter gelişimini; ahlaki karakter, performans karakteri, sivil karakter, entelektüel karakter olmak üzere dört bölümde ele almıştır. Ahlaki karakter; davranışlarımız sırasındaki doğruyu ortaya koyabilme yeteneğimiz ve eğilimimiz ile ilgilidir. Performans karakteri; kişinin etkili bir ahlaka sahip olmasıdır. Sivil karakter; bireyin siyasi anlamda etkin olması iyi bir vatandaş olarak üzerine düşün görevleri yapmasıdır. Entelektüel karakter ise kişinin düşünme, öğrenme, akıl yürütebilme becerisi ile ilişkilidir.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) değer eğitimi için; yardımlaşma, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, alçakgönüllülük (mütevazılık), sevgi, barış/huzur, saygı, sorumluluk, sadelik, tolerans ve birlik olmak üzere 12 değer önermiştir (Bacanlı, 2017). TYMM'ne (2025, MEB) baktığımızda orada yer alan yirmi değer ile yedi tanesinin ortak olduğu görülmektedir. Ortak olan yedi değer; yardımseverlik, özgürlük, dürüstlük, mütevazılık, sevgi, saygı, sorumluluktur.

1973'te karakter ya da değer eğitiminde kullanılması için Superka bir doktora tezi hazırlamıştır ve bu tezde beş yaklaşım ortaya koymuştur. Bu beş yaklaşım; telkin etme, değer analizi, karakter eğitimi, ahlaki sorgulama, değer belirginleştirme yaklaşımıdır (Akt. Güven, 2014).

Tüm bu yaklaşımlardan hareketle tek bir karakter ya da değer aktarım-öğretiminin olmadığı, ideolojilerin, tarihlerin, dinlerin ya da kişilerin yaklaşımları etkilediği ancak tüm yaklaşımlarda ortak olan bireye doğrunun ve iyinin öğretilmesi olduğunu söyleyebiliriz.

2.1.4. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metninde Yer Alan Değerler

Eğitim sistemleri geçmişten geleceğe uzanan, toplumun geleceğine şekil veren pek çok bileşenden oluşan bir bütündür. Teknoloji ile birlikte küreselleşmenin hız kazanarak bilgiye ulaşımın kolaylaştığı günümüzde eğitim sistemleri kendini yenileyebilir ve ihtiyaçlara cevap verebilir olması büyük önem teşkil etmektedir (Aşkar vd., 2023). TYMM de ihtiyaçlara yanıt vermek, eğitim sistemine farklı bir bakış açısı kazandırma niyeti ile ayrıntılı bir eğitim reformu girişimi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu model, hem milli hem manevi değerleri göz önünde bulundurarak sosyal, bilişsel, ahlaki, duygusal vb. yönlerden bütüncül biçimde (Sezgin, 2023) bireylerin gelişmesini hedeflemekte hem de bu çağın istediği donamları bünyesinde edinmiş bireyleri yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Alpaydın, 2020). TYMM “Erdem- Değer- Eylem Çerçevesi”, beceriler ve öğrenci bileşenlerinin bir araya gelmesiyle oluşmuş bütüncül bir modeldir (MEB,2024).

Aşağıdaki tabloda TYMM öğretim programı ortak metninde yer alan değerler ve kapsadıkları tanımları yer almaktadır.

Tablo 2.1. TYMM Öğretim Programında Yer Alan Değerlerin Tanımları

Değerler	Değerlerin, TYMM Öğretim Programları Ortak Metninde Yer Alan Tanımları
1. Adalet	<i>Hak ve özgürlükleri, eşitliği, etik davranmayı, hakkaniyeti, ön yargısızlığı, ölçülülüğü ve liyakati kapsar (MEB,2024).</i>
2.Aile Bütünlüğü	<i>Aile içi iletişim ve iş birliğini güçlendirmeyi, ailede sorumlulukları yerine getirmeyi, aileyle vakit geçirmeyi; saygı, sevgi ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı kapsar(MEB,2024).</i>
3.Çalışkanlık	<i>Disiplinli, planlı ve istikrarlı olmayı; bilimselliğe önem vermeyi, iç motivasyon ve öz denetim sahibi olmayı, hayat boyu öğrenmeyi, görev ve sorumluluk üstlenmeyi kapsar(MEB,2024).</i>
4.Dostluk	<i>Sosyal ilişkilerde duyarlılık göstermeyi dayanışma içinde olmayı; etkili iletişimle sevgi, saygı ve güvene dayalı ilişkiler kurmayı; nitelikli vakit geçirmeyi ve evrensel bağ kurmayı kapsar(MEB,2024).</i>
5.Duyarlılık	<i>Kendisine, içinde yaşadığı topluma, kültürel zenginliklere, tüm varlıklara değer vermeyi; sürdürülebilirliği önemsemeyi ve afetlere karşı hazırlıklı olmayı kapsar(MEB,2024)</i>

6.Dürüstlük	<i>Söz ve davranışlarında tutarlı, doğru ve güvenilir olmayı kapsar(MEB,2024).</i>
7.Estetik	<i>Sanatsal bakış açısı kazanmayı, sanatsal ve kültürel varlığı koruyup zenginleştirmeyi, doğal güzelliklerin ve çevrenin korunması ile ilgili duyarlı olmayı ve sorumluluk üstlenmeyi, estetik aracılığıyla özgün üretkenliği ve ruhsal gelişimi desteklemeyi, sanatı hayatın bir parçası hâline getirmeyi kapsar(MEB,2024).</i>
8.Mahremiyet	<i>Kendisinin, ailesinin ve başkalarının kişisel alanını ve bilgilerini korumayı; başkalarının özgürlüklerini ihlal etmemeyi, kişisel sınırlarına saygı duymayı ve millî ve manevi değerlerde mahremiyetin sınırlarını kapsar(MEB,2024).</i>
9.Merhamet	<i>İnsanlara ve diğer canlılara karşı vicdanlı, şefkatli, sevgi dolu, duyarlı ve sorumlu olmayı kapsar (MEB,2024).</i>
10.Mütevazılık	<i>Kendini bilmeyi; gösterişten ve kibirden uzak, sade, sabırlı, saygılı, duyarlı ve yapıcı olmayı kapsar(MEB,2024).</i>
11.Özgürlük	<i>Cesur, girişimci ve kararlı olmayı; özgürlüklerini kullanırken kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermeyi, kapsar (MEB,2024).</i>
12.Sabır	<i>Olumlu bakış açısına sahip olmayı, zor ve kötü durumlara karşı dayanmayı, istikrarlı davranmayı, süreci yönetmeyi, sorumlulukları yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemleri kontrol etmeyi kapsar(MEB,2024).</i>
13.Sağlıklı Yaşam	<i>Yeterli, dengeli ve sağlıklı beslenmeyi; sosyal ve sportif etkinliklere katılmayı, bağımlılıktan kaçınmayı, bağımlılıkla mücadele etmeyi ve insan sağlığını önemsemeyi kapsar (MEB,2024).</i>
14. Saygı	<i>Nazik olmayı, ilkeli davranmayı, empati ve etkili iletişim kurmayı, sağlıklı yaşamayı; kendisine, çevresine, millî ve manevi değerlere önem vermeyi kapsar(MEB,2024).</i>
15.Sevgi	<i>Ailesine, dostlarına ve ülkesine karşı vefalı, dürüst, sadık ve özverili olmayı; barışçıl bakış açısına sahip olmayı; misafirperverliği, doğaya ve bütün canlılara karşı merhametli davranmayı kapsar (MEB,2024).</i>
16.Sorumluluk	<i>Kendisine ve çevresine karşı görevlerini tam ve zamanında yerine getirmeyi; duygu, düşünce ve eylemlerinin sonucunu kabul etmeyi kapsar(MEB,2024).</i>
17. Tasarruf	<i>Maddi kaynakları planlı ve kontrollü harcamayı, israftan kaçınmayı, tutumlu olmayı, birikim yapmayı, sahip olduklarının değerini bilmeyi ve bilinçli tüketici olmayı kapsar (MEB,2024).</i>
18. Temizlik	<i>Kişisel temizlik ve bakıma dikkat ederek kendisine ve topluma saygı duymayı, yaşadığı ortamın ve çevrenin temizliğine önem vererek toplumdaki genel yaşam kalitesine ve sürdürülebilirliğe katkıda bulunmayı kapsar(MEB,2024).</i>
19.Vatanseverlik	<i>Millî, manevi, insani, kültürel değerleri ve ülke varlıklarını korumayı, sevmeyi ve onlara saygı duymayı; bağımsızlığa önem vermeyi, ülkesi için sorumluluk almayı kapsar (MEB,2024).</i>

20. Yardımseverlik

İnsanlara ve canlılara duyarlı olmayı, onları sevmeyi, onlara merhamet etmeyi, cömertliği, dayanışmayı, fedakârlık yapmayı, iyiliksever olmayı kapsar (MEB,2024).

Yukarıdaki tablodan hareketle şunlar söylenebilir; 2017’de yayınlanan eğitim programında on kök değer yer alırken TYMM Eğitim modelinde yirmi değer yer almıştır. Değerler erdem başlığı altında Değer- Eylem- Yaklaşım yöntemi şeklinde bir bütün halinde sunulmuştur (MEB,2024). Değerlere bakılacak olduğumuzda hem milli hem manevi değerlere yer verilmiş olduğu görülmektedir. Programda akademik başarının yanında değerlere bu kadar önem verilmesi Osmanlı Devletinin eğitiminde değerlere verdiği önemi hatırlatmakta (Elçiçeği, 2022), tarihsel ve kültürel açıdan kökleri ile uyumlu bir eğitim programı olduğu görülmektedir. Bunlardan yola çıkarak Dere (2021) ‘nin kültürün eğitim ile aktarabileceği yönündeki çalışması, TYMM’nin kültürel mirası koruma, yaşatma görüşü ile örtüşmekte, TYMM’nin öğrencilerin manevi ve kültürel kimliklerinin oluşumunda bir rehber olacağı söylenebilmektedir.

2.1.5. Televizyon Dizisi

Televizyon ile alakalı ilk çalışmalar 1873 yılında başlamıştır. Düzenli televizyon yayını ilk olarak 1936’da İngiltere’ de yapılmıştır. ABD’de ise 1939 yılında düzenli yayınlar başlamıştır (Mete, 1999). Türkiye’de ise 1950’li yıllarda televizyon kurulum işlemleri başlamış 1952’ye gelindiğinde ise İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) tarafından ilk deneme yayınları gerçekleştirilmiştir. 1968 yılına gelindiğinde Ankara televizyonu ilk deneme yayınına başlatmıştır. 1970’e gelindiğinde ise televizyon sayılarının artışı ile izleyici kitlesi oluşmaya başlamıştır. Devlet kanallarının yanı sıra özel kanallar da açılmaya başlamış böylece birçok farklı yayın türü kanallarda yayınlanmaya başlamıştır. (Tanrıöver, 2012).Türk televizyon dizi çalışmaları özel kanalların da etkisi ile 1989 yılında çoğalmaya başlamıştır hatta bu yapımlar yabancı televizyon yapımcılarının dahi ilgisini çekmeye başlamıştır (Cereci, 2014). Televizyon evlerin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir ve bunun en büyük sebeplerinden birisi her akşam yayınlanan dizilerdir (Köse,2014).

Televizyonda pek çok farklı yapımların olmasına rağmen Türkiye’de yapımlar arasında diziler ön plandadır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun (RTÜK) yaptığı araştırmalara göre Türkiye’de en çok tercih edilen programlar sırasıyla şöyledir; haber programları, yerli diziler, spor programları. Günümüz Türkiye’sinde pek çok insanın temel eğlence aracının Televizyon dizileri olduğu söylenebilir. Neredeyse tüm televizyon kanallarında akşam haberlerinin ardından gösterime giren en önemli yapımlar dizilerdir. (Doğanay ve Aktaş,2021).

Dizilerden en fazla etkilenen grup şüphesiz çocuklardır. Aral, Ceylan ve Bıçakçı’nın (2011) yaptıkları çalışmaya göre on yaşındaki kız ve erkek çocukları haftada

ortalama dört ila beş saat arası televizyon izlemektedirler. Çocuklar izledikleri dizi kahramanlarla kendilerini özdeşleştirmekte, kendisine model olarak almaktadır. Televizyonun açık kalma süresinin ortalama 1 saat ila 18 saat arasında değişiklik gösterdiği ülkemizde televizyonun çocuk zihnine olan etkisi azımsanmayacak öneme sahiptir (Cesur ve Paker, 2007).

2.1.6. Televizyon Dizisi ve Değerler

Değer eğitimi denildiğinde akla gelen ilk kaynaklar arasında kitaplar ve filmler bulunmaktadır (Bacanlı, 2017). Bilhassa çocuklarda bağımlılık olan televizyon ve sanal oyunlar çocuklar için hayatta önemli bir yer edinmiştir. Televizyon, eğitimde en etkili rolü oynayan medya araçlarının başında gelmektedir (Şirin, 2006).

Televizyon dizileri; aile, tüketim, cinsellik, toplum, şiddet gibi birçok hassas konuya değinerek eleştirilere maruz kalmakla birlikte milyonlarca izleyici kitlesine sahip olmaya, saatlerce ekran karşısında tutmaya devam etmektedir (Zengin, 2014).

Yaşadığımız dönemde aile konusu ve toplumsal değerlerimiz, en önemli medya araçlarından olan televizyonun ve televizyon dizilerinin hedefi olmuştur. Ekranlara aile dizisi olarak sunulan dizilerde toplumu olumsuz etkileyecek, bireyselliğin ön planda olduğu, aile üyelerinin aynı kişiye âşık olmaları, ailedekilerin birbirlerinden nefret etmeleri gibi konular sıklıkla yer almaktadır (Karabıyık, 2014). Toplum yapısına uymayan; aile içi yasak ilişkiler, alkol-uyuşturucu kullanımı, ihanet, cinsel tercihler vb. konular normalleştirilerek özendirilmekte olması gereken durumlar gibi izleyiciye sunulmaktadır (Hökelekli, 2011). Komedi türünde akla gelen her konu sınır olmadan şaka malzemesi olarak kullanılmakta, kadına şiddet, argo, küfür gibi konuları ele alan içerikler izlenme rekoru kırmaktadır. Reyting uğruna üretilen bu içeriklerin mâl olduğu olumsuz etkiler ise görmezden gelinebilmektedir (Karabıyık, 2014). İzleyicilerin fark dâhi etmeden bilinçaltına yerleşen bu görüntülerin uzun dönemde hem ruhsal hem bedensel yönden etkisi olabilmektedir. Aynı zamanda ahlaki değerlere dikkat edilmeksizin, kâr odaklı düşünerek televizyon ekranlarında bilinçsiz tüketilen dizi sayısı giderek artmaktadır (Dikmen, 2021). Özellikle çocuklar ve gençler televizyon dizilerinde gördüklerini kolayca taklit etmekte, hafızalarına kodlamakta, gördükleri inançları, hal ve hareketleri model almaktadırlar. Örneğin, televizyon ekranında gördüğü dizi karakterinin giyim şeklini, yaşama biçimini, dini düşüncesini, değerlerini kafasında temel alarak duygu, düşünce, fikir ve davranışlarını bu temel üzerine inşa edebilmektedir (Çamdereli, 2018). İstanbul'da beş farklı lisede, 1020 öğrencinin katılımı ile yapılan çalışmada her üç öğrencinin ikisinin yerli dizi karakterlerinin bedensel ya da ahlaksal özelliklerini model aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Gençler, dizi karakterlerinin yerinde olmak istemekle ilgili sorulara %72 oranı ile olumlu cevap vermişlerdir (Erjem ve Çağlayandereli, 2006). Dizi karakterlerinin uygun olmayan davranışları da gençlerin zihninde kodlanmaktadır.

Uygun ortam oluştuğunda ise zihinde normal olarak görülmeye başlanan bu davranışlar ahlaki bir kaygı olmaksızın ortaya çıkabilmektedir (Bahadır, 2005). Ahlak dışı davranışlar geçmişte de yaşanıyor olsa da toplum tarafından dışlanma ve ayıplanma ile karşılanıyordu. Ancak günümüzde sosyal medya ve dizilerin de etkisi ile zgr irade ile her Şeyin yapılabilereği düşüncesi normalleştirilmeye başlanmaktadır. Tüm bunlar göz önüne alınarak özellikle korunmasız olan çocukların ve gençlerin izledikleri içerikler aile ve öğretmenin gözetiminde olmalı, ekran süresi kısıtlanmalı ve izlenen içerikler seçilerek çocukla içerik hakkında sohbet edilerek farkındalık sağlanmalıdır.

2.1.7. Tozkoparan Dizisi

Fotoroman Film tarafından hazırlanan Tozkoparan dizisi TRT 1 kanalında 11 Kasım 2018’de başlamış 19 Nisan 2020 tarihinde final yapmıştır. Dizinin yönetmenliğini Őevki Es üstlenirken, senaristliğini, Selin Arapkırlı, Ramazan Demirli, Gökhan Temel ve Taha İkbal, zgr Ağaoğlu, zgr Ağaoğlu Cihan Deniz, , Burçin Ergin Gürkan Tanyaş ve Fırat Aygün yapmıştır. Çocukların ve gençlerin gelişimine olumlu etki eden ailece izlenebilecek Tozkoparan dizisinde maceralı ve olağan dışı bir hikâye sunulmaktadır. Dizinin başkahramanı Mete isimli bir çocuktur. Mete’nin astım hatalığına iyi gelmesi düşüncesi ile ailecek İstanbul’dan Temrenli kasabasına taşınırlar. Mete burada yeni arkadaşlıklar edinir ve okçuluk sporuna başlar. (Kavruk ve Aytaç, 2022) Mavi Ay isimli okçuluk takımının yesi olur ve Karayel isimli takım ile mücadelesi başlar. Mete hayal gücü yüksek bir çocuktur ve dizide kendisini tarihimizin büyük kemankeşlerinden olan Tozkoparan İskender’in yerinde hayal eder.

Tozkoparan İskender; Türk okçuluk tarihinin en büyük okularından biri olarak görülmektedir. Tozkoparan’ın ne zaman doğduğu ile ilgili kesin bir tarih yoktur. Osmanlı Devleti’nin farklı bölgelerinde on ayrı rekor kırmıştır. 1550 yılında, İstanbul Okmeydanı’nda en uzun atışını 1281,5 gez yani 846 metre uzaklığa ulaştırmış ve dünya tarihine geçmiştir. Bu rekor hala dünya çapında kırılmamıştır (Karar, 2023). Dizi de adını tarihimizin önemli bir Őahsiyeti olan Tozkoparan İskender’den almaktadır.

Tozkoparan dizisinin Őarkısında da Tozkoparan’ın rekor atışına atıfta bulunan “Tozkoparan, Tozkoparan var mı ondan uzağa atan? Yok!” Şeklinde cümleler geçmektedir. Tozkoparan dizisinin Şarkı sözleri Şu Şekildedir:

“Hey ocuk sana bu Őarkım,

Dn bak sözlerime.

Yönünü bilmeyen ok,

Gitmez hedefe.

Geliyorlar dikkatli bak,

Kendine güvenen Şu ekibe.

Göreceksin, Mavi Ay,

*Doğacak gökyüzüne.
Tozkoparan, Tozkoparan
Var mı ondan uzağa atan?
Yok!
Yayımlı gerdim kaç kez attım,
Emin adımlarla gitmek için ileri.
Bu okçuluk bize miras ve alın teri.
Hedefi vuracaksın ve duracaksın.
Sen şımarırsan yumurcaksın.
Kemankeşim, ruh eşim, kardeşim
Hilal etrafında birleşin.
Tozkoparan, Tozkoparan
Var mı ondan uzağa atan?
Yok!
Atan, tutan çoktur,
Ama içi boştur.
Mavi ay sendeyiz,
Hadi bizi coştur!
Tozkoparan, Tozkoparan
Var mı ondan uzağa atan?
Yok!”*

Yukarda yer alan şarkı sözünü inceleyecek olursak şunları söyleyebiliriz; “*Yönünü bilmeyen ok, gitmez hedefe.*” cümlesi bireyin hayatta bir amacının olması gerektiğini ve o amaca doğru ilerlenmesi gerektiğini aksi takdirde hayatta hiçbir yere ulaşamayacağını anlatmıştır. “*Yayımlı gerdim kaç kez attım, emin adımlarla gitmek için ileri.*” cümlelerine bakıldığında ise çalışkanlık ve gayret vurgusu yapıldığını, emin olunan yolda çalışarak daima ileri gidilmesinin gerekliliğini vurguladığını görebiliriz. “*Bu okçuluk bize miras ve alın teri.*” diyerek okçuluğun ata sporumuz olmasına ve emek sarf edilerek bu günlere getirilmiş, atalarımızdan bizlere miras bırakılmış olmasına değinilmiştir. “*Hedefi vuracaksın ve duracaksın. Sen şımarırsan yumurcaksın.*” cümleleri bir başarı elde ettikten, hedefimize ulaştıktan sonra şımarıklık yapmamak gerektiğini belirtmekte ve mütevazılık değerine vurgu yapmaktadır. “*Kemankeşim, ruh eşim, kardeşim hilal etrafında birleşin.*” diyerek fikir olarak milletçe birlik olmamız gerektiğini, hilal yani bayrak etrafında birleşmemizi, milli birliğin önemli olduğunu söylemektedir.

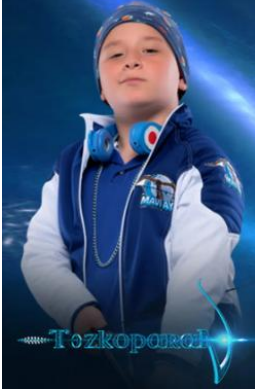
2.1.8. Tozkoparan Dizi Karakterleri

Bu başlık altında Tozkoparan Dizisinde yer alan karakterlerin özellikleri ele alınmıştır. Bu özellikler verilirken izlenen bölümlerden ve <https://www.trt1.com.tr/diziler/tozkoparan/oyuncu> bağlantısından yararlanılmıştır.

Tablo 2.2. Tozkoparan Dizisi Çocuk Karakterleri

Resim 1. Mete

Resim 2. Kerem

Resim 3. Burak

Dizinin ana karakteridir. İyi bir okçu ve Mavi Ay takımının kaptanıdır. Salih hocanın en gözde öğrencisidir. Astım hastasıdır ancak okçuluk ve köy hayatı sayesinde hastalığını yener. Ailenin en küçük üyesidir. Akıllı, ahlaklı, duygusal, çalışkan ve çözümcüdür. Hayal dünyası güçlüdür.

Mavi Ay'ın dost canlısı üyesidir. Yemek yemeyi, rap müzik dinlemeyi ve üretmeyi çok sever. Çok fazla yemek yemesi çoğu zaman başına bela açar ve babası, Salih hocası ve takım arkadaşları ile bu yüzden çatışır. Bakkal Azmi'nin oğludur. Takımın neşesi ve sempatik karakteridir.

Mavi Ay takımının üyesi ve iyi bir okçudur. Matematik dersinde ve hesaplamalar yapmakta çok başarılıdır. Takımın mucididir. Pratik zekâsı ile pek çok işe yaratıcı çözümler bulur.

Resim 4. Asya

Mavi Ay takımının üyesidir. Teknoloji konusunda ilgili ve başarılıdır. İddiaya girmeyi ve kazanmayı çok sever. Videolar çekerek sosyal medya üzerinden yayımlar yapar.

Resim 5. Elif

Mavi Ay takımının üyesidir. Doğayı çok sever. Bitkilerden ilaçlar yapar ve pek çok meyve sebzenin içerisindeki vitaminleri bilir. Takımın gülen yüzüdür. Duygusal, şefkatli ve sevgi doludur.

Resim 6. Sinan

Karayel takımının kaptanıdır. Ok atmada başarılıdır. Zengin bir ailenin yalnız çocuğudur. Annesi yanında değildir ve babası da Sinan ile çok ilgilenmez. Hırslıdır, rekabetçidir ve lider ruhludur. Kazanmak için insanların kötülüğüne ya da ahlak dışı olsa her yola başvurur.

Resim 7. Arda

Karayel takımının üyesidir. Neşeli bir yapısı vardır. Bedenen arkadaşlarına göre daha ufaktır.

Resim 8. Merve

Karayel takımının üyesidir. Popüler bir kızdır. Okçuluk konusunda hem yetenekli hem hırslıdır.

Resim 9. Can

Karayel takımının üyesidir ancak Sinan'ın yalanları ve Mete'ye vurma davranışı yüzünden önce takımdan sonra da okuldan ayrılmak zorunda kalır.

Resim 10. Yasemin

Mete'nin ablasıdır. Üniversite sınavına hazırlanan, ergenliğin problemleriyle uğraşırken bir yandan da İstanbul'dan ayrılarak kasabaya geldikleri için yalnızlık çeken bir genç kızdır.

Resim 11. Murat

Karayel'e sonradan katılan okçudur. Temiz yürekli aynı zamanda konuları pek çok zaman yanlış anladığı için de saf ve komiktir.

Resim 12. Zeynep

Dede Korkut İlköğretim Okulu'na turnuva için misafir olarak gelen okçu öğrencidir. (Konuk Oyuncu)

Resim 13. Destan

Dede Korkut İlköğretim Okulu'na turnuva için misafir olarak gelen okçu öğrencidir. (Konuk Oyuncu)

Tablo 2.3. Tozkoparan Dizisi Yetişkin Karakterler

Resim 14. Cihan

Mete'nin babası aynı zamanda Dede Korkut İlkokulu'nun müdürüdür. Müzik öğretmenidir. Gençliğinde Salih ile aynı ok hocasının öğrenciliğini yaparken Nevzat'ın attığı bir iftira yüzünden okçuluktan atılır. Sakin, sorumluluklarını bilen, disiplinli ve sevecen biridir.

Resim 15. Salih(Yabani)

Yabani adı ile bilinir. Ormanda eski bir kulübede yaşayan eski bir kemankeştir. Ustasının verdiği sırrı korumakla görevlidir. Bilge, sakin, güçlü, dövüş yetenekleri olan aynı zamanda hattatlık yapan çok yönlü bir karakterdir. Eşini ve çocuğu kaybetmiştir. Mavi Ay takımına ustalık yapar. Yalnızca okçuluğu değil aynı zamanda hayatı da öğretir.

Resim 16. Sedef

Mete'nin annesidir. Çocukları ile fazlaca ilgili, disiplinli, titiz, evhamlı denecek kadar korumacı bir ev hanımıdır. Ev işlerinin yanı sıra okul aile birliğinde olduğu için okul işleri ile de uğraşmayı çok sever.

Resim 17. Sezgin

Sezgin, Dede Korkut İlköğretim Okulu'nun Beden Eğitimi öğretmenidir aynı zaman da Karayel ve Mavi Ay takımlarının okçuluk hocasıdır. Sakarlıkları, komik davranışları ve Nurgül hocaya olan aşkı ile dikkat çeker.

Resim 18. Nevzat

Sinan'ın babası. Eskiden Salih ve Cihan ile aynı hocadan ok dersi alırken yaptığı kötü davranışların sonucunda yolları ayrılıyor. Zengin, sinirli, tarihi eser avcısı. Ayla ile hocaları aynı ve onun hizmetindeler.

Resim 19. Azmi

Azimli Bakkal'ın sahibi, Kerem'in babası. Neşeli ve sempatik bir karakter. Sezgin hoca ile yakın arkadaş.

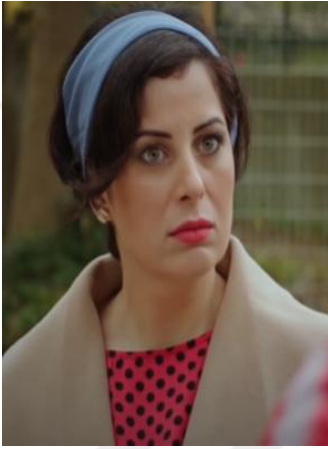
Resim 20. Mehpere

Sinanların hizmetçisi. Sessiz, sakin, merhametli bir kadın. Sinan'ın ailesinden göremediği ilgiyi ona vermeye çalışan anaç bir karakter.

Resim 21. Ayla

Dünya okçuluk şampiyonu, Karayel'in okçuluk hocası. Nevzat ile aynı hocaları aynı ve onun hizmetindeler.

Resim 22. Nurgül

Dede Korkut İlköğretim Okulu'nda tarih öğretmeni. Sezgin Hoca'nın âşık olduğu kişi.

Resim 23. Berke

Nevzat Bey'in çalışanı. Dizinin kötü ve sempatik karakteri. Nevzat ve Ayla'nın tüm kötü işlerini yapmaya çalışır ancak her işin sonundan dayak yiyerek çıkar. Aldığı güreş dersleri bile onu Salih'ten kurtarmaya yetmez.

Resim 24. İdris

Okçuluk federasyonundan gelen okçuluk hocası, konuk oyuncu.

Resim 25. Oktay

Başka okuldan gösteri için, misafir gelen, görünüşü ve hareketleri ile ilgi çeken okçu hoca, konuk oyuncu.

2.2. İlgili Literatür/Araştırmalar

Bu başlık altında yurt içi ve yurt dışında yapılmış ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

2.2.1. Yurt Dışı Araştırmaları

Değerler ile ilgili yurt dışında yapılmış pek çok çalışma vardır. Bu bölümde değer konusu ile ilgili olduğu düşünülen çalışmalar geçmişten günümüze doğru sıralanarak ele alınmıştır.

Hofstede (2001), *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations* adlı çalışmasında kültürü, bireyin düşünce yapısını programlayan bir sistem olarak ele almıştır. Çalışmaya göre kültür; toplumla birey arasında paylaşılarak öğrenilen bir olgudur. Kültürün farklı derinlikleri vardır ve en derin seviyesinde değerler yer alır. Değerler bireyin iyi ve kötü olan arasında tercih yapmasını belirlemektedir.

Arweck ve Nesbitt (2004), *Values Education: the development and classroom use of an educational programme* isimli çalışmada okullarda uygulanmakta olan değer programını ve uygulama biçimini değerlendirmiştir.

Hassan ve Kahil (2005), *The Effect of "Living Values: An Educational Program" on Behaviors and Attitudes of Elementary Students in a Private School in Lebanon* adlı çalışmalarında Lübnan'daki değer eğitimi programının davranış ve tutum üzerinde nasıl bir etkisi olduğunu incelemişlerdir. Bu çalışma için özel bir okulda okuyan yetmiş altı öğrenci seçilmiş, deney kontrol grubu oluşturulmuştur barış, saygı ve sevgi değerleri üzerinde çalışılmıştır.

Thornberg (2008), *The Lack of Professional Knowledge in Values Education* isimli çalışmasında öğretmenlerin sahip oldukları değer eğitimi becerilerini ve görüşlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada on üç öğretmenle görüşülerek sonuçlar karşılaştırılmalı analize tabi tutulmuştur. Sonuçlar incelendiğinde ise öğretmenlerin değer eğitimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları kanısına varılmıştır.

Veugelers ve Vedder (2010), *Values in Teaching, Teachers and Teaching* adlı çalışmalarında değer eğitimi ile ilgili literatür taraması yapmışlardır. Sonucunda iletişim becerisinin ve değerlerin eğitimin ve okulun bir bölümünü oluşturduğu sonucuna varmışlardır.

Komalasari ve Saripudin (2015), *Living Values Education in School Habituation Program and Its Effect on Student Character Development* isimli çalışmada değerler eğitimi öğretim programının karakter gelişiminde ne gibi etkisi olduğunu açıklamışlardır. Bandung'da yer alan ortaokul ve liselerde araştırma uygulamaları yapılmıştır. İstenilen davranışlar açıkça ifade edilmiş, değerlerin öğrenilmesi hedeflenmiş, kötü davranışların ise düzeltilmesi hedeflenmiştir. Program okul alışkanlıkları dâhilinde uygulandığında öğrencinin kişilik gelişimini %42 oranında etkileyerek olumlu sonuca ulaşılmış, bu programın okulda uygulanabileceği önerisini sunulmuştur.

Komalasari (2016), *Living Values Education in Teaching Materials to Develop Students' Civic Disposition* isimli çalışmasında vatandaşlık eğilimine eğitim programının ne gibi etkisinin olduğunu incelemiştir. Sonucunda programın öğrencilerin sivil yönelimlerini büyük ölçüde etkilediği neticesine ulaşmıştır.

Komalasari ve Saripudin'in (2018), *The Influence of Living Values Education Based Civic Education Textbook on Student's Character Formation* isimli çalışmalarında lise öğrencilerine yönelik değer eğitiminin temel alındığı bir ders kitabı içeriği oluşturmayı amaçlamışlardır. Yapılan araştırma ve geliştirmelerin sonucunda değerler eğitimi ilkelerinin ders kitaplarında bulunması gerektiği bu durumun öğrencilerin karakter gelişiminde etkili olacağı fikrini ileri sürmüşlerdir.

Wu, Zhao (2019), *The Overall Status of International Values Education Research in the Recent Ten Years. Education Journal* isimli çalışmada değer eğitiminin küresel anlamda canlandığını ve yeniden önemli bir konu haline geldiğini söyleyerek 2009 ila

2018 yılları arasındaki değerler eğitimi konulu çalışmalarla ilgili literatür taraması yapmışlardır. Araştırma sırasında altı temaya odaklanılmıştır. Bu temalar öğretmen eğitimi, beden eğitimi, kişisel değerler, bakım ortamı seçimi, dijital hikâye anlatımı ve mesleki kimliktir.

Gunnestad, Mørreaunet, Chahboun ve Pearson (2022), *Values in Early Childhood Education (ECE): A Cross-Cultural Comparative Study of Values for ECE Expressed in Policy Documents* isimli çalışmada değerleri siyasi-toplumsal değerler, eğitimsel değerler ve bireysel-ilişkisel değerler olmak üzere üç gruba ayırmışlardır. Küreselleşmenin etkisi ile ülkeler arasındaki ortak değerleri ve özelliklerini karşılaştırma yaparak ortaya koymaya çalışmışlardır.

Epinosa ve Gonzalez (2023), *Virtues and values education in schools: a study in international sample* adlı çalışmada İspanya ve Latin Amerika'da karakter eğitimi konusunun anlaşılması, karakter eğitiminin nasıl olması gerektiğine dair düşünceleri ele almışlardır. Aynı zamanda bu çalışmada öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin cevaplarından yararlanarak erdem eğitimi ve değer eğitimi arasında karşılaştırma yapılmış sonucunda bu iki kavramın rekabet halinde ya da bir kıyas içinde olmasından ziyade uyum içinde var olması gerektiğinin vurgusu yapılmıştır.

Cennamo, Kastner, Tett (2023), *A Comparative Study of Values-Based Fields of Adult Learning and Education in Austria, Scotland, and South Tyrol, Italy: Practitioners Resisting Neoliberal Tendencies Based on Their Ideas of Social Justice* adlı çalışmada yetişkinlerin değer öğretimlerini karşılaştırmıştır. Avusturya'da eleştirel ve özgür düşünceye dayalı eğitim, İskoçya'da öğrenci ve toplum temelli eğitim, İtalya ve Güney Tirol'de radikal-eleştirel eğitim formatı incelenmiştir.

Cholimah, Tjiptasari, Fitriana, Hanum, Aliyah (2024), *A Comparative Study of Moral Values Education in Public and Religion-Based Kindergartens in Yogyakarta. Golden Age: Jurnal Ilmiah Tumbuh Kembang Anak Usia Dini* adlı çalışmada kamu okulları ile din temelli okulların değer eğitimi yaklaşımlarını karşılaştırmışlardır. Çalışmada yer alan değerler nezaket, dürüstlük, sorumluluk ve iş birliğidir. Bu değerler üzerinden değer eğitimi etkinliklerinin bu iki farklı okulda nasıl olduğu üzerinde durulmuş ve hem kamu okulunun hem de din temelli okulların aynı değerlere vurgu yaptığını dini temellerin farklı olarak ayrıca dua öğretimi gibi dini uygulamalara yer verdiğini tespit etmişlerdir.

Lin, Kadir, Kaur (2025), *Preschool Educators' Perceptions on Values Education. Education Sciences* adlı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin değer eğitimi algılarını ve bu konudaki uygulamalarını incelemişlerdir. İnceleme sonucundaki verilerle erken çocukluk dönemindeki çocukların ahlaki gelişimindeki rolüne vurgu yapmışlardır. Öğretmenlerin değer eğitimi konusunda mesleki açıdan eğitim almaları ve sistematik bir biçimde çocuklara değer eğitimi verilmesi halinde entelektüel, sosyal ve duygusal açıdan

çocukların olumlu etkileneceği aynı zamanda toplumda ahlaki açıdan sorumlu ve aktif bireyler olarak yetiştirilebilecekleri konusu üzerinde durulmuştur.

Dinda, Chusnul ve Hana (2025), *Analysis of Moral Values and Character Education in 'Wonder' Movie* adlı çalışmada Wonder filmi ahlaki değerler ve karakter eğitimi açısından bir araç olarak kullanılabilir olup olmadığını araştırmışlardır. Seçilen sahneler ve karakter diyalogları üzerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda Wonder'ın saygı, öz güven ve sevgi gibi değerleri sıklıkla yansıttığını ve empatinin en baskın karakter özelliği olarak öne çıktığını ortaya koymuşlardır. Bu bulgular sonucunda, Wonder gibi filmlerin ahlaki muhakeme, empati ve duygusal zekâyı geliştirmek için sınıf içi eğitime etkili bir şekilde entegre edilebileceğini ve böylece etik açıdan bilinçli ve sosyal sorumluluk sahibi öğrencilerin gelişimini destekleyebileceği sonucuna varmışlardır.

Yurtdışında yapılan değerlere yönelik çalışmaların; değer programları, değer programlarının uygulanış şekilleri, davranışa ve karaktere olan etkisi, değer öğretimi ve öğretmen ilişkisi, değerler ile alakalı literatür taraması, değerlerden yola çıkarak ders kitabı geliştirilmesi gibi konular üzerinde yapılmıştır.

2.2.2. Yurt İçi Araştırmaları

Değerler eğitimi ile ilgili yurt içinde yapılmış pek çok farklı çalışma bulunmaktadır. Bu bölümde ilgili olduğu düşünülen çalışmalar geçmişten günümüze doğru sıralanarak ele alınmıştır.

Öksüz ve Eken (2019), *İlkokul (1-4) Türkçe Ders Kitaplarındaki Hikâye Edici Metinlerin Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Kök Değerler Bakımından İncelenmesi* adlı çalışmalarında ilkök kademsinde okutulan Türkçe ders kitabındaki 44 öyküleyici metni (1931 cümleyi) kök değerler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Tespit edilen değerler frekans ve yüzde olarak hesaplanmıştır. Tespit edilen sonuçlara göre metin cümlelerinin %38,42'si değer ifadeleri içermektedir. Metin içinde en sık yer verilen değerler ise %31 oranı ile sevgi, %14,01 oranı ile yardımseverlik ve %13,34 oranı ile vatanseverliktir. Metin içinde az değinilen değerler ise %1,88 oranı ile adalet, %2,56 oranı ile dürüstlük, %4,18 oranı ile de saygıdır.

Murat, Doğan ve Öner'in (2019), *"Afacanlar Sınıfı" Animasyon Filmi ve Kök Değerler* adlı çalışmalarında *Afacanlar Sınıfı* isimli dizinin ilk yirmi bölümünü doküman analizi yöntemi ile kök değerler açısından inceleyerek eğitim programlarında kullanılıp kullanılmayacağını tespit edebilmeyi amaçlamışlardır. Aynı zamanda çalışmada batı üretimi animasyonlar ile de karşılaştırılması yapılarak kültür ve kimlik farkını ya da benzerliklerini ortaya koymak istemişlerdir.

Kurdayıoğlu ve Şahin (2019), *Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kök Değerler Açısından Rafadan Tayfa Çizgi Filminin İncelenmesi* adlı çalışmalarında

Türkçe Öğretim Programında yer alan on kök değer açısından Rafadan Tayfa isimli çizgi filmin ilk on bölümünü izlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın deseni iç içe geçmiş tek durum deseni, veri toplama aracı doküman analizidir. Verilerin çözümlenmesi ise betimsel analiz ile yapılmış ve sonuç olarak çizgi film içerisinde 742 kez değere yer verildiği tespit edilmiştir. Çizgi film içinde en sık yer verilen değerler ise öz denetim, sorumluluk ve saygı, en az yer verilen değer ise vatanseverlik değeri olmuştur.

Şentürk ve Keskin (2019), Rafadan Tayfa Çizgi Filminin Milli ve Evrensel Değerler Açısından Değerlendirilmesi isimli çalışmalarında Rafadan Tayfa çizgi filminin ilk 20 bölümünü milli ve evrensel değerler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. İçerik değerlendirme formu kullanılmış, içerik ve değerler ilişkisi frekans ve yüzde haline getirilerek sayısallaştırılmıştır. Sonuçta görsel olarak sunulan evrensel değerlere milli değerlerden iki kat daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Değer aktarımı için uygun bir çizgi film olduğu sonucuna varılmıştır.

Tozlu ve Yüce (2020), *Hamdi Ülker'in Eserlerinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi* adlı çalışmalarında MEB öğretim programında yer alan on kök değer açısından Hamdi Ülker'in kaleme aldığı eserleri incelemeyi amaçlamışlardır. Çalışmada incelenmek için yazara ait dokuz eser seçilmiş ve incelenmiştir. Yöntem olarak içerik analizi kullanılmış, değerlerin eser içindeki tespiti için de fişleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada toplam 437 değer tespit edilmiştir. Değerler içerinden eserde en fazla sevgi değerine, en az da adalet değerine yer verilmiştir. Eserin tamamında ise on kök değerinin hepsine değinilmiş olduğu tespit edilmiştir.

Ünal (2020), *Eğitim Temalı Türk Filmlerinde Yer Alan Değerlerin İncelenmesi* adlı makale çalışmasında eğitim konulu Türk filmlerindeki değerleri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada yöntem olarak karma yöntem kullanılmıştır. Örneklem grubunda eğitim konulu sekiz adet Türk filmi bulunmaktadır. Bu filmler seçilirken amaçlı örneklem yönteminden biri olan maksimum çeşitlilik örnekleme ile seçilmiştir. Veriler doküman analizi ile toplanmış, analiz sırasında da betimsel analiz kullanılmıştır. Elde edilen değerler tablo haline getirilmiş, değerler ise doğrudan ifadelerle aktarılmıştır. Araştırma neticesinde; sevgi, yardımseverlik, saygı, dayanışma, çalışkanlık değerlerinin filmlerde en sık rastlanan değerler olduğu sonucuna varılmıştır. Filmlerin ana kahramanı olan öğretmenlerin ise tüm filmlerde ortak olarak olumlu kişilik özelliklerine sahip olduğu saptanmıştır.

Özbaşı (2020), *Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Kök Değerler Çerçevesinde Aytül Akal Masallarının İncelenmesi* adlı çalışmasında Aytül Akal'ın yazmış olduğu *Çağdaş Masallar* isimli eser Türkçe Öğretim Programında yer alan kök değerler açısından incelenmiştir. Doküman incelemesi ile veriler toplanarak incelenmiş ve eserde kök değerlerin tamamına ulaşılmıştır. Bu sonuçtan yola çıkılarak eserin eğitim sürecine ve değer öğretimine katkıda bulunabileceği sonucu çıkarılmıştır.

Ünal (2020), *Yakın Dönem Türk Animasyon Filmlerinin Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi* isimli makale çalışmasında *Kral Şakir Korsanlar Diyarı* ve *Rafadan Tayfa Göbeklitepe animasyon* filmlerini değerler eğitimi açısından incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi ile hazırlanmış ve doküman analizi yöntemi ile de veri toplanmıştır. Betimsel analiz yöntemi ile analiz edilen veriler sonucunda filmlerdeki olumlu değerlerin, olumsuzluk teşkil eden değer unsurlarından daha fazla olduğu görülmüştür. Bu değerler şunlardır: duyarlılık, dayanışma, sorumluluk ve yardımseverlik. En fazla olumsuz yansıtılan değerler ise dürüstlük, sorumluluk ve saygıdır. Filmlere ayrı ayrı bakıldığında ise *Şakir Korsanlar Diyarı* filminde olumlu ve olumsuz yansıtılan değerlerin neredeyse birbiri ile eşit derecede olduğunu ve değer eğitiminde kullanılmamasının uygun olacağı *Rafadan Tayfa Göbeklitepe* filminde ise olumlu değerlerin fazla olduğu ve değer eğitiminde kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Muhammet Yılmaz ve Ayşe Derya Eskimen (2021), *Yunus Emre'yi Türk Dili ve Edebiyatı Derslerinde Nasıl Anlatırız? Değerler Öğretimi Bağlamında "Yunus Emre: Aşkın Sesi" Filmi Örneği* adlı makalede Yunus Emre'nin öğretilerini *Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Programı* kapsamında film aracılığı ile gençlere aktarımını ele almışlardır. Araştırmada "doküman incelemesi" kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda en fazla yer verilen değer aşk, en az yer alan değer ise sevgi olduğu tespit edilmiştir.

Ünal (2021), *Dizi ve Filmlerin Değerler Üzerindeki Yansımalarına Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Görüşleri* isimli makale çalışmasında dizi ve filmlerde yer alan değer yansımalarını öğretmen adaylarının görüşleri üzerinden ortaya koymayı amaçlamıştır. Nitel araştırma deseninde ve ölçüt örnekleme yöntemi ile çalışılmıştır. Araştırma verileri görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşmeler sekiz sosyal bilgiler öğretmen adayı ile yapılmıştır. Sonuç olarak sosyal bilgiler öğretmen adayları dizi ve filmlerin değer kazandırılmasında kullanılabileceğini düşünmüşlerdir. Ancak Türk dizi ve filmlerinin genel manada değerler açısından olumsuz örnekler sunduğunu belirtmişler, değer eğitimi sırasında önemli olanın seçilen dizi ya da filmin içerik yönünden uygun olması olduğunu, ailelerin de çocukları bu konuda bilinçlendirmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Calp ve Kaplan (2021), *Samed Behrengi'nin Sevgi Masalı, Bir Şeftali Bin Şeftali ve Kel Güvercinci Adlı Öykülerinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi* isimli çalışmalarında Samed Bahrengi'nin kaleme almış olduğu üç ayrı öyküyü kök değerler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. İnceleme sonucunda değerler sınıflanarak sıklık analizi yapılmıştır. Her öyküde farklı değerlerin ağırlıkta olduğu ve değer aktarımı için kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Bulut (2021), *Ayla Kutlu'nun Merhaba Sevgi Adlı Çocuk Romanının Değerler Eğitimi ve On Kök Değer Açısından İncelenmesi* isimli çalışmada Ayla Kutlu'nun kaleme almış olduğu *Merhaba Sevgi* isimli 166 sayfalık çocuk romanının kök değerler açısından

incelemeyi amaçlamıştır. Doküman incelemesi sonucunda elde edilen verilere göre en çok tespit edilen değerler sırasıyla şu şekildedir: 53 bulgu ile sevgi değeri, 43 bulgu ile dürüstlük değeri, 24 bulgu ile yardımseverlik değeri, 24 bulgu ile sorumluluk değeri, 22 bulgu ile de saygı değeri. Eserde en az yer alan değerler ise 5 bulgu ile adalet, 3 bulgu ile vatanseverlik olmuştur. Genel anlamda değerlendirildiğinde ise değer öğretiminde kullanılabilir bir eser olduğu tespiti yapılmıştır.

Kıymaz ve Altay (2021), *Behiç Ak'ın Tavşan Dişli Bir Gözlemcinin Notları Adlı Çocuk Romanı Üzerine Kök Değerler Açısından Bir İnceleme* isimli çalışmalarında on kök değer açısından Behiç Ak'ın kaleme almış olduğu *Tavşan Dişli Bir Gözlemcinin Notları* isimli çocuk romanını çözümlenmeyi amaçlamışlardır. Doküman analizinin sonucunda tespit edilen değerler sınıflandırılarak tablolaştırılmıştır. Eserin kök değerler bakımından Türkçe Ders kitabına girecek özellikler taşıdığı kanaatine varılmış ayrıca çalışmanın bir bölümünde çocukların okuyabileceği metinlerin taşınması gereken özellikler tartışılmıştır.

Kemiksiz (2021), *Kök Değerler Bakımından Türk Atasözleri* adlı çalışmasında TDK tarafından 2011 yılında 11.baskısı yapılan Türkçe atasözlerindeki kök değerleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Doküman incelemesi yöntemi ve içerik analizi sonucunda bulgulara ulaşılmış ve tablo haline getirilmiştir. Değerlerin yüzdeleri en çoktan, en aza doğru şu şekildedir; “%15,24 özenetim, %12,57 sevgi, %12,57 vatanseverlik, %12,03 sabır, %11,23 saygı, %9,36 yardımseverlik, %8,29 dostluk, %7,75 sorumluluk, %5,61 dürüstlük, %5,35 ise adalet.”

Köksal, Yaylacı, Yel, Erbaş ve Kılcan (2022), *Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Kök Değerler Açısından İncelenmesi* isimli makale çalışmalarında sosyal bilgiler öğretim programını temel alarak kök değer incelemesi yapmışlardır. İnceleme İlkokul 4.sınıf, ortaokul ve imam hatip ortaokulu 5., 6., ve 7. sınıfların seçilen dört sosyal bilgiler ders kitabı metinleri üzerinde doküman incelemesi yoluyla yapılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuş ve sonucunda kök değerlerin kitaplara gelişigüzel şekilde yerleştirildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kaplan ve Peker (2022), *Kök Değerler Açısından Özbek Masalları* isimli çalışmasında Türkçe Öğretim Programında bulunan on adet kök değer açısından Özbek Masallarını incelemeyi amaçlamıştır. Otuz adet Özbek Halk Masalı kapsamlı inceleme yöntemi ile özetlenmiştir. İnceleme sonucunda Özbek Masallarının değer eğitiminde kullanılabilirliği sonucuna varılmıştır. Çalışmada en fazla yer alan değer dostluk olmuştur. Dostluk değerini sırasıyla sorumluluk, yardımseverlik, adalet, dürüstlük, sabır, sevgi, öz denetim, saygı ve vatanseverlik değerleri takip etmiştir.

Gençer ve Kahtalı (2022), *Şermin Yaşar'ın Çocuk Kitaplarının Kök Değerler Açısından İncelenmesi* adlı çalışmada Şermin Yaşar'a ait çocuk kitaplarını on kök değer açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma yöntemi olarak doküman incelemesi, analiz yöntemi olarak da betimsel analiz kullanılmıştır. İncelenen eserde toplam 234

değere rastlanılmıştır. Eserde en fazla yer verilen değer ise 76 bulgu ile sevgi değeri olmuştur. En az yer alan değer ise 1 bulgu ile vatanseverlik değerinin olmuştur. Diğer değerlerin işlenme sıklıkları ise şu şekildedir: adalet 13, dostluk 17, dürüstlük 17, özdenetim 10, sabır 11, saygı 26, sorumluluk 38, yardımseverlik 25 kez eser içinde değinilmiştir.

Tarakçı ve Kalenderoğlu (2022), *Kök Değerler Açısından Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki Öyküleyici Metinler* isimli çalışmalarında ortaokul seviyesindeki seçilmiş sekiz Türkçe ders kitabında yer alan 102 öyküleyici metnin kök değerleri aktarabilme durumunu tespit etmeyi amaçlamışlardır. Çalışma nitel bir araştırma olup analizinde doküman analizi kullanılmıştır. Çözümlemeler kategorisel çözümleme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada; ders kitaplarında yer alan etkinliklerde değerlerin orantılı şekilde dağıtılmadığı, en fazla kök değerinin öyküleyici metin türünde olduğu, en fazla yer alan değerlerin yardımlaşma ve sevgi, en az yer alan değerlerin adalet ve sabır olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Vatanseverlik, adalet, dürüstlük, öz denetim, sorumluluk, dostluk” ise bazı kitapların öyküleyici metinlerinde hiç değinilmemiş değerler olarak kalmıştır.

Kavruk ve Aytaç (2022), *Çocuk Medyası Ürünlerinde Değer Aktarımı (Tozkoparan Dizisi Örneği)* isimli çalışmalarında TRT 1 televizyon kanalında yayınlanan *Tozkoparan* isimli aile ve çocuk dizisinin ilk 21 bölümünü değerler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Doküman incelemesi ile toplanan veriler, içerik analizi ile yorumlanarak kök değerler ve diğer değerler şeklinde iki başlık altında incelenmiştir. Sonuç olarak incelenen dizinin izleyen gençlere ve çocuklara olumlu anlamda etki edeceği tespit edilmiştir.

Korkutan ve Kaplan (2022), *Çocuk Kalbi İsimli Çocuk Romanının Türkçe Dersi Öğretim Programı 'nda Yer Alan Kök Değerler Açısından İncelenmesi* adlı çalışmalarında Edmondo De Amicis 'in kaleme almış olduğu *Çocuk Kalbi* adlı çocuk romanı öğretim programında yer alan kök değerler açısından incelemeyi amaçlamışlardır. Betimsel tarama yöntemi ile elde edilen bulgular sonucunda kitabın değer öğretimi konusunda model olabileceği, taranan tüm değerlerin kitapta tespit edildiği, en fazla tespit edilen değerlerin sevgi, en az yer verilen değerlerin ise dürüstlük olduğu tespit edilmiştir.

Yıldız (2023), *Çocuk Reklamlarının Kök Değerler Bağlamında İncelenmesi* isimli çalışmada çocuklar üzerinde etki bırakmış olan reklamların kök değerler bağlamında incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada içerik ve söylem analizi yapıldıktan sonra reklamlarda en fazla çalışkanlık, azim, dostluk, sevgi, değerlerinin olduğu görülmüştür. Özdenetim, dürüstlük ve adalet değerlerinin ise reklamlarda yer almadığı görülmüştür.

Toptaş (2024), *Tozkoparan Dizisindeki Çocuk Karakterler Üzerinden Kök Değerlerin Temsili* isimli çalışmasında Tozkoparan dizisinde yer alan karakterlerin dizi içerisindeki konumuna göre değerler açısından analiz etmeyi ve hangi değeri temsil ettiklerini tespit etmeyi amaçlanmıştır. Sonuç olarak çocukların iyiyi ve kötüyü temsil

eden gruplar olarak temsil edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonrasında ise karakterlerin tek başlarına hangi değeri simgeledikleri tespit edilmiştir.

Akar ve Demir (2025), *Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu Çizgi Filminde Kök Değerler* isimli çalışmalarında TRT Çocuk adlı televizyon kanalında yayınlanan, *Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu* isimli çizgi filminin ilk 65 bölümünü kök değerler açısından değerlendirmeyi amaçlamışlardır. İçerik analizine tabi tutulan çalışmanın sonucunda 10 farklı kök değerinin 66 kez tekrarlandığı ve hem doğrudan hem de dolaylı yoldan değer aktarıldığı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda yer alan çalışmalar görüldükleri üzere bir diziyi, bir filmi, bir çocuk romanını, masalı, çocuk reklamlarını ya da ders kitabını MEB bünyesinde hazırlanan değerler açısından sınırlandırılarak incelemeyi amaçlamışlardır. Genel olarak incelenen eserler değer aktarımı için uygun bulunmuştur.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan yöntem ve tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Tozkoparan dizisinin, TYMM Öğretim Programı Ortak Metninde (MEB,2024) yer alan değerler açısından incelenmesi amacıyla yapılmış olan bu tez çalışmasında tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli; geçmiş zamanda veya günümüzde var olan bir durumu var olduğu şekilde betimleyen bir modeldir. Genel tarama modeli; evrenin tümünü ya da evrenden alınacak örneklem üzerinde genel bir yargıya varabilmek için tarama yapar. İlişkisel tarama modelinde ise iki ya da daha fazla değişken üzerinde birlikte değişimin olduğunu kanıtlamak amacıyla tarama yapılır. Değişkenlerin beraber değişip değişmediği, eğer değişim olmuş ise bunun nasıl olduğunu saptamaya çalışır (Karasar,2011). Tozkoparan dizisine ait yirmi bir bölüm herhangi bir değişiklik yapılmadan olduğu gibi incelenmiş olduğundan ve içerisindeki değerler tespit edildiğinden bu tez çalışması da tarama modelinden yararlanarak yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmalarında amaç belirli bir duruma yönelik sonuçlar ortaya çıkarmaktır. Durum çalışması Creswell (2007) 'e göre, bir ya da birden fazla durumu veri toplama araçları kullanarak ince ayrıntılarına dek incelediği duruma bağlı olarak oluşan temaların ortaya çıktığı ve adlandırıldığı nitel bir araştırma modelidir. Bu genel çerçeveden hareketle, çalışmamızda durum çalışması desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni tercih edilmiştir. İç içe geçmiş tek durum deseninde, tek bir durum içinde birden fazla durum incelemesi yapılmaktadır. Aynı zamanda da tüm durumlar için problem belirler ve veri toplarken de tüm durumlar için veri toplar (Nair vd., 2023). Tek durumdan oluşan *Tozkoparan Dizisi* içerisinde yirmi adet değer araştırılması yapılacağı için çalışma deseni olarak iç içe geçmiş tek durum deseninin kullanılması uygun görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan Tozkoparan dizisinin 2018’de yayınlanan ilk sezonunu kapsayan 21 bölümünün dakikaları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3.1. Tozkoparan Dizisinin İncelenen Bölümleri

Bölüm Sayıları	Bölüm Uzunluğu
1.Bölüm	1 saat 7 dakika 12 saniye
2.Bölüm	1 saat 9 dakika 48 saniye
3.Bölüm	1 saat 2 dakika 45 saniye
4.Bölüm	1 saat 3 dakika 17 saniye
5.Bölüm	1 saat 2 dakika 55 saniye
6.Bölüm	1 saat 5 dakika 19 saniye
7.Bölüm	1 saat 3 dakika 49 saniye
8.Bölüm	1 saat 3 dakika 30 saniye
9.Bölüm	1 saat 3 dakika 15 saniye
10.Bölüm	1 saat 4 dakika 32 saniye
11.Bölüm	1 saat 3 dakika 7 saniye
12.Bölüm	1 saat 4 dakika 47 saniye
13.Bölüm	1 saat 5 dakika 12 saniye
14.Bölüm	1 saat 1 dakika 42 saniye
15.Bölüm	1 saat 4 dakika 15 saniye
16.Bölüm	1 saat 13 saniye
17.Bölüm	1 saat 10 saniye
18.Bölüm	1 saat 26 saniye
19.Bölüm	1 saat 1 dakika 38 saniye
20.Bölüm	1 saat 1 dakika 55 saniye
21.Bölüm	1 saat 2 dakika 23 saniye
Toplam 21 Bölüm	Toplam 22 saat 12 dakika 10 saniye

Bu araştırmada veri toplama araçları olarak incelenen Tozkoparan dizi bölümleri, araştırmacı gözlem notları kullanılmıştır. Çalışma kapsamında veri toplamak amacıyla, alan uzmanlarının görüş ve dönütleri doğrultusunda Dizi İnceleme Formu (Ek 1) geliştirilmiştir. Formun tasarım sürecinde, yöntemsel tutarlılığın sağlanabilmesi için benzer nitelikteki çok sayıda tez incelenmiş, danışmandan düzenli geri bildirimler alınmış ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile ilgili dizi kapsamlı bir biçimde analiz edilmiştir.

Doküman, araştırmacı tarafından müdahale edilmeden kaydedilen metin ya da resim içerikleridir. Davetiye, notlar, günlükler, dergiler, haritalar, reklamlar, ajandalar, katılım kayıtları, toplantı tutanakları, kılavuzlar, kitaplar, broşürler, program kayıtları, mektuplar, gazeteler, TV program senaryoları, anket verileri, fotoğraf albümleri ve benzer (vb.) araştırmalarda kullanılan doküman çeşitleridir (Labuschagne, 2003). Bu araştırmanın dokümanlarını da yirmi bir bölümlük ve yirmi iki saat on iki dakika on saniyeyi kapsayan dizi bölümleri oluşturmaktadır.

Doküman analizi yöntemi; basılı ya da elektronik fark etmeksizin materyalleri titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek, incelemek, değerlendirmek için kullanılan bir araştırma yöntemidir. Diğer nitel araştırma yöntemleri gibi analizden anlam çıkarmayı,

araştırılan konu ile ilgili bir fikir oluşturmayı ve deneysel bir bilgi üretmeyi verilerin incelenmesi ve yorumlanması yoluyla yapılmaktadır (Wach,2013). Bu çalışmada da dizi bölümleri elektronik ortamda incelenmiş, değerlendirilmiş ve konu ile ilgili yorumda bulunulmuştur. Bu sebepten çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

TRT 1 kanalında 2018 yılında yayınlanmaya başlayan Tozkoparan dizisinin ilk sezonunu oluşturan yirmi bir bölümü dijital ortamda incelenmiştir. Öncelikle bölümler araştırmacı tarafından seyredilmiş, ardından hangi değer ile ilişkili olduğuna karar verilemeyen bölümler başka bir uzmanla izlenerek incelenmiştir. Bölümler anlaşıldıktan sonra dizi içindeki değerler tespit edilmeye başlanılmıştır. Değerlerin olduğu yerlerde video duraklatılarak Dizi İnceleme Formu'nda (Ek 1) ilgili bölüme, değerle ilgili dizi alıntıları ve değerın geçtiği saniyeler not alınarak incelenmeye devam edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmanın örneklemini oluşturan 21 bölüm teker teker izlenmiştir. Dizi içerisinde tespiti yapılan değerler araştırmacı tarafından Dizi İzleme Formu'na (Ek 1) kodlanmıştır. Dizi inceleme Forumu'nda hangi değere ait olduğu tespit edilemeyen bölümler varsa uzman ile birlikte o kısım yeniden incelenmiştir sonra diğer bölümler izlenmeye devam edilmiştir. Dizi izleme esnasında hangi değere ait olduğu bulunamayan kısımlar TYMM öğretim programında yer alan değerlerin alt kazanımları ile karşılaştırılarak yeniden kodlamalar yapılmıştır. Araştırmacı ve uzman fikir birliği Miles ve Huberman'ın (1994) formülünden faydalanılarak tespit edilmiştir. İncelenen 21 bölüm için de uzman ile fikir birliği sağlanmıştır.

Dizi bölümleri çözümlenmiş ve tablo haline getirilmiştir. Tablolarda değerlere hem görsel hem de sözel olarak yer verilmiş ve değerlerin sıklıkları belirtilmiştir.

Bu çalışmada dizi kahramanlarının söyledikleri cümleler, göstermiş oldukları tavır ve davranışlar, aile içi ilişkileri, yaptıkları sporlar, arkadaşlarına olan tutumları vb. TYMM Öğretim Programı Ortak Metni'nde (MEB, 2025) yer alan “*Adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik*” değerleri ile ilişkilendirilmiştir. Her bölüm için bulgulardan oluşan bölüm tablosu hazırlanmış, yorumlanmış ve tüm bölümler için de genel bir sonuç tablosu oluşturulmuştur.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Tozkoparan dizisinin yirmi bir bölümü ayrı ayrı özetlenmiş, bölümlerde yer alan değerlerin sıklıkları tablolaştırılmıştır. Verilen ikinci tablolarda ise değerlerin bölümde geçtiği yerler örneklendirilmiştir.

4.1. Tozkoparan Dizisinin Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Birinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mete ve ailesi Mete'nin sağlık problemleri dolayısıyla şehirden kasabaya taşınırlar. Mete yeni arkadaşlıklar edinmeye çalışır ancak ilk günden Sinan tarafından zorbalığa uğrar. Burak, Elif, Kerem ve Asya isimli çocuklarla tanışır. Çocuklar ormanda yaşayan Yabani isimli bir adama karşı Mete'yi uyarırlar. Mete'nin babası Cihan kasabadaki okulun müdürü olur. Mete okuldaki okçuluk kulübüne yazılır. Kulüpte Karayel ve Mavi Ay isiminde iki takım vardır. Mete; Sinan, Merve ve Can'ın bulunduğu Karayel isimli gruba dâhil edilir ancak grup üyeleri Mete'yi istememektedir. Gruplar müsabakaya gireceği zaman Can'ın eli sakatlanır ve yerine Mete katılır. Karayel grubu Mavi Ay'a yenilince yenilgi için Mete'yi suçlarlar ve okul çıkışı onu cezalandırmak isterler. Mete Karayel grubundan kaçarken ormana kadar ilerler. Ormanda astım krizi geçirerek orada bayılır. Karayel grubu korkarak oradan kaçır. Mete'yi Yabani isimli adam bulur. Tüm bunlar olurken Asya ormanın içinden olanları izlemekte ve kayıt altına almaktadır.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.1. Tozkoparan'ın Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	1	1
Çalışkanlık	-	5	5
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	2	2
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	3	3
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	1	1
Sağlıklı Yaşam	-	1	1
Saygı	-	-	-
Sevgi	1	-	1
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	2	2
Yardımseverlik	1	2	3
Toplam	2	19	21

Birinci bölüme ait toplamda 21 değer tespit edilmiştir. En sık temas edilen değer 5 bulgu ile çalışkanlık değeridir. Çalışkanlık değerini 3 bulgu ile mahremiyet ve yardımseverlik değeri takip etmektedir. Vatanseverlik ve duyarlılık değerine 2 kere yer verilirken aile bütünlüğü, dürüstlük, sabır, sağlıklı yaşam, sevgi, sorumluluk değerlerine 1 kez yer verilmiştir. Adalet, dostluk, estetik, merhamet, mütevazılık, özgürlük, saygı, tasarruf, temizlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir. Bu bölümde görsel olarak sevgi ve yardımseverlik değerleri tespit edilmiştir. Tablo 4.1.'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.2'de gerçekleştirilmiştir.

Bu tabloda değerlerin saniye aralıkları ilk sütunda, bölümde geçen iletilere ikinci sütunda yer verilirken, son sütunda ise ilgili olan değer, ilgili olduğu ileti ile aynı satırda verilmiştir.

Tablo 4.2. Tozkoparan Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
3.16-3.18	-İlaçlarımı aldın mı sen?	Sağlıklı Yaşam
6.05-6.07	-Evden çıkmadan önce sen verdin ya anne.	Yardımseverlik
8.44-8.46	“Anne yardım ister misin?”	Yardımseverlik
13.43-13.47	“Biz küçükken hep böyle yerdik. Ailecek, hep beraber.”	Aile Bütünlüğü
		Yardımseverlik
	Resim 26. Yere Düşen Mete'yi Kaldıran Arkadaşları	
14.24-14.26	“Anneye yalan da söylenmez ki!”	Dürüstlük
14.39-14.41	“ Sen burada yenisin seni uyarmak zorundayız.	Duyarlılık
20.20-20.24	“ Ben bu gün babama yardım edecektim. Geliyorum baba.”	Yardımseverlik
25.25-25.27	“Hocam ne yapıyorsunuz siz! Kapıyı kapalı tutsanıza, çoluğu çocuğu yaralayacaksınız.”	Duyarlılık
30.41-30.43	“ Full mü? Full ne evladım, Türkçe konuşsana! “	Vatanseverlik
32.26-32.36	“Karayel beş kişi oldu. Artık daha fazla çalışmamız lazım. Doğru, ne kadar çok antrenman yaparsak o kadar iyi. O zaman bir saat sonra sahada buluşalım. Oradan da Aşiyana gidip çalışırız.”	Çalışkanlık
33.30-33.35	“Bizim gizli buluşma yerimiz. Kuş yuvası demek. Kimse anlamasın diye böyle bir isim verdik.”	Mahremiyet
34.01-34.03	“Çabuk çabuk yiye, daha çok çalışacağız.	Çalışkanlık

35.15- 35.26	“ Daha çok çalışmamız gerek. Yarın kesin kazanmalıyız.” “Derslerimiz, ödevlerimiz ne olacak?” “ Hepsine çalışacağız. Kazanmak isteyen çalışır.”	Çalışkanlık
35.48- 35.52	“Sıkı çalış, sonra da çıkıp ödevlerini yap.”	Çalışkanlık
36.16- 36.18	“Boş durmak yok, çalışmamız lazım.”	Çalışkanlık
37.37- 37.40	“ Asya’cım canım Türkçe konuşuyorduk değil mi ?”	Vatanseverlik
42.11- 42.14	“Mete, sana da gel derdik ama birincisi seni tanımıyoruz.”	Mahremiyet
44.05- 44.09	“Bence gerek yok. Burası bizim gizli yerimiz. Öyle herkesi çağıramayız.”	Mahremiyet
45.36- 45.39	“ Eve gidelim artık. Hava da kararıyor, ödevler falan var.”	Sorumluluk
49.45- 49.47		Sevgi
	Resim 27. Annesinin Mete’yi “Canım oğlum benim” diyerek Öpmesi	
50.57- 51.00	“Orda sabırla duruyor. Doğru anı bekliyordu.”	Saygı

4.2. Tozkoparan Dizisinin İkinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

İkinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Ormanda bayılan Mete Yabani tarafından iyileştirilir. Arkadaşları Mete’nin kaçırıldığını düşünür ve ailesine haber vermeye giderler. Ancak Mete çoktan eve gelmiştir ve Yabani’nin sanılanın aksine kötü değil iyi biri olduğuna karar vermiştir. Mete, Karayel takımından çıkarak Mavi Ay okçuluk takımına girer. Okul kütüphanesinde okçuluğun ve Temrenli Kasabası’nın tarihini araştıran Mete Yabani’nin önde gelen okçulardan biri olduğunu ve isminin de Salih Gözüpek olduğunu öğrenir. Mete Salih’in ona okçuluk öğretmesini ister ancak Salih kabul etmez. Mavi Ay takımı Salih’ten okçuluk dersleri almak için defalarca istekte bulunur ve farklı çabalar gösterir yine de reddedilirler. Okul bahçesinde takımın yenildiğini gören Salih, ölmüş oğlunu anımsar ve Mavi Ay takımına okçuluk dersi vermeye karar verir.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.3. Tozkoparan'ın İkinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	4	4
Dostluk	-	1	1
Duyarlılık	-	2	2
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	1	1
Merhamet	3	-	3
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	1	-	1
Sevgi	1	1	2
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	1	1
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımseverlik	2	-	2
Toplam	7	12	19

Tozkoparan Dizisi'nin ikinci bölümünde toplamda 19 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 12 tanesine sözlü şekilde yer verilirken 7 tanesine de görsel olarak yer verilmiştir. En sık yer verilen değer 4 bulgu ile çalışkanlık değeri olmuştur. 3 bulgu ile merhamet değeri ikinci sırada yer almaktadır. Duyarlılık, sevgi, yardımseverlik değerleri 2 bulgu ile üçüncü sırada yer alırken 1 bulgu ile adalet, dostluk, dürüstlük, mahremiyet, saygı, temizlik değerleri bu bölümde en az rastlanan değerler olmuştur.

Tozkoparan Dizisi'nin ikinci bölümünde aile bütünlüğü, estetik, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, sorumluluk, tasarruf, vatanseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir. Bu bölümde görsel olarak merhamet, saygı, sevgi ve yardımseverlik değerleri tespit edilmiştir. Tablo 4.3'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.4'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.4. Tozkoparan İkinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
2.49- 2.50		Yardımseverlik
3.34-	“Ona zarar vermeden bir şeyler yapmalıyız.”	Duyarlılık

Resim 28. Yabani'nin Mete'yi İyileştirme Çabası

3.39	“Ne yapabiliriz ki?” “Mesela geri dönüp onu kurtarabiliriz.”	
4.39- 4.41		Yardıms severlik
5.44- 5.47	“Kerem o bizim arkadaşımız ona yardım etmeliyiz.”	Dostluk
11.17- 11.20	“Oraları daha yeni sildim. Ayakkabı ile girme sakın!” “Tamam, tamam sıkıntı yok. Kötü mikropların tekini bile sokmayacağım yuvamıza.”	Temizlik
18.15- 18.16		Saygı
22.42- 22.43		Sevgi
23.55- 24.08	“Saçmalama Asya. Bunun için(videosunu paylaşmak için) önce Mete'den izin almalısın. Bence o böyle bir şeye izin vermez.” “Niye izin alıyorum ki canım, hem videoyu ben çektim.” “Ama Mete'yi çektin.”	Mahremiyet
37.04- 37.05	“Sezgin Bey gerçekten iyi misiniz?”	Duyarlılık
37.26- 37.30	“Sevmek, sevgi hayattaki en mühim derslerden biri.”	Sevgi
38.46- 38.48	“Ama çalışacağım, çok çalışacağım.”	Çalışkanlık
42.48-	“%75 evet ile Mete'yi Mavi Ay'a alıyoruz.”	Adalet

42.51 47.27- 47.28		Merhamet
48.01- 48.18		Merhamet
48.50- 48.55		Merhamet
50.34- 50.42	“Ama biliyorum okumakla bitmiyor. Çok çalışmam lazım. Diğerlerinden daha zayıf olduğum için daha çok çalışmam lazım.”	Çalışkanlık
52.43- 52.45	“Yarın sabah erken gelin. Tüm gün çalışacağız.”	Çalışkanlık
57.24- 57.28	“Sen çok dürüst bir çocuksun, sırf bu yüzden bile takımımıza girmeyi hak ediyorsun.”	Dürüstlük
57.49- 57.50	“Daha fazla çalışmamız lazım.”	Çalışkanlık

4.3. Tozkoparan Dizisinin Üçüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Üçüncü bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Salih, Mavi Ay takımına ders vermeye başlar. Ders okçuluktan önce sabretmek ve vaktin değerini bilmek ile ilgilidir. Mavi Ay gizli yerleri Aşiyân'ı dağılmış halde bulur ve yeniden düzenleyerek korunaklı hale getirmeye çalışırlar. Aşiyân'da yer alan karavanın sahibini bulup karavanı satın almak isterler. Karavanın sahibi okuldaki okçuluk öğretmenleri Sezgin çıkar. Karayel grubu sürekli olarak Mavi Ay takımının özel okçuluk hocasını ve gizli buluşma yerini araştırmaktadır. Karayel grubu sonunda Aşiyân'ı ve Salih hocayı bulur. Karavanı zorla Mavi Ay takımının elinden almaya çalışırlar. Mavi Ay takımı ise kendi yöntemleri ile karavanı savunur. Çatışma esnasında ormanda orman çocuğunu görürler ve Karayel takımı korkarak oradan kaçar.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.5. Tozkoparan'ın Üçüncü Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	1	3	4
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	1	1
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	1	1
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	5	5
Sağlıklı Yaşam	-	3	3
Saygı	-	-	-
Sevgi	1	-	1
Sorumluluk	-	4	4
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	1	-	1
Vatanseverlik	-	-	-
Yardıms severlik	-	-	-
Toplam	3	18	21

Üçüncü bölüme ait 21 değer tespit edilmiştir. En sık yer verilen değer 5 bulgu ile sabır değeridir. Sabır değerini 4 bulgu ile çalışkanlık ve sorumluluk değerleri takip etmektedir. Sağlıklı yaşam değerine 3 kere yer verilirken dostluk, dürüstlük, mütevazılık, sevgi, temizlik değerlerine birer kez yer verilmiştir. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, estetik, mahremiyet, merhamet, özgürlük, saygı, tasarruf, vatanseverlik, yardıms severlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir. Bu bölümde görsel olarak çalışkanlık, sevgi, temizlik değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 4.5’de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.6’da gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.6. Tozkoparan Üçüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
4.34-4.43	“Bu hayatta zaman kadar önemli bir şey varsa o da verdiğin sözü tutmaktır.”	Dürüstlük
5.51-5.54	“Neden Aşıyan’a gidip kendi kendimize çalışmıyoruz ki? Hem oklarımız da yanımızda.”	Çalışkanlık
17.21-17.25	“Sinan’cım bunu(ceketi) Mete’ye ver hava soğuk üşütmesin.”	Duyarlılık
21.07-21.11	“Himbılsın oğlum, himbılsın! Spor yapsan belin, yanın da sakat olmaz.”	Sağlıklı Yaşam
24.34-24.41	“Biraz az et ye Sezgin. Bak amcan gibi hasta olup hık diye gidersin valla.”	Sağlıklı Yaşam
31.33-31.34		Sevgi
32.53-32.55	Resim 35. Mete’nin Okunu Öpmesi. “Çok çalışırsanız kaybetmezsiniz.”	Çalışkanlık
34.34-34.41	“Test kitaplarını alıp eve geri dönmek için iki saatimiz var. Eğer iki saati geçerse programın dışına çıkmış olurum. Programın dışına çıkarsak test çözemem.”	Sorumluluk
35.29-35.40	“Anlatsana müdürün kızı olmak nasıl bir duygu?” “Nasıl olabilir çok havalı!” “Bilmem yani o kadar özenilecek bir yanı yok.”	Mütevazılık
36.05-36.15	“Geliyor musun sen de bizimle?” “Aslında güzel olur ama test kitapları alıp eve geri dönmem lazım. Soru çözeceğim de.”	Sorumluluk
36.50-36.51		Temizlik
	Resim 36 Sedef’in Temizlik Yapması	

38.00- 38.05	“Sana da aferin Yasemin. Babana uyup nasıl programı aksatırsın sen? Hadi bakalım doğru odana git süren başladı.”	Sorumluluk
42.00- 42.04	“Önce sabrınızı deneyecek sakın pes etmeyin!”	Sabır
44.52- 44.45	“Dediğiniz gibi tam saatinde geldik Salih amca.”	Sorumluluk
46.13- 46.14	“Biz buraya çalışmaya geldik.”	Çalışkanlık
47.34- 48.06		Çalışkanlık
49.46- 49.48	“Sabredersek zorluklara, şampiyonuz en sonunda.”	Sabır
51.05- 51.08	“Peki vücudunuzu güçlendirmeden atışlarınızı nasıl güçlendireceksiniz?”	Sağlıklı Yaşam
52.35- 52.40	“Benim on yılda geldiğim boya, sen iki ayda gelmeye çalıştın.”	Sabır
54.36- 54.41	“ Ya arkadaşlar Salih Usta'nın dediklerini ne çabuk unuttunuz? Her şeyin bir zamanı var. Sabretmemiz lazım.”	Sabır
56.03- 56.06	“Yani şimdi sabredersek şampiyon mu olacağız?”	Sabır

Resim 37. Mavi Ay Takımının Yaprakları Eğirmesi

4.4. Tozkoparan Dizisinin Dördüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Dördüncü bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Orman çocuğunun Mete olduğu ortaya çıkar. Mavi Ay takımı Karayel'e orman çocukları ile anlaşma yaptıklarını ve Aşıyan'ı orman çocuklarına verdiklerini söylerler. Ardından Mavi Ay takımı Sezgin Hoca'dan Aşıyan'daki karavanı isterler. Sezgin Hoca karavanı vermek istemeyince almak için planlar yaparlar. Karavanı beğenmeyen Sezgin hoca sucuk karşılığı Mavi Ay takımına karavanı verir. Yasemin'in arkadaşları buluşmaya gelmezler. Mete Salih'ten çocuğunun ölüm hikâyesini dinler. Sinan'ın babası özel okçuluk hocası tutar. Sinan ve Mete ormanda tartışırken dev bir çukurun içine düşerler. Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.7. Tozkoparan'ın Dördüncü Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	1	1	2
Dostluk	-	1	1
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	1	1
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	2	2
Saygı	1	-	1
Sevgi	2	3	5
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	3	3
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	4	12	16

Dördüncü bölüme ait 16 değer tespit edilmiştir. En sık temas edilen değer 5 bulgu ile sevgi değeridir. Sevgi değerini 3 bulgu ile vatanseverlik değeri takip etmiştir. Çalışkanlık ve sağlıklı yaşam değerlerine ikişer kez yer verilirken; dostluk, estetik, saygı, sorumluluk değerlerine de birer kez yer verilmiştir. Bu bölümde Adalet, aile bütünlüğü, duyarlılık, dürüstlük, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, tasarruf, temizlik ve yardımseverlik değerlerine hiç yer verilmemiştir. Bu bölümde görsel olarak çalışkanlık, saygı, sevgi değerleri tespit edilmiştir.

Tablo 4.7'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.8'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.8. Tozkoparan Dördüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
10.29- 10.37	“Hani kızı biraz rahat bırakacaktık? Dersler, testler, ödev, program derken çocuğun psikolojisini bozmayalım.”	Sağlıklı Yaşam
15.14- 15.17	“O bizim aşyanımız, onu çok çok seviyoruz.”	Sevgi
25.15- 25.18	“Ama baba Mete Gazoz günde 400 atış yapıyor.”	Çalışkanlık

27.44- 28.12		Sevgi
Resim 38. Sedef Ve Cihan'ın Dans Etmesi		
31.17- 31.23	“Çocuklar duyduğunuz bütün bu sesler bir notaya karşılık gelir ve hepsi bir ritim ve ahenk içindedir.”	Estetik
33.03- 33.09	“Ayrıca ben sizi erken ya da geç değil, tam zamanında gelmeniz için uyarmanın mıydım?”	Sorumluluk
36.40- 37.59		Çalışkanlık
Resim 39. Mavi Ay Takımının Antrenman Yapması		
38.38- 38.39	“Bu (oyun) aşık.”	Vatanseverlik
41.15- 41.17	“Bir sevda işidir okçuluk.”	Sevgi
41.58- 42.01	“Benim kalbim de bu sevdaya düştüğünde, senin kalbin kadardı.”	Sevgi
47.41- 47.49	“Aşık oyunu, Orta Asya'daki çocukların ok atışını iyileştirmek için başparmak kaslarını güçlendirmeye yaramaktaydı.”	Vatanseverlik
47.56- 47.59	“Salih amca izin verirsen atış hakkımı arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum.”	Dostluk
48.23- 48.25	“Geleneksel yay yani Türk yayı.”	Vatanseverlik
49.10- 49.16	“Şimdi anladınız mı oflaya puflaya yaptığımız çalışmaların ne işe yarayacağını! Önce bedeninizi eğiteceksiniz.”	Sağlıklı Yaşam
50.12- 50.13		Sevgi
Resim 40. Babasının Mete'yi Öpmesi		

55.29-
55.33

Saygı

Resim 41. Mete'nin Ustasının Elini Öpmesi

4.5. Tozkoparan Dizisinin Beşinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Beşinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mete'nin ve Sinan'ın ailesi çocukları merak edip ormana aramaya çıkarlar. Sezgin ve Azmi ormanda çocukları ararken avcıların kazmış olduğu çukura düşerler. Mete düştükleri çukurda bir ok bulur ve onun sayesinde, Yabani'nin de yardımıyla Sinan ile birlikte çukurdan çıkmayı başarırlar. Cihan ve Nevzat'ın eskiden tanışık olduğu ortaya çıkar. Yabani, avcılara avlandıkları ve ormanda çukur kazdıkları için ikazda bulunur. Okçuluk Federasyonu'ndan bir kişi okula çocukları izlemeye gelir. Sinan Mete'ye tuzak kurar ve astım ilacını saklar. Her şeye rağmen kazanan Mavi Ay takımı olur. Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.9. Tozkoparan'ın Beşinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	1	1	2
Çalışkanlık	-	1	1
Dostluk	-	1	1
Duyarlılık	-	1	1
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	2	2
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	1	1
Sağlıklı Yaşam	-	2	2
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	1	1
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımsızlık	1	2	3
Toplam	2	14	16

Tozkoparan'ın 5. Bölümünde toplam olarak 16 değer tespit edilmiştir. Değerlerin 14 tanesine sözlü olarak, iki tanesine ise görsel olarak değinilmiştir. En sık yer alan değer 3 bulgu ile yardımseverlik olurken aile bütünlüğü, merhamet, sağlıklı yaşam değerleri 2 bulgu ile ikinci sırada yer almaktadır. Çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, sabır, sevgi, sorumluluk değerlerine birer kez yer verilirken estetik, mahremiyet, mütevazılık, özgürlük, saygı, tasarruf, temizlik, vatanseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.9'da ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.10'da gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.10. Tozkoparan Beşinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
06.06-06.08	“ İyi misin? Koluna ne oldu?”	Yardımseverlik
06.33-06.34	“Yalan söyleyerek ikimizi de tehlikeye attın.”	Dürüstlük
9.55-9.57		Aile Bütünlüğü
18.34-18.36	-Aaah! -İyi misin?	Yardımseverlik
20.31-20.40	“İnsanlar aldıkları köpeklere bakamayıp ormana bırakınca, onlar da burada aç hayatta kalmaya çalışıyorlar.”	Duyarlılık
23.38-23.41		Yardımseverlik
27.17-27.20	“İyisin değil mi, bir yerine bir şey olmadı senin?”	Merhamet

33.25- 33.28	“Hem biz onu çok seviyoruz, bize bir sürü yeni şey öğretiyor.”	Sevgi
36.37- 36.42	“Sen hiç akıllanmayacaksın değil mi, senin hastalığın yüzünden buralara taşındık, gelmişsin tozla toprakla oynuyorsun.”	Sağlıklı Yaşam
36.54- 36.56	“Sen kaybolunca ben çok korktum, sana bir şey olacak diye.”	Aile Bütünlüğü
37.21- 37.23	-Acıktım artık! - Ya sabret biraz daha.	Sabır
39.25- 39.28	“Akşam olanları biliyorsunuz, bu sorumsuzluğu cezasız kalamazdı.”	Sorumluluk
47.54- 48.07	“Bir daha tuzak kurduğunuzu, bir kuşun kanadını incittiğinizi, bu ormana girdiğinizi görürsem bu kadar insafı davranmam.”	Merhamet
49.07-	-Baba ben hep hasta mı olacağım? -Hayır, geçecek, bak buraya taşındık, yay çekmeye başladım. Bunlar hep sana iyi gelecek.	Sağlıklı Yaşam
51.57- 52.03	-Bırakın bunlarla uğraşmayı da okulunuza odaklanın. -Peki, anne ben ders çalışmaya çıkıyorum.	
1.00.43- 1.00.46	“Kavga etmemize gerek yok, arkadaş olabiliriz.”	Arkadaşlık

4.6. Tozkoparan Dizisinin Altıncı Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Altıncı bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mete ve arkadaşları bahçelerinde buldukları taşın incelmeye başlayıp sırrını çözmeye çalışırlar. Nevzat Bey evini değiştirir ve evine Tozkoparan’a ait Nişantaşını getirir. Ayla ve Nevzat bu taşın üzerindeki yazıların deşifresini yaparak Tozkoparan’a ait ayaktaşının ve yayın yerini öğrenmek isterler. Mavi Ay ve Karayel ok müsabakası yapar ve kazanan Mavi Ay takımı olur. Ayla ormanda araştırma yaptığı sırada Mavi Ay’ı çalıştıran Salih’i görür ve yalnız olduğu bir zamanda yardıma ihtiyacı varmış gibi Salih’in kapısını çalar.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.11. Tozkoparan’ın Altıncı Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	1	1
Çalışkanlık	-	4	4
Dostluk	-	4	4
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	1	-	1
Merhamet	-	1	1
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	2	2
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	1	1

Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	1	1
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	1	15	16

Tozkopan'ın 6. bölümünde toplam 16 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerden 1 tanesine görsel olarak yer verilirken 15 tanesine sözlü olarak yer verilmiştir. Çalışkanlık ve dostluk değerleri 4 bulgu ile en sık yer alan değerler olmuştur. 2 bulgu ile sağlıklı yaşam değeri ikinci sırada yer alırken adalet, aile bütünlüğü, mahremiyet, merhamet, sevgi, vatanseverlik değerleri birer bulgu ile bu bölümde en az yer verilen değerler olmuştur. Duyarlılık, dürüstlük, estetik, mütevazılık, özgürlük, sabır, saygı, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardımseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.11'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.12'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.12. Tozkoparan Altıncı Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
1.41-1.44	“Tozkoparan İskender okçuluk tarihimizin en büyük kemankeşiymiş.”	Vatanseverlik
4.24-4.33	“Sakın endişelenme, aramızda yaşanan sorunların çocuklarımıza yansımalarına izin vermeyeceğim ve oğluna oğlum gibi davranacağım, söz veriyorum.”	Adalet
5.51-5.53	“Bize düşen de her zamanki gibi ona(oğluna) destek olmak değil mi?”	Aile bütünlüğü
6.16-6.18	“Tembelliği bırak, adamakıllı çalış.”	Çalışkanlık
11.59-12.01	“ Pazartesi sendromuna en iyi gelen şey dostluk.”	Dostluk
12.07-12.09	“Bizi seviyorsun gel!”	Sevgi
16.50-16.55	“Sene sonunda okulu temsil etmek istiyorsanız, bundan sonra daha sıkı çalışacaksınız. Anlaşıldı mı?”	Çalışkanlık
18.20-18.32	“ Biz saba inanıyoruz Mete. Sende Sinan'da olmayan harika bir şey var. Sende iyi bir kalp var.”	Dostluk
19.33-20.05	-Siz biraz kilo mu aldınız bu ara? -Yok, müdürüm baklava onlar. -Yediğiniz baklavalara mı hocam? -Araya yaz tatili girince biraz formdan düştüm herhalde, olabilir. -Bir beden eğitimi öğretmeni olarak çocuklarımıza iyi örnek olmanız lazım.	Sağlıklı Yaşam
21.41-21.44	“Hepimizin Mete kadar isteyip çalışması lazım.”	Çalışkanlık

30.33- 30.39		Mahremiyet
Resim 44. Cihan'ın Oğlunun Odasına Kapıyı Çalarak Girmesi		
38.40- 38.42	“Daha fazla çalışıp en iyisi olmak istiyorum hocam.”	Çalışkanlık
43.37- 43.41	“Hadi Sezgin hadi! Sağlık için her ün en az on bin adım.”	Yaşam Sağlıklı
50.52- 50.59	“Ben size bir daha bu ormanda avlanmayın demedim mi?”	Merhamet
59.02- 59.07	“Arkadaşlar ben yarışmasam bile sizin kazanacağınıza inanıyorum, tamam mı?”	Dostluk
59.23- 59.26	“Bu maçı benim için kazanın arkadaşlar, size çok güveniyorum	Dostluk

4.7. Tozkoparan Dizisinin Yedinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Yedinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Önceki oyunda Karayel'i yenen Mavi Ay takımı zafer kutlamaları yaparak çalışmayı bırakır. Karayel ise aksine hem çalışmaya hem de karşı takımı yıldırma için Salih'i etkisiz hale getirmeye çalışırlar. Salih hoca zabıtalara şikâyet edilir ancak Ayla sayesinde kurtulur. Ayla Salih ile yakınlık kurarak Tozkoparan'ın sırrını çözmek ister. Sedef, Mavi Ay ile Karayel'in maçı için seyirci toplar ancak Elif'in kolu incindiği için Kerem de rahatsızlandığı için Mavi Ay Takımı maçı kaybeder. Yasemin Mete'ye olan ilgiyi kıskanarak okçuluğa başlamak ister.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.13. Tozkoparan'ın Yedinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	5	5
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	1	1
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-

Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	1	1	2
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	3	3
Yardımseverlik	1	-	1
Toplam	2	10	12

Tozkoparan'ın 7.bölümünde 12 değere rastlanılmıştır. Bu değerlerin 2 tanesi görsel, on tanesi de sözel olarak yer almıştır. En fazla yer alan değer 5 bulgu ile çalışkanlık değeri olmuştur. Vatanseverlik değeri ise 3 bulgu ile ikinci sırada yer almıştır. Sağlıklı yaşam değeri 2 bulgu ile üçüncü sırada yer alırken dürüstlük ve yardımseverlik değerleri 1'er bulgu ile en az yer verilen değerler olmuştur. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, dürüstlük, estetik, mahremiyet, mütevazılık, özgürlük, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik değerlerine ise bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.12'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.13'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.13. Tozkoparan Yedinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
4.22-4.28	“Sanki orda Mete değil, Hun İmparatoru Mete Han vardı.”	Vatanseverlik
5.36-5.38		Yardımseverlik
6.22-6.31	“Önemli olan kazanmak değil, istikrarlı bir şekilde bunu sürdürmek. Yetenekli olanlar değil, istikrarlı olanlar başarılı olurlar bu hayatta oğlum.”	Çalışkanlık
10.43-10.50	“Bundan sonra bu takımın lideri ve kaptanı olarak disiplini sağlayacağım. Sizinle daha çok çalışacağız.”	Çalışkanlık

Resim 45. Salih'in Arabası Bozulan Ayla'ya Yardım Etmesi

24.11- 24.12		Sağlıklı Yaşam
Resim 46. Sahnede <i>Her gün on bin adım</i> Yazısının Yer Alması		
26.41- 26.44	“Milli değerlerimizi aktarmak için gönüllü olarak ders (okçuluk) veriyorum.	Vatanseverlik
40.27- 40.30	“Sen hep çalış, hep istikrarlı ol, gereken cevabı o zaman verirsin.”	Çalışkanlık
42.57- 43.05	“Size söylüyorum önemli olan yetenek değil. Öyle olsa ülkemizden kaç sporcu çıkardı. Gevşemememiz ve çok çalışmamız lazım. Disiplinli olmalıyız.	Çalışkanlık
44.33- 44.38	“Tozkoparan’ı bilir misiniz? Menzil atışlarında attığı ok hala dünya rekoru.”	Vatanseverlik
46.25-	“Okçuluk; ustalık ister, çalışma ister, azim ister.”	Çalışkanlık
48.59-	“Eti yenmeyen kuşa ok atarsan keyfi yere bir can almış olursun. Tabi siz hiçbir canlıya ok atmayacaksınız.”	Duyarlılık
55.42- 55.51	“Çocuklarımızın geleceği için onları spora yönlendirmek önceliğimiz olmalıdır. Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur demiş atalarımız.”	Sağlıklı Yaşam

4.8. Tozkoparan Dizisinin Sekizinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Sekizinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mavi Ay ve Karayel takımı okçuluk ile ilgili video hazırlamak için düelloya girerler. Karayel takımı Ayla hocalarını de kullanarak bir video hazırlar. Mavi Ay takımı ise kendi ustaları olan Salih hocayı video için ikna edemezler. Salih hoca öğrencilerine Hüsnü Hat öğretmeye başlar. Sedef Hanım okçu ailelerini kaynaştırmak için çalışmalarına devam eder. Ayla hoca Salih hocanın evine izinsiz girer ve yakınlık kurmaya çalışır ancak Salih hoca konuşmak istemez. Mete buldukları haritada yeni bir şeyler keşfeder ve öğretmenleri Nurgül’e göstermek ister. Salih hoca Mete’ye çok eski bir Türk yayı hediye eder. O yay sayesinde Mavi Ay takımı güzel bir okçuluk videosu çekerler.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.14. Tozkoparan'ın Sekizinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	2	2
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	2	2
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	1	1
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımseverlik	-	3	3
Toplam	0	12	12

Tozkoparan'ın 8. bölümünde toplam 12 adet değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiş olup görsel olarak verilen değere rastlanılmamıştır. 3 adet bulgu ile en fazla yer verilen değer yardımseverlik değeri olmuştur. 2 bulgu ile sabır, mütevazılık, çalışkanlık değerleri ikinci sırada yer alırken 1 bulgu ile adalet, dürüstlük, sevgi değerleri son sıradadır. Aile bütünlüğü, dostluk, duyarlılık, estetik, mahremiyet, merhamet, özgürlük, sağlıklı yaşam, saygı, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik değerlerine ise 8. Bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.14'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.15'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.15. Tozkoparan Sekizinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
3.33- 3.53	“Boş verelim sosyal medyayı. Tebrik edelim yeter. Bize yakışan da bu. Merhaba Karayel takımı! Öncelikle sizi başarınızdan dolayı tebrik ediyoruz.”	Mütevazılık
6.50- 6.56	“Kâğıt yaşam gibidir. Özenli olmak işlemeden önce sabretmek gerekir.”	Sabır
7.16- 7.23	-En güzel hattın hangisi baba? -Benim bu hayatta en değerli çizgim sensin evlat.	Sevgi
8.16- 8.20	“Kazanmak önemli değil, çalışmanın kendisi zaten kazanç.”	Çalışkanlık
10.31- 10.35	“Bence bu işi takım arkadaşlarınızla yardımlaşarak, birlik olarak yapmalısınız.”	Yardımseverlik

13.28- 13.40	-Acaba ne haritası, hazine falan olabilir mi? -Ya altın dolu bir sandıksa? -Öyle bir şey ise yetkililere haber vermemiz gerekir.	Dürüstlük
20.29- 20.36	“Çırak olan kişi usta olanın dediklerini sabırla yapmalıdır.”	Sabır
20.51 21.05	“Önemli olan gösteriş yapmakta değil, zor olanı güzel ve sade kılmaktır. Hayatta da böyle gösterişten uzak sadelikten yana olmalısınız.”	Mütevazılık
22.37- 22.41	“Onca misafirle yalnız baş edilmez. Biz de bir şeyler getirdik.”	Yardımsverlik
52.51- 52.54	-Onları çıkartmalıyız. -Onları çıkarırsak videoyu yapamayız k! -Video yapacağız diye insanları orda bırakamayız.	Yardımsverlik
57.18- 57.20	“Hüsnu hat da okçuluk gibi bilek işidir, sabır işidir. Daha çok çalışmanız lazım.”	Çalışkanlık
59.42- 59.47	“Tebrik ederim Mete, gerçekten aramızda en çok sen hak ettin bunu.”	Adalet

4.9. Tozkoparan Dizisinin Dokuzuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Dokuzuncu bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Karayel ve Mavi Ay’ın yaptığı okçuluk videosunda Mavi Ay’ın videosu daha çok beğeni alır. Mete’nin ablası Yasemin okçuluk çalışmalarına başlar. Takımlar arası rekabetin hırsla dönüşmemesi için öğretmenler iki takımı kaynaştıracak grup ödevleri vermeye başlar ancak Karayel takımı çalışmaları sabote ederek işten kaçarlar ve sonucunda düşük puan alırlarken Mavi Ay takımı iş birliğinin ve dostluğun önemini anladığı için yüksek puan alırlar. Sezgin Hoca kafasına darbe aldığı için kısa süreli akıl bulanması yaşar. Nurgül Hoca haritadaki yazıyı çözümler ve Tozkoparan’a ait ikinci bir ayaktaşının olduğu ortaya çıkar.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.16. Tozkoparan'ın Dokuzuncu Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	2	2
Çalışkanlık	-	1	1
Dostluk	-	4	4
Duyarlılık	-	1	1
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	1	1
Sağlıklı Yaşam	-	1	1
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	2	2
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	0	15	15

Tozkoparan'ın 9.Bölümünde 15 adet değer tespit edilmiştir. Değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. 4 bulgu ile en fazla yer verilen değer dostluk değeri olmuştur. 2 bulgu ile aile bütünlüğü ve vatanseverlik değeri ikinci sırada yer alırken 1 bulgu ile adalet, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, sabır, sağlıklı yaşam, sorumluluk değerleri üçüncü sırada yer almaktadır. Estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, saygı, sevgi, tasarruf, temizlik, yardımseverlik değerlerine bu bölümde hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.16'da ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.17'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.17. Tozkoparan Dokuzuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
5.11- 5.16	“Sorun ailem, onlardan nefret edemem. Sadece şu sıralar aramız iyi değil.”	Aile Bütünlüğü
7.27- 7.34	“Rakip de olsalar birbirlerine karşı centilmence, adil oyun oynamayı öğretmemiz lazım onlara.”	Adalet
21.11- 21.21	“Onlarla anlaşamıyor olabilirsiniz ama siz yine de bir ekipsiniz. Hazreti Mevlana'nın da dediği gibi kusurları örtmede gece gibi olun.”	Dostluk
28.22- 28.32	-Ben sizden bir şey rica edecektim. Benim bir kanepem var eski püskü dışarı çıkarmam gerekiyor. Yardım eder misiniz diyecektim? -Tabi, hay hay.	Yardımseverlik

30.06-30.10	“İstersen ben bırakayım seni eve. Geç oldu biraz saat.”	Duyarlılık
39.22-39.24	“Biz birbirimize sıkıca bağlı ve kenetlenmiş bir ekibiz.”	Dostluk
39.56-39.58	“Ekip olmak yardımlaşmak demektir.”	Yardımseverlik
42.11-42.14	-Çok acıktım. -Tamam, sabredin bulacağız.	Sabır
46.42-46.45	“Bilgisayara o kadar yakın durma o şahin gözlerin bozulur.”	Sağlıklı Yaşam
50.59-51.03	“Karayel’in bizi sabote etmesine izin veremeyiz. Hepimiz eksik olan ödevleri tamamlamalıyız.”	Sorumluluk
52.45-53.07	“Gel seninle beraber film izleyelim ne dersin? Baba kız ne zamandır vakit geçirmiyoruz, gel babasının kuzusu.”	Aile Bütünlüğü
56.57-57.02	“Bir daha bana yalan söylerseniz külahları çok fena değiştiriz. Haberiniz olsun!”	Dürüstlük
57.22-57.29	-Sana ve arkadaşlarına teşekkür etmek istiyorum. Diğerlerini işpiyonlamadınız. -Öğretmenim takım çalışmasıydı. Doğru olmazdı.	Dostluk
58.45-58.48	“Arkadaşlar durmak yok daha Cuma çünkü atışlara çalışmamız lazım.”	Çalışkanlık
1.00.40-1.00.50	-Sinan ödevi seninle yapmadığı için sıfır almış. Yine de beraber yaptık demişsin. Arkadaşını ele vermemişsin. -Sinan’la anlaşmasak da bir ekiptik baba.	Dostluk

4.10. Tozkoparan Dizisinin Onuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Onuncu bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Okulda okçuluk müsabakaları için kermes düzenlenir. Müsabaka öncesi iki takımdan kaybedenin arı kostümü giyeceğine dair iddiaya girilir ve kaybeden Karayel olur. Ayla ve Berke kemankeş ocağını bulabilmek için Salih’in kıyafetine takip cihazı yerleştirirler ancak başarılı olamazlar. Salih Mete’ye gözü kapalı olarak ok atmayı öğretir. Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.18. Tozkoparan'ın Onuncu Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	-	-
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	2	2
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	2	2
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	1	1
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımseverlik	-	1	1
Toplam	0	8	8

Tozkoparan'ın 10.bölümünde toplam 8 değer tespit edilmiştir. 2 bulgu ile dürüstlük ve sevgi değerleri sıklık açısından birinci sırada yer almaktadır. Adalet, sorumluluk, temizlik, yardımseverlik değerleri ise 1 bulgu ile ikinci sırada yer almaktadır. Aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, tasarruf, vatanseverlik değerlerine ise yer verilmemiştir.

Tablo 4.18'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.19'da gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.19. Tozkoparan Onuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
23.15- 23.21	“Unutma, hile oyunu kazandırsa da kaderi değiştirmez.”	Dürüstlük
27.24- 27.28	Sağ olun hocam, iyi ki varsınız (sarılır).	Sevgi
28.26- 28.28	-Yıkadın mı iyice? -Evet, yıkadım anne.	Temizlik
30.40- 30.47	“ Gel buraya, gel (sarılır).Seni çok seviyoruz bir tanem.”	Sevgi
37.11- 37.16	“Bu gün okçuluk maçı öncesi okulda kermes yapıyorlar. Herkes Allah ne veriyse imece usulü bir şeyler yapıyor.”	Yardımseverlik
54.18- 54.23	“Çocuklar bu sizin sorumluluğunuzdaydı. Daha dikkatli olmanız gerekiyordu.”	Sorumluluk

1.00.54- 1.00.59	“Hile çok kötü bir şey değil mi? İnsan haksızlığa uğrayınca çok üzülüyor.”	Adalet
1.01.23- 1.01.25	“Her zaman doğru yolu seç ve kendine güven oğlum.”	Dürüstlük

4.11. Tozkoparan Dizisinin On Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On birinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Okula okçuluk turnuvaları için misafir öğrenci ve öğretmen gelir. Turnuvalarda okuldan yalnızca bir öğrenci yarışacağı için Karayel takımı içinde anlaşmazlık çıkar. Turnuvada kazanan misafir öğrenciler olur. Nevzat Salih’in olduğu araziye satın alarak Salih’i oradan çıkarmak ve Tozkoparan’a ait kemankeş ocağını bulmak ister. Bu durumu Ayla Salih’e haber verir. Yasemin sevilmediğini düşünerek evden İstanbul’a kaçar. Salih’e buldukları harita ve taşla ilgili sorular soran çocuklar Salih tarafından dersten atılırlar.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.20. Tozkoparan’ın On Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	2	2
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	1	2	3
Saygı	-	-	-
Sevgi	1	1	2
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	2	2
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	2	10	12

Tozkoparan’ın 11.bölümünde toplam 12 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin 10 tanesi sözlü olarak 2 tanesi ise görsel olarak yer almıştır. 3 bulgu ile bölümde en çok yer verilen değer sağlıklı yaşam olmuştur. 2 bulgu ile çalışkanlık, dostluk, sevgi, vatanseverlik değerleri ikinci sırada yer alırken 1 bulgu ile adalet değeri son sıradadır. Aile bütünlüğü, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık,

özgürlük, sabır, saygı, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardımseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.20’de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.21’de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.21. Tozkoparan On Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
9.12-9.21	“Elma vitamin deposudur. İçerisinde A, B6, C, E, K vitaminlerini barındırır. Ca, K, Mg içerir.”	Sağlıklı Yaşam
9.38-9.56	-Arkadaşlar sizce yarın kim atış yapacak? -Bence sen atmalısın Mete aramızda en iyi sensin. -Evet hem sen bunu hak ediyordun.	Adalet
10.12-10.15	“Teşekkür ederim. Sizin gibi arkadaşlarım olduğu için çok şanslıyım.”	Dostluk
13.50-14.08	“Başka okçularla vakit geçirmek sizin için iyi olacaktır. Ama sakın o atışları rekabete döndürmeyin. Unutmayın onlar da sizin misafirleriniz. Misafir gittiği yere değer katar.”	Sevgi
21.33-21.54	-Neden okçuluk? (...) - Ata sporumuz olduğu için. Tarihimizin bir parçası.	Vatanseverlik
30.45-31.26		Sevgi
	Resim 47. Kasaba Gezisi Sırasında Gördüğü Köpeği Uzun Uzun Sevmesi	
37.20-38.00		Sağlıklı Yaşam
	Resim 48. Hocaların Sınav Çekmeleri	
38.16-38.19	“Ela bu deneme sınavından da çok düşük aldım ders çalışmam lazım.”	Çalışkanlık
41.04-41.10	-Bu bir Türk yayı, Osmanlı yayı olarak da bilinir.Manda boynuzundan yapılmadır. -Harika, bakabilir miyiz?	Vatanseverlik
42.18-42.25	“Bir kemankeşi sıradan halktan ayıran disiplinli çalışmasıymış. Boyutları ya da görünüşü değil.”	Çalışkanlık
43.53-43.56	“Ama çocuklar kahvaltı günün en önemli öğünüdür.”	Sağlıklı Yaşam
55.04-55.06	“Ne diyoruz, dostluk kazansın diyoruz.”	Dostluk

4.12. Tozkoparan Dizisinin On İkinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On İkinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Cihan kızını Yasemin'i eve döndürür. Azmi bakkalı bir süreliğine Sezgin, Kerem ve Burak'a bırakır. Sezgin bakkaldaki tüm mallara indirim yaparak zararına satar. Mavi Ay takımı hocalarından yeniden ders alabilmek için pek çok çaba gösterirler ancak Salih hoca bir türlü derslere yeniden başlamayı kabul etmez çünkü çocuklar haritayı buldukları için onları tehlikeye atmak istemez. Nevzat orman arazisini almak için resmi işlemlere başlar. Cihan Salih ile konuşarak çocuklara yeniden ders vermesi için ikna eder.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.22. Tozkoparan'ın On İkinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	1	1	2
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	4	4
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	1	1
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	1	1
Saygı	1	-	1
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	1	1
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	-	-
Yardıms severlik	-	-	-
Toplam	2	12	14

Tozkoparan'ın 12. Bölümünde toplam 14 değere rastlanılmıştır. Bu değerlerin 12 tanesine sözlü olarak 2 tanesine ise görsel olarak yer verilmiştir. 4 bulgu ile en fazla yer verilen değer dostluk olurken 2 bulgu ile aile bütünlüğü ve çalışkanlık değerleri ikinci sırada yer almıştır. Adalet, mahremiyet, sağlıklı yaşam, saygı, sorumluluk, tasarruf değerleri 1 bulgu ile en az yer verilen değerler olmuşlardır. Duyarlılık, dürüstlük, estetik, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sevgi, temizlik, vatanseverlik, yardıms severlik değerlerine bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.22'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.23'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.23. Tozkoparan On İkinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
2.20- 2.23	“Üniversiteyi kazansan da kazanmasan da sen bizim kızımızsın.”	Aile Bütünlüğü
11.01- 11.06	“Biz yarın için darılacazeye bir ziyaret düşünüyöruz da. Oradaki insanlara kısırdı, börekti bir şeyler yapmak istiyöruz.”	Yardımsverlik
13.42- 13.46	“Salih hoca görsün ya da görmesin bu işi öğreneceksek çalışmalıyız.”	Çalışkanlık
26.58- 27.08	-Anne yardım edeyim mi? -Ben yaparım, sen odana çık dersini çalış. -Oğlum, Mete sen ne yaptın bitirdin mi ödevlerini? -Bitirdim anne.	Sorumluluk
27.31- 27.35		Aile bütünlüğü
	Resim 49. Anne, Baba Ve Oğlun Sarılmaları	
37.44- 37.47	-Bu ne? -Karnabahar tatlım. Hem çok lezzetli hem de çok sağlıklı.	Sağlıklı Yaşam
40.30- 40.46	“Arkadaş, adı üstünde birbirinin arkasında olandır.Onu koruyan kollayandır. Kırgınlıklar olabilir ama gerçek arkadaşbirbirine asla sırtını dönmez.”	Dostluk
44.11- 44.19	“Sen bize hak dedin, Hakkaniyet dedin, adil olun dedin...”	Adalet
49.52- 50.00	“Evvel refik, badel tarik. Önce yoldaş, sonra yol.”	Dostluk
54.50- 55.00	“Biz sadece takım değiliz aynı zamanda arkadaşız. Son zamanlarda hırsıma yenik düştüğüm için arkadaşlığımızı mahvettim. Bu yüzden çok özür dilerim.”	Dostluk
55.59- 56.01	“Biz karayeliz, birlikte güçlüyüz.”	Dostluk
56.02- 56.04	“Çok çalışırsak yapabiliriz.”	Çalışkanlık
59.25- 59.26		Saygı
	Resim 50. Yaşlı Birinin Elinin Öpülmesi	
1.01.53- 1.01.56	“Ve bir daha kapıyı çalmadan içeriye girme.”	Mahremiyet

4.13. Tozkoparan Dizisinin On Üçüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On üçüncü bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Salih, Mavi Ay takımının geleneksel okçuluk alanındaki yetenek alanlarını keşfetmeye başlar. Nevzat, ormandaki arazinin vakıf arazisi olduğunu öğrenir ve araziye satın alamaz. Ayla ve Nevzat'ın hocası kemankeş ocağını bulma görevini tamamen Ayla'ya verir. Okula gösteri yapmak için geleneksek ok atan kişiler gelir ancak asıl amaçları Salih'ten kemankeş ocağının yerini öğrenmek olsa da bu konuda başarısız olurlar. Sezgin, Nurgül'e aşk mektubu yazar ancak Nurgül mektubun Oktay'dan geldiğini sanır. Sinan Ayla'ya Metelerin evinde bir ayak taşı olduğunu söyler. Mavi Ay takımı ormanda gizemli bir kutu bulur.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.24. Tozkoparan'ın On Üçüncü Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	1	1
Dostluk	-	1	1
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	1	1
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	1	1
Sağlıklı Yaşam	-	1	1
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	1	2	3
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	1	7	8

Tozkoparan'ın 13.bölümünde toplam 8 değer bulunmuştur. Bu değerlerin 7 tanesine sözlü olarak yer verilirken 1 tanesine görsel olarak yer verilmiştir. 3 bulgu ile en fazla yer verilen değer vatanseverlik olmuştur. Çalışkanlık, dostluk, mütevazılık, sabır, sağlıklı yaşam değerlerine ise birer kez yer verilmiştir. Adalet, aile bütünlüğü, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, özgürlük, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardımseverlik değerlerine ise bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.24'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.25'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.25. Tozkoparan On Üçüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
10.55- 10.57	“İyi bir takım sadece iyi okçularla değil onları birbirine bağlayan görünmez bağlarla oluşur.	Dostluk
12.32- 12.36	“Osmanlı’nın en güzel dönemlerinden Fatih Sultan Mehmet Han’ın döneminde...”	Vatanseverlik
12.49- 12.51	-Un mu taşıyormuş, nasıl kemankeş olmuş? -Sabır...	Sabır
28.54- 28.56		Vatanseverlik
	Resim 51. Osmanlı Tuğrasının Olduğu Kıyafet Giyen Okçular	
32.58- 33.02	“Bu Türk Hükümdar Metehan’a ait ok.”	Vatanseverlik
33.28- 33.33	“Sakın oldum deme. Daha iyi nasıl olurum de.”	Mütevazılık
36.14- 36.19	“Yani başarılı olmak için çalışmayı hiç bırakmamalıyız Tozkoparan olsak bile.”	Çalışkanlık
53.47- 53.54	“Zencefil, limon, tarçın biraz da bal erittim. Kışın hem koruyor hem de enerji veriyor.”	Sağlıklı yaşam

4.14. Tozkoparan Dizisinin On Dördüncü Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On dördüncü bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mavi Ay’ın ormanda bulduğu kutunun içinden Tozkoparan’ın zihgiri ve yeni bir harita çıkar. Salih zihgir sayesinde yeni bir taşın ulaşır. Ayla Metelerin evindeki taşı bulmak için evlerine gider ve bulur. Berke ormanı yakmaya çalışırken Salih tarafından durdurulur. Bunun üzerine berke güçlenmek için güreş eğitimi almaya karar verir ancak güreşte çok da başarılı olamaz. Televizyon kanalından okçuluk atışlarını çekmek için okula yayıncılar gelir. Karayel Mavi Ay’ı sabote etmek için yemeklerine müshil katar ancak işler istediği gibi gitmez kazanan Mavi Ay takımı olur.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.26. Tozkoparan'ın On Dördüncü Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	1	1
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	1	1
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	2	2
Saygı	-	-	-
Sevgi	1	-	1
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	1	-	1
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	1	1
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	2	6	8

Tozkoparan'ın 14.bölümünde toplam 8 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin 2 tanesine görsel olarak yer verilirken 6 tanesine ise sözel olarak yer verilmiştir. En fazla tespit edilen değer 2 bulgu ile sağlıklı yaşam olmuştur. Çalışkanlık, dürüstlük, merhamet, sevgi, tasarruf, vatanseverlik değerlerine ise 1 bulgu ile ikinci sırada yer almaktadır. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, duyarlılık, estetik, mahremiyet, mütevazılık, özgürlük, sabır, saygı, sorumluluk, temizlik, yardımseverlik değerlerine hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.26'da ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.27'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.27. Tozkoparan On Dördüncü Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
5.42- 5.47	“Mis gibi papatya çayı yaptım. Hem çok da sağlıklı.”	Sağlıklı Yaşam
18.25- 18.27	“Kerem Salih hocaya verdiğin sözü tutmalısın.”	Dürüstlük
25.34- 25.36	“O zaman turnuva için daha çok çalışmamız lazım.”	Çalışkanlık

26.50- 27.00		Sevgi
Resim 52. Elif ve Asya'nın Yavru Kediyi Sevmeleri		
27.10- 27.20	-Kimsesi yok bence.Bir süredir doğru dürüst beslenememiş belli ki. -Ne yapacağız şimdi biz bunu öylece ortada bırakamayız ki.	Merhamet
41.21- 41.26		Tasarruf
Resim 53. Yemekhanede “ <i>israf Etme</i> ” Yazısının Asılı Olması		
54.36- 54.50	“Güreş vücudun tüm kaslarını çalıştırır.Harcanan gücün düzensizliği kalp damar sisteminin uyumunu güçleştirir. O yüzden gücünü düzenli kullan.”	Sağlıklı Yaşam
54.59- 55.05	-Güreş güç demektir, güç istiyor musun Berke? - Ne demek efendim. Kim istemez, atasporu.	Vatanseverlik

4.15. Tozkoparan Dizisi On Beşinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On beşinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Burak ve Asya başarılarından dolayı Mete'yi kıskanır ancak Salih hocanın konuşması ile araları yeniden düzelir. Ayla Metelerin bahçesindeki taşın peşindedir. Berke'den de destek alarak taşı çalmaya çalışır. Oktay ve Nurgül hoca görüşmeye çıkar ancak görüşme Nurgül hoca için hayal kırıklığı olur. Can Mete'ye saldırdığı için Karayel takımından atılır ve yerine başka biri gelir.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.28. Tozkoparan'ın On Beşinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	1	1
Mütevazılık	-	1	1
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	1	1
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	1	1
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	-	7	7

Tozkoparan'ın 15. Bölümünde toplam 7 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin hepsine sözlü olarak yer verilmiştir. 2 bulgu ile en fazla yer verilen değer çalışkanlık olurken 1 bulgu ile ikinci sırada yer alan değerler dürüstlük, merhamet, mütevazılık, tasarruf ve vatanseverliktir. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, duyarlılık, estetik, mahremiyet, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, yardımseverlik değerlerine bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.28'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.29'da gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.29. Tozkoparan On Beşinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
6.04- 6.10	“Kader gayrete âşıktır derler. Çabalamak da çalışmamızın bir parçası.”	Çalışkanlık
9.00- 9.04	“Türk yayı ile Türkler pek çok zafer kazandı.”	Vatanseverlik
9.12- 9.19	“Fatih Sultan Mehmet Han bu savaşı sadece silahlarla değil zekası ve azmi ile kazandı.”	Çalışkanlık
27.00- 27.09	“Hazır evdeyken tamir etsen(musluğu), yazık hem israf.”	Tasarruf
31.40- 31.43	“Bu gün sana bir şey olacak diye çok korktum.”	Merhamet
45.12- 45.14	“Olmaz Salih hocaya bir söz verdik.”	Dürüstlük
46.19- 46.24	“Hocam maalesef olay benim gözetimimde oldu yani ben de sorumluyum.”	Sorumluluk
56.28- 56.35	“Sakin kendine güvenmeyen kiskanç insanlardan olmayın.”	Mütevazılık

4.16. Tozkoparan Dizisinin On Altıncı Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On altıncı bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Ayla ve Nevzat Metelerin evinden nişan taşını çalarlar. Bunu öğrenen Mavi Ay ve Karayel arasında gerginlik artar. Salih ve Cihan taşı almak için Nevzatların evine gitseler de taşı alamazlar. Sinan’ın doğum günü kutlaması istediği gibi gitmez ve kendini yalnız hisseder. Mavi Ay takımı taşı bulabilmek için Sinan’ın doğum günü kutlamasına gitmeye karar verir. 18 Mart Çanakkale Zaferi gösterileri için Azmi ve Sezgin kaşık gösterisine çalışırlar.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.30. Tozkoparan’ın On Altıncı Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	1	1
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	1	1
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-

Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	1	1	2
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	1	3	4

Tozkoparan'ın 16.bölümünde toplamda 4 değere rastlanılmıştır. Bu değerlerin bir tanesine görsel olarak yer verilirken 3 tanesine sözel olarak yer verilmiştir. 2 Bulgu ile en fazla rastlanılan değer vatanseverlik değeri olurken 1 bulgu ile çalışkanlık ve dürüstlük değerleri ikinci sırada yer almaktadır. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, duyarlılık, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardımseverlik değerlerine ise bu bölümde rastlanmamıştır.

Tablo 4.30'da ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.31'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.31. Tozkoparan On Altıncı Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
12.55-	“Sizin kendi tarihinize ustalarınıza bile saygınız yok. Taşı yerinden oynatarak Tozkoparan'ın rekorunu ispat etme şansını yok ettiniz. Peşinde olduğunuz her ne ise bundan daha değerli olmadığına eminim.”	Vatanseverlik
13.59-14.01	“Hırsızla baş etmek için hırsız olunmaz.”	Dürüstlük
49.04-49.09	“Rakiplerinin ağzını kapatmak istiyorsan çalış. Hırsızla çalış.”	Çalışkanlık
55.41-57.42		Vatanseverlik

Resim 54. 18 Mart Çanakkale Zaferi İçin Yöresel Halk Dansının Yapıldığı, Atatürk ve Türk Bayraklarının Gösterildiği Sahne

4.17. Tozkoparan Dizisinin On Yedinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On yedinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Mavi Ay takımı taşı ve Tozkoparan'ın ok ucunu Sinan'ın doğum günü partisinde görürler. Ok ucunu almak için iddiaya giren Sinan ve Burak ok atma düellosu yapar. Düelloyu Burak kazanır. Ok ucunu almak üzereyken Ayla buna engel olur. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma günü için çalışmalar yapılmaya başlanır. Salih Mavi

Ay takımına çözmesi için yeni bir harita verir. Salih kemankeş ocağının peşinde olan adamlar tarafından kaçırılarak bir kulübede bağlanır.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.32. Tozkoparan'ın On Yedinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	1	1
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	3	3
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	1	1
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	1	1
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	3	3
Yardıms severlik	-	-	-
Toplam	-	11	11

Tozkoparan'ın 17.bölümünde toplam 11 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. 3 bulgu ile en çok yer verilen değerler dürüstlük ve vatanseverlik değerleri olmuştur. 2 bulgu ile çalışkanlık değeri ikinci sırada yer alırken 1 bulgu ile dostluk, mahremiyet, sabır değerleri en az yer verilen değerler olmuştur. Adalet, aile bütünlüğü, duyarlılık, estetik, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, yardıms severlik değerlerine bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.32'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.33'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.33. Tozkoparan On Yedinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
6.31- 6.34	“Çanakkale şehitlerini anma gününe yakışır bir iş yapmamız gerekiyor.”	Vatanseverlik
14.46- 14.52	-Kırıp içine bakacağım -Saçmalama Nevzat, bahsettiğin taş Türk okçuluk tarihinin en büyük mirası.	Vatanseverlik
23.23 23.27	“Zeybek, sabrı ve kararlığı temsil eder.”	Sabır
28.29- 28.31	“Onu yeneceksin, kendine güven, sen iyi bir okçusun.”	Dostluk
33.49- 33.51	“Bir söz verdin sözünü tutman gerekiyor.”	Dürüstlük
36.04- 36.07	“Sakin sen de bir daha yabancıları buraya getirmeye kalkma.”	Mahremiyet
42.43- 42.48	“Merak etme onları alacağız ama doğru yoldan ayrılmadan alacağız.”	Dürüstlük
43.8- 43.13	“Ecdadımız kazanmanın birçok yolu olduğu halde doğru yoldan ayrılmadı.”	Dürüstlük
43.15- 43.18	“ O savaş (Çanakkale Savaşı) Centilmenler savaşı diye anılır.”	Vatanseverlik
43.21- 43.24	“Allah çalışanın yanındadır.”	Çalışkanlık
43.53- 44.01	“Biz haritayı çözmek için de taşları bulmak için de var gücümüzle çalışacağız.”	Çalışkanlık

4.18. Tozkoparan Dizisinin On Sekizinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On sekizinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Dede Korkut İlkokulu 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne hazırlık yapar. Salih kaçırıldığı yerden kurtulur ve kaçırılan adamlar Jandarma tarafından yakalanır. Salih'in verdiği haritayı Burak ve Asya inceleyerek sırrını çözerler. Gösteri sırasında Sezgin hoca yanlışlıkla kendini yakar. Mavi Ay takımı ormanda Salih'in peşinden giderlerken bir kapı keşfederler.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.34. Tozkoparan'ın On Sekizinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	-	-
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	1	2	3
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	1	-	1
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-

Sabır	-	2	2
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	1	1
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	3	4	7
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	5	9	14

Tozkoparan'ın 18. Bölümünde 14 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin 5 tanesine görsel olarak 9 tanesine ise sözel olarak yer verilmiştir. 7 bulgu ile en fazla yer alan değer vatanseverlik olmuştur. 3 bulgu ile çalışkanlık değeri ikinci sırada yer alırken 2 bulgu ile sabır değeri üçüncü sırada yer almıştır. 1 bulgu ile en az yer verilen değerler ise duyarlılık ve sevgi olmuştur. Adalet, aile bütünlüğü, dostluk, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sağlıklı yaşam, saygı, sorumluluk, tasarruf değerlerine ise bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.34'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.35'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.35. Tozkoparan On Sekizinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizide Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
2.13	“Tarihimiz zaferlerle dolu evet ama Çanakkale bizim için çok önemli çocuklar.”	Vatanseverlik
2.15	“...Gücün silahla cephaneyle değil, doğrulukla, vatan sevgisi ile ilgili olduğunu tüm dünyaya göstermemizdir.”	Vatanseverlik
2.36-	“Çanakkale içinde aynalı çarşı, Ana ben gidiyom düşmana karşı, of gençliğim eyvah. Çanakkale içinde vurdular beni.(Çanakkale türküsünün söylenmesi.”	Vatanseverlik
6.32-	-Yapamıyorum	Çalışkanlık
7.18	-Yapamıyorum değil, henüz yapamıyorum. Çalışıp edinebileceğin şeyler için üzülme.	Çalışkanlık
22.35-	“Sabırlı ol.”	Sabır
22.42	“Biraz zaman alacak sabırlı olmamız lazım.”	Sabır
22.43	“Çalışacağız, halledeceğiz.”	Çalışkanlık
25.57-	“Hayat sevince güzel, sevince tatlı günler, bir kuşu keleştiği bir taşı sevin yeter.(Şarkısının yer alması)”	Sevgi
26.00		
30.39-		
30.42		
34.03-		
36.43		

35.54-
35.58

Çalışkanlık

Resim 55. Burak ve Asya'nın Harita Üzerine Çalışması

42.40-
43.19

“Bizler Çanakkale savaşını sırf bir savaş olduğu için anmıyoruz. Ecdadımız Çanakkale’de savaşın bile bir onuru olduğunu ve insanlarımızın en zor şartlarda bile değerlerine bağlı kaldığını gösterdiği için anıyoruz. Bize bu değerlerimizi çocuklarımıza aktarmamızı sağlayan başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere tüm şehit ve gazilerimizin ruhları şad olsun.”

Vatanseverlik

45.43-
45.58

Vatanseverlik

Resim 56. Çanakkale Türküsü Söylenirken İnsanların Ağlamaları

46.26-
48.15

Vatanseverlik

Resim 57. Geleneksel Türk Halk Dansının Yapılması

53.51-
54.00

Resim 58. Cihan'ın Alevleri Söndürmesi

Duyarlılık

55.09-
55.11

Resim 59. Duvarda "Çanakkale geçilmez, geriye dönmeyi asla düşünmediler." Afişinin Yer Alması

Vatanseverlik

4.19. Tozkoparan Dizisinin On Dokuzuncu Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

On dokuzuncu bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Cihan ve Sedef bir süreliğine şehir dışına çıkmak zorunda kalır. Mete'yi ablası Yasemin'e emanet ederler. Yasemin evde kız arkadaşları ile davet düzenler. Mete, Burak ve Kerem ormandaki gizemli kapıdan geçerek tünellerin ve şifreli bir kapının olduğu yere ulaşırlar. Kapının şifresini çözdükten sonra kapı kemankeş ocağına açılır. Salih çocukları oradan çıkarır. Burak haritayı ateşe tutarak görünür hale getirir. Harita yansa da fotoğrafını çekmeyi başarırlar. Ayla Yasemin'e Salih'in kötü biri olduğunu ve kardeşini tehlikeli durumlara sürüklediğini söyleyerek Yasemin'den haritayı alır. Sezgin ile Azmi deterjanları koklayarak zehirlenir.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.36. Tozkoparan'ın On Dokuzuncu Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	1	1
Çalışkanlık	-	2	2
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	1	1
Sabır	-	2	2
Sağlıklı Yaşam	-	1	1
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	2	2
Vatanseverlik	-	1	1
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	-	12	12

Tozkoparan'ın 19. Bölümünde 12 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. 2 bulgu ile çalışkanlık, sabır, temizlik değerleri bu bölümün en çok yer verilen değerleri olurken adalet, aile bütünlüğü, özgürlük, sağlıklı yaşam, sorumluluk ve vatanseverlik değerleri 1 bulgu ile ikinci sırada yer almışlardır. Dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, saygı, sevgi, yardımseverlik değerlerine ise bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.36'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.37'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.37. Tozkoparan On Dokuzuncu Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
13.19-13.21	“Bir hata yaptıysak sorumluluğunu üstleneceğiz.”	Sorumluluk
14.58-	-Benim de babam aynısını diyor. Neden dinlemiyorsun beni diyor. -Ama dinlesen sen, sen olmazsın ki dostum.	Özgürlük
16.36-	“...Bakımlı ve özenli olması gerekir.”	Temizlik
17.36-	-Vakti geldi -Neyin vakti geldi? -Bahar temizliği	Temizlik
25.13-25.23	“Sen sabret, sabır demir bir kalkandır.”	Sabır
25.33-25.46	“Güneş vaktinden önce doğmaz. Sabredersen senin olan sana gelir.”	Sabır
37.13-37.21	“Olmaz! Temizlik yapma demiyorum ki sana sadece bu ikisini birbirine karıştırma(deterjanları) çok tehlikeli ya!”	Sağlıklı Yaşam

42.43- 42.45	“Çalıştım, çabaladım aslan gibi çıktım karşıma.”	Çalışkanlık
43.45- 43.48	“Çalışmanın azmin zaferi bu işte.”	Çalışkanlık
49.39- 49.42	“Çocuklarımıza onları sevdiğimizi söylemeyi ertelememeliyiz.”	Aile Bütünlüğü
52.57- 52.59	“Osmanlıca derslerine mi başlasak?”	Vatanseverlik
53.06 53.09	“Oku sen attın, senin hakkın.”	Adalet

4.20. Tozkoparan Dizisinin Yirminci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Yirminci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Salih Mavi Ay takımını kemankeş ocağına götürür ve tanıtır. Okulda sınav haftası başlar. Birçok görevin aynı anda verilmesi üzerine Mavi Ay takımı görev paylaşımı yaparken ve derslere çalışırken Karayel soruları çalmak, kopya çekmek ve ok atmamakla uğraşır. Sonucunda Mavi Ay ders notlarında başarılı olurken Karayel de Ok atmada başarılı olur. Asya Harita üzerinde çalışırken yeni şeyler keşfeder. Ayla ve Berke ise taşta oldukça yaklaşımlardır.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.38. Tozkoparan’ın Yirminci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	1	1
Aile Bütünlüğü	-	-	-
Çalışkanlık	-	7	7
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	-	-	-
Sorumluluk	-	-	-
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımseverlik	-	1	1
Toplam	-	9	9

Tozkoparan’ın 20. Bölümünde toplam 9 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin tümüne de sözlü olarak yer verilmiştir. En sık temas edilen değer 7 bulgu ile çalışkanlık

değeri olmuştur. Bu bölümde yer alan iki değer ise 1 bulgu ile yardımseverlik ve adalet değerleri olmuştur. Aile bütünlüğü, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik değerlerine bu bölümde yer verilmemiştir.

Tablo 4.38’de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.39’da gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.39. Tozkoparan Yirminci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
8.25-8.32	“ O zaman taşı arama işini siz şimdilik bana bırakın, gidip derslerinize çalışın. Allah çalışanın yanındadır. ”	Çalışkanlık
8.52-8.55	“Hadi yarın sınavların var. Daha ders çalışman lazım.”	Çalışkanlık
11.36-11.38	“Hepimiz sınavlara çalışacağız.”	Çalışkanlık
11.39-11.42	“Herkes en iyi olduğu derslerde diğerlerine yardım etsin.”	Yardımseverlik
26.36-26.39	“Olmaz, ben hakkımla geçmezsem geçmem daha iyi.”	Adalet
37.17-37.18	“Keşke çalışsaydık.”	Çalışkanlık
43.01-43.03	“Bak çalışınca oluyormuş.”	Çalışkanlık
46.08-46.13	-Belli ki çok çalışmışsınız, hı? -Çalışmaktan boğazım kurudu hocam, perişan oldum.	Çalışkanlık
50.25-50.31	-Asya sen turnuvaya katılmayacak mısın? -Bu hafta beni es geçin laboratuvarında harita üzerine çalışacağım.	Çalışkanlık

4.21. Tozkoparan Dizisinin Yirmi Birinci Bölümüne Ait Bulgular ve Yorumlar

Yirmi birinci bölümün genel özeti aşağıdaki gibidir.

Ayla ve Berke Yasemin’den aldıkları harita sayesinde taşı bulmaya çok yaklaşırlar ancak Salih bu duruma engel olur. Yılın son ve en önemli okçuluk müsabakası yapılacak ve okuldan diğer okullarla yarışacak olan takım seçimi yapılacaktır. Karayel hileli işlere başvurarak bazı okulların içine kum doldurur. Bu durum anlaşılınca maç yeniden başlatılır ve Mavi Ay kazanır. Sezgin hoca kasabandan gitmek ister. Nevzat Ayla’dan işleri devralır ve Salih’i tarihi eser kaçakçılığında şikâyet eder, Cihan’a da soruşturma açtırarak açığa aldırır. Nevzat’ı şikâyet eden Ayla da Nevzat da pek çok suçtan dolayı polisler tarafından götürülür. Mavi Ay harita sayesinde ormandaki taşı bulur ve yanındaki zinciri çekerek yer altında bir yere düşerler.

Yukarıda özeti verilen bölümün sıklıklarına aşağıda yer alan tabloda yer verilmiştir.

Tablo 4.40. Tozkoparan'ın Yirmi Birinci Bölümünde Yer Alan Değerler

Değerler	Görsel	Sözlü	Sıklık
Adalet	-	2	2
Aile Bütünlüğü	-	2	2
Çalışkanlık	1	4	5
Dostluk	-	-	-
Duyarlılık	-	-	-
Dürüstlük	-	-	-
Estetik	-	-	-
Mahremiyet	-	-	-
Merhamet	-	-	-
Mütevazılık	-	-	-
Özgürlük	-	-	-
Sabır	-	-	-
Sağlıklı Yaşam	-	-	-
Saygı	-	-	-
Sevgi	1	1	2
Sorumluluk	-	1	1
Tasarruf	-	-	-
Temizlik	-	-	-
Vatanseverlik	-	-	-
Yardımseverlik	-	-	-
Toplam	2	10	12

Tozkoparan'ın 21. Bölümünde 12 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin iki tanesine görsel olarak 10 tanesine ise sözlü olarak yer verilmiştir. En çok yer verilen değer 5 bulgu ile çalışkanlık olurken 2 bulgu ile adalet, aile bütünlüğü, sevgi değerleri de ikinci sırada yer almıştır. Sorumluluk değeri ise 1 bulgu ile en az yer verilen değer olmuştur. Dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik değerlerine ise hiç yer verilmemiştir.

Tablo 4.40'de ele alınan sıklıkların örneklendirilmesi ise aşağıda yer alan Tablo 4.41'de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4.41. Tozkoparan Yirmi Birinci Bölümdeki Değerlere İlişkin Kullanımlar

Zaman	Dizde Geçen Alıntı Cümle/Resim	İlgili Olduğu Değer
6.18- 6.20	“Çalışacağız, ne yapıp edip bileğimizin hakkı ile kazanacağız.”	Çalışkanlık
12.44- 12.45	“Şimdi çalışmaya devam.”	Çalışkanlık
14.24- 14.29	-Bir şey mi oldu senin neden suratın asık? -Yok, yok bir şey ablacım.	Aile Bütünlüğü
16.17- 16.25	-Anne, ya kaybedersek? -Neyi? -Son maçı. -Yine benim oğluşum olursun.	Aile Bütünlüğü
16.58- 17.03	-Seni sevdiğimizi unutma tamam mı? -Ben de sizi seviyorum.	Sevgi

17.37- 17.40		Sevgi
	Resim 60. Sedef'in Yasemin Uyurken Üzerini Örtüp Öpmesi	
30.22- 30.33	“Hayır toparlanın, kaybetmek yok. Daha çok çalışacağız. Çıkartın kaybetmeyi aklınızdan.”	Çalışkanlık
31.05- 31.07	“Hadi o zaman çalışmaya devam.”	Çalışkanlık
32.47- 33.14		Çalışkanlık
	Resim 61. Asya'nın Haritayı Çözmek İçin Çalışması	
38.22- 38.24	“Hadi bakalım hak eden kazansın.”	Adalet
45.56- 46.01	“Müdür ben olduğuma göre bu sorumluluk benim.”	Sorumluluk
47.28- 47.33	“Turnuvaya eşit şartlarda baştan başlıyoruz.Hak eden kazansın.”	Adalet

4.22. Tozkoparan'ın Genel Olarak Durumu

Tozkoparan'ın ele alınan yirmi bir bölümünde toplamda yirmi değer incelenmiştir. Bu değerler Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metninde (MEB,2024) yer alan değerlerdir. Her değer her bölümde yer almamıştır. Bazı bölümlerde hem görsel hem de sözel olarak değere temas edilirken bazı bölümlerde ise yalnızca sözel olarak temas edilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programlarında (2024,MEB) yer alan değerlere göre Tozkoparan'ın incelenen bu yirmi bir bölümünde en çok tekrar eden değer çalışkanlık (%20,97) değeri olduğu tespit edilmiştir. Bu değeri sırasıyla vatanseverlik (%11,61), sağlıklı yaşam (%7,80), sevgi (%7,49), dostluk (%7,11), sabır (%5,99), dürüstlük (%5,61), yardımseverlik (%5,24), sorumluluk (%4,49) takip etmektedir. Adalet ve aile bütünlüğü değerleri eşit bulguda(%4,11) olup onuncu sırada, duyarlılık ve merhamet (%2,99) değerleri eşit bulguda olup on birinci sırada yer almıştır.

Mahremiyet (%2,62) değeri on ikinci sırada yer alırken mütevazılık ve temizlik (%1,87) değerleri eşit bulguda olup on üçüncü sırada yer almış, saygı ve tasarruf (%1,12) eşit bulguda olup on dördüncü sırada yer alırken estetik ve özgürlük (%0,37) değerleri eşit bulguda olup son sırada yer almışlardır.

Bölümlerde geçen 20 değerın tekrar edilme sıklığı ise aşağıdaki tabloda ayrıca incelenmiştir. Beşinci sütun olarak yüzdeler karşılıkları da tabloya eklenmiştir.

Tablo 4.42. Tozkoparan'ın Yirmi Bir Bölümündeki Yirmi Değerın Tekrar Edilme Sıklığı

Değer Adı	Bölümde Geçen Değerlerin Tekrar Etme Sıklığı			Yüzdeler Değer
	Sözlü	Görsel	Toplam	
Adalet	11	-	11	%4,11
Aile Bütünlüğü	9	2	11	%4,11
Çalışkanlık	52	4	56	%20,97
Dostluk	19	-	19	%7,11
Duyarlılık	8	1	8	%2,99
Dürüstlük	14	-	15	%5,61
Estetik	1	-	1	%0,37
Mahremiyet	6	1	7	%2,62
Merhamet	5	3	8	%2,99
Mütevazılık	5	-	5	%1,87
Özgürlük	1	-	1	%0,37
Sabır	16	-	16	%5,99
Sağlıklı Yaşam	19	2	21	%7,86
Saygı	-	3	3	%1,12
Sevgi	12	8	20	%7,49
Sorumluluk	12	-	12	%4,49
Tasarruf	2	1	3	%1,12
Temizlik	4	1	5	%1,87
Vatanseverlik	26	5	31	%11,61
Yardımseverlik	9	5	14	%5,24
Genel Toplam	231	36	267	%100

Bu tabloya göre Tozkoparan dizisinin 21 bölümünde toplamda 267 kez Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan değerlere değinilmiştir. Değerler 231 kez sözlü olarak yer alırken 36 kez de görsel olarak yer almıştır. Görsel olarak en fazla değinilen değer sevgi değeri olurken adalet, dostluk, dürüstlük, estetik, mütevazılık, özgürlük, sabır, sorumluluk değerlerine görsel olarak yer verilmemiştir. En çok işlenen değer 56 bulgu ve %20,97 oranıyla çalışkanlık değeridir. Çalışkanlık değeri bölümlerde belirgin bir şekilde işlenmiştir. Takımlar hem iyi ok atmak için hem de okul derslerinde başarılı olabilmek için çalışmaktalar ve sürekli olarak hocaları ve aileleri tarafından çalışmaya özendirilmektedirler. Çalışkanlığı takip eden değer 31 bulgu ve %11,61 oranıyla vatanseverlik değeridir. Vatanseverlik değerine bölümlerde okçuluğun tarihimizdeki büyük öneminden bahsetmekten okuldaki milli gün kutlamalarına deyin her fırsatta yer verilmiştir. Sözlü olarak ifade edilmemiş tek değer ise saygı değeri olmuştur.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Tozkoparan, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde (2024) yer alan değerler açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda *adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik* değerlerine ne kadar yer verildiği ele alınmıştır. Bu çalışmada dizi bölümleri doküman analizi ile analiz edilerek bir araştırma ortaya konulmuştur. Bu bölümde yapılan çalışmaların sonuçlarına değinilmiştir.

1.bölümde, 21 değer tespit edilmiştir. Tüm bölümlerin arasında en fazla değer tespit edildiği iki bölümden bir tanesidir. Bu bölümde tüm bölümlerin genel değerlendirmesinde de birinci olan çalışkanlık değeri, 5 bulgu ile en fazla yer verilen değer olmuştur. Görsel olarak yalnızca sevgi ve yardımseverlik değerlerine yer verilmiştir diğer bulgular sözel olarak elde edilmiştir.

2.bölümde, 19 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin 12 tanesine sözel olarak yer verilirken 7 tanesine görsel olarak yer verilmiştir. Tüm bölümlerin arasında en fazla görsel tespiti bu bölümde yapılmıştır. Bölümde en fazla yer verilen değer ise yine çalışkanlık değeri olmuştur. Görsel olarak yer verilen değerler ise 3 bulgu ile merhamet, 1 bulgu ile saygı ve sevgi, 2 bulgu ile de yardımseverliktir.

3.bölümde, 21 değer tespit edilmiştir. Tüm bölümlerin arasında en fazla değer tespit edildiği iki bölümden bir tanesidir. Değerlerin 18 tanesine sözlü olarak yer verilirken 3 tanesine görsel olarak yer verilmiştir. Bu bölümde en sık temas edilen değer ise ilk iki bölümden farklı olarak 5 bulgu ile sabır değeri olmuştur. Sabrı takip eden diğer iki değer de 4 bulgu ile sorumluluk ve çalışkanlık değerleridir.

4.bölümde, 16 değer tespit edilmiştir. Değerlerin 12 tanesine sözlü 4 tanesine görsel olarak yer verilmiştir. Bu bölümün en fazla temas edilen değeri sevgi (5)'dir. Sevgi değeri tüm bölümler içerisinde dördüncü sırada yer alan ve en fazla rastlanan değerlerdendir. Görsel olarak yer verilen değerler; çalışkanlık, saygı ve sevgidir.

5.bölümde, toplam olarak 16 değer tespit edilmiştir. Değerlerin 14 tanesine sözlü olarak, 2 tanesine ise görsel olarak değinilmiştir. Görsel olarak yer verilen değerler yardımseverlik ve aile bütünlüğüdür. En sık yer alan değer ise 3 bulgu ile yardımseverlik değeri olmuştur. Yardımseverlik değeri tüm bölümler arasında toplam olarak 14 kez tespit edilerek sekizinci sırada yer almıştır.

6.bölümde toplam 16 değer tespit edilmiştir. Bu değerlerden 15 tanesine sözlü 1 tanesine (mahremiyet) görsel olarak yer verilmiştir. Çalışkanlık (4) ve dostluk (4) değerleri en sık temas edilen değerler olmuştur.

7.bölümde, 12 değere rastlanılmıştır. Bu değerlerin 2 tanesine (yardımseverlik ve sağlıklı yaşam) görsel olarak, 10 tanesi de sözel olarak yer verilmiştir. En fazla yer alan değer çalışkanlık (5) değeri olmuştur.

8.bölümde, toplam 12 adet değer tespit edilmiştir. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiş olup görsel olarak verilen değere rastlanılmamıştır. Hiç görsel olarak değer tespiti yapılmamış yedi bölümden birisi 8. Bölüm olmuştur. En fazla yer verilen değer yardımseverlik (3) değeri olmuştur.

9.bölümde, 15 adet değer tespit edilmiştir. Değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. En fazla yer verilen değer dostluk (4) değeri olmuştur. Dostluk değeri tüm bölümler göz önüne alındığında da sıklık olarak 5. Sırada (%7.11) yer almakta ve dizinin içerisinde özellikle takımlar arasındaki ilişkide çok fazla sezdirilmektedir.

10.bölümde, toplam 8 değer yer almıştır. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. En fazla yer alan iki değerden biri dürüstlük (4) diğeri de sevgi (4)'dir. Sevgi (%7,49) değerinin tüm bölümler açısından sıklık sıralaması 4. iken, dürüstlük (%5,61) değerinin genel sıralaması 7'dir.

11.bölümde, toplam 12 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 10 tanesi sözlü olarak 2 tanesi (sevgi ve sağlıklı yaşam) ise görsel olarak yer almıştır. 3 bulgu ile bölümde en çok yer verilen değer sağlıklı yaşam olmuştur. Sağlıklı yaşam (%7,86) değeri tüm bölümler incelediğinde yer alma sıklığı açısından 3. olmuştur. Bu değeri en fazla yansıtan karakter, bitkilere ve meyve sebzelere olan ilgisi ile dikkat çeken Elif karakteridir.

12.bölümde toplam 14 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 12 tanesine sözlü, 2 tanesine (saygı ve aile bütünlüğü) ise görsel olarak yer verilmiştir. En fazla yer verilen değer dostluk (4) değeri olmuştur.

13.bölümde, toplam 8 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 7 tanesine sözlü olarak yer verilirken 1 tanesine (vatanseverlik) görsel olarak yer verilmiştir. En fazla yer verilen değer vatanseverlik (3) olmuştur. Vatanseverlik (%11,61) değeri tüm bölümlerin içinde yer alma sıklığı bakımından da 2. sırada yer almaktadır.

14.bölümde, toplam 8 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 2 tanesine (tasarruf ve sevgi) görsel olarak yer verilirken 6 tanesine ise sözel olarak yer verilmiştir. En fazla tespit edilen değer sağlıklı yaşam (2) olmuştur.

15.bölümde, toplam 7 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin hepsine de sözlü olarak yer verilmiştir. Görsel olarak hiçbir değere yer verilmemiş olması dikkat çekmektedir. En fazla yer verilen değer çalışkanlık (2) olmuştur. Çalışkanlık değeri tüm bölümler arasında da 56 bulgu ile birinci sırada yer alan değerdir.

16.bölümde, toplamda 4 değer tespit edilmiştir. Bu açıdan en az değere yer verilmiş bölüm 16.bölüm olmuştur. Bu değerlerin bir tanesine (vatanseverlik) görsel olarak yer verilirken 3 tanesine sözel olarak yer verilmiştir. En fazla rastlanılan değer vatanseverlik (2) değeri olmuştur.

17.bölümde, toplam 11 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin hepsi de sözlü olarak tespit edilmiştir. En çok yer verilen değerler dürüstlük (3) ve vatanseverlik (3) olmuştur. Dürüstlük değeri tüm bölümler arasında 15 bulgu ile yedinci sırada yer alırken vatanseverlik değeri ise 31 bulgu ile ikinci sırada yer almıştır.

18.bölümde, 14 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin 5 tanesine görsel olarak 9 tanesine ise sözel olarak yer verilmiştir. Değerlere görsel olarak yer verilme açısından diğer bölümlere oranla yüksek bir bulgudur. En fazla yer alan değer (7) vatanseverlik olmuştur.

19.bölümde 12 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin hepsi de sözlü olarak tespit edilmiştir. En çok tespit edilen birden fazla değer vardır. Bunlar 2 bulgu ile çalışkanlık, sabır, temizlik değerleridir.

20.bölümde toplam 9 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin tümü de sözlü olarak tespit edilmiştir. En sık temas edilen değer çalışkanlık (7) değeri olmuştur. Yer verilen diğer iki değer ise birer bulgu ile Adalet ve Yardımseverlik değerleri olmuştur. Tüm bölümler göz önünde bulundurulduğunda ise adalet değeri toplam 11 bulgu ile onuncu sırada, Yardımseverlik değeri ise toplam 14 bulgu ile sekizinci sırada yer almıştır.

21.bölümde 12 değere yer verilmiştir. Bu değerlerin iki tanesine (sevgi, çalışkanlık) görsel olarak 10 tanesine ise sözlü olarak yer verilmiştir. En çok yer verilen değer çalışkanlık (5) değeri olmuştur.

Tozkoparan dizisinde en çok işlenen değer 56 bulgu ve %20,97 oranıyla çalışkanlık değeri olmuştur. Çalışkanlık değeri dizinin tümünde belirgin bir şekilde işlenmiştir. Özellikle birbiriyle yarışan Karayel ve Mavi Ay takımlarının üyelerinde çalışkanlık değeri sıkça görülmektedir. Karakterler hem okçuluk turnuvalarına hem de okul derslerine sıkı bir şekilde çalışmaktadırlar. Çalışkanlık değerini takip eden değer 31 bulgu ve %11,61 oranıyla vatanseverlik değeri olmuştur. Vatanseverlik değerine, okçuluktan yola çıkarak Türk tarihine vurgu yapılan bölümlerde ve okuldaki milli gün kutlamalarında bolca yer verilmiştir. Üçüncü sırada sağlıklı yaşam değeri 21 bulgu ve %7,80 oranıyla yer alır. Sağlıklı yaşam en çok sporun ve hareketin öneminden bahsederken ve Elif karakterinin doğa ile ilişkisi üzerinden verilmiştir. Elif pek çok kısımda meyve ve sebzelerin içindeki vitaminleri sayarak sağlıklı olduklarını söylemektedir. Dördüncü sırada 20 bulgu ve %7,49 oran ile sevgi değeri gelmektedir. Sevgi değeri aile ilişkisinden dostluk ilişkilerine hatta yapılan işin sevilmesine kadar çok geniş bir yelpazede işlenmiştir. Beşinci sırada 19 bulgu ve %7,11 oranla dostluk değeri yer almıştır. Dostluk değeri özellikle Mavi Ay takımı üzerinden anlatılmıştır. Altıncı sırada 16 bulgu, %5,99 oranla sabır değeri yer almıştır. Sabır değeri en çok Salih'in Mavi Ay takımına olan öğütleri içerisinde verilmiştir. Yedinci sırada 15 bulgu ve %5,61 oranla dürüstlük değeri yer almıştır. Dürüstlük değerini sırasıyla %5,24 oranıyla yardımseverlik (14) ve %4,49 oranıyla da sorumluluk (12) değeri takip etmektedir. Onuncu sırada 11 bulgu ve %4,11 oranla adalet ve aile bütünlüğü olmak üzere iki değer yer almaktadır.

Duyarlılık ve merhamet değerleri 8 bulgu ve %2,99 oranla on birinci sırada, mahremiyet değeri 7 bulgu ve %2,62 oranla on ikinci sırada, mütevazılık ve temizlik değerleri 5 bulgu ve %1,87 oranıyla on üçüncü sırada, saygı ve tasarruf değerleri 3 bulgu ve %1,12 oranıyla on dördüncü sırada yer almaktadır. Dizide en az yer verilen iki değer ise estetik ve özgürlük değerleridir. Bu değerler dizide yalnızca 1 kere yer alarak %0,37 oranıyla sıralamada sonuncu olmuşlardır.

Tüm bu sonuçlardan hareketle; dizinin; iyiliği, dostluğu çalışkanlığı, vatanını sevmeyi vb. değerleri sunduğunu, değer aktarımında kullanılabileceğini, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde (2024) yer alan yirmi değer de görsel ya da sözlü olarak incelenen bölümlerde tespit edildiğini ifade edebiliriz.

5.2.1. Tartışma

Bu başlık altında çeşitli bilim dallarında yapılan değerler ya da dizi konulu çalışmalar, bu çalışmayla benzerlik ya da farklılık göstermesi bakımından ele alınmıştır.

Öksüz ve Eken (2019), *İlkokul (1-4) Türkçe Ders Kitaplarındaki Hikâye Edici Metinlerin Türkçe Dersi Öğretim Programındaki Kök Değerler Bakımından İncelenmesi* adlı çalışmada en sık yer verilen değerler arasında %31 oranı ile sevgi birinci sırada , %13,34 oranı ile vatanseverlik üçüncü sıradadır. Bu çalışmada en çok yer verilen değerler arasında ise vatanseverlik %11,61 oranıyla ikinci sırada, sevgi %7,49 oranıyla dördüncü sırada yer almaktadır. Her iki çalışmada da sevgi ve vatanseverlik değerlerinin en sık yer verilen değerler olması benzerlik göstermektedir.

Murat, Doğan ve Öner'in (2019), "*Afacanlar Sınıfı*" Animasyon Filmi ve *Kök Değerler* adlı çalışmalarında çocuklara yönelik, 20 bölümlük, dijital bir içeriği inceliyor olması Tozkoparan'ın da çocuklara yönelik ve 21 bölümden oluşan dijital bir içerik olması bakımından benzerlik göstermiştir.

Kurudayıoğlu ve Şahin (2019), *Türkçe Dersi Öğretim Programında Yer Alan Kök Değerler Açısından Rafadan Tayfa Çizgi Filminin İncelenmesi* adlı tez çalışmasında çocuklara yönelik dijital bir içeriğin incelenmesi, değer tespitinde hem sözel hem görsel öğelerin kullanılmış olması bakımından bu çalışma ile benzerlik gösterirken incelenen değer sayılarının farklı oluşu ve en sık yer alan değerlerin ortaklığının olmayışı bakımından da farklılık göstermektedir. Ayrıca bahsedilen çalışmada filmin yönetmeni ve yapımcısı ile görüşülmüş olması da bu çalışma ile farklılıkları arasındadır.

Tozlu ve Yüce (2020), *Hamdi Ülker'in Eserlerinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi* adlı çalışmasında sevgi (31,8) değerine sıkça yer verilmiştir. Bu çalışmada da sevgi değerinin en sık yer verilen değerler arasında 4. Sırada yer alması bakımından, çalışmalar benzerlik göstermiştir. Çalışmalar arasında diğer bir benzerlik ise incelenen tüm değerlerin tespitinin yapılabildiği olmasıdır. İncelenen değer sayılarının farklı oluşu,

incelenen eserlerin farklı yapılarda olması (yazılı kaynak-dijital kaynak, dizi-kitap gibi) ise çalışmalar arasındaki farklılıklar arasındadır.

Kavruk ve Aytaç (2022), *Çocuk Medyası Ürünlerinde Değer Aktarımı (Tozkoparan Dizisi Örneği)* adlı çalışmada *Tozkoparan* dizisi hem MEB tarafından yer verilen değerler açısından hem de diğer değerler denilen “*Kahraman, bayrak, din, milli gün, dil, ordu, milliyetçilik, gelenek-görenek, güzel ahlak, çalışkanlık, misafirperverlik, özgürlük, eşitlik, bilimsellik, duyarlılık, estetik, barış, güven*” değerleri açısından incelenmiştir. Her iki çalışmada da aynı dizi üzerinden inceleme yapılmış, değer tespitleri dakika ve bölüm olarak gösterilmiş olsa da bu çalışmadan farklı olarak değerlerin yüzdelikleri ve sıralamaları gösterilmemiştir. Diğer yandan iki çalışmada da MEB bünyesindeki değerler tarafından dizi incelenmesi yapılmış olsa da farklı yıllardaki öğretim programlarınca değerlendirme yapıldığı için Kavruk ve Aytaç (2022) MEB bünyesinde on kök değer üzerinden değerlendirme yaparken, bu çalışmada yirmi değer üzerinden değerlendirme yapılmıştır. İki çalışma sonucunda da *Tozkoparan* dizisinin değer öğretimi bakımından uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Toptaş (2024), *Tozkoparan Dizisindeki Çocuk Karakterler Üzerinden Kök Değerlerin Temsili* isimli çalışmada bu çalışma ile aynı dizi üzerinde inceleme yapmış olsa da, bu çalışmada değerlerin dizi içerisinde dakika olarak tespiti yapılırken, Toptaş (2024)’ın çalışmada kök değerlerin olaylar ve karakterler üzerinden tespiti yapılmıştır bu açıdan çalışmalar farklılık göstermektedir.

İncelenen çalışmaların hepsinde, en son 2017 yılında güncellemesi yapılan ve on kök değer yer aldığı MEB öğretim Programı’ndan faydalanmıştır. Bu çalışmada ise 2024 yılında uygulanmaya başlamış Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortak Metninde yer alan yirmi değer yer almaktadır. Bu yönden bu çalışma farklıdır. Farklı değerler yönünden inceleme yapılmış olması da bu çalışmanın sonuçlarını farklı kılmıştır.

5.2.2. Öneriler

Maceralara yer veren ve hayal dünyası ile zenginleştirilmiş *Tozkoparan* dizisi; özellikle tespiti en fazla yapılmış çalışkanlık, vatanseverlik ve sağlıklı yaşam başta olmak üzere, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan değerlerin aktarımında, uygun görülen yaş grupları için bir araç olarak kullanılabilir.

Dersin içeriği ve kazanımlarıyla uyumlu olduğu durumlarda, *Tozkoparan* dizisinden seçilmiş kesitler ders kitaplarında dinleme ve izleme etkinlikleri olarak yer verilebilir.

İlkokullarda aylık olarak belirlenen değerlerin öğretimi kapsamında, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı Ortak Metninde yer alan değerlerden seçilerek, tezde tespit edilen değerlerin işlendiği bölümler, bölüm temelli yapılan tablolar aracılığı ile belirlenebilir ve bu bölümler öğrencilere izletilebilir.

Türk ata sporu olan okçuluk başta olmak üzere spora özendirilmek istenen çocuklara Tozkoparan dizisi seyrettirilebilir.

Yapılan dizi incelemesinde, özellikle özgürlük ve estetik değerlerinin sınırlı düzeyde yer aldığı tespit edilmiştir. Ancak bu değerler de önemli olup, söz konusu değerlere daha fazla yer veren yapımların üretilmesi veya bu değerlere odaklanan dizi ve kitap incelemelerinin gerçekleştirilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akar, C., & Demir, S. (2025). Nasreddin hoca zaman yolcusu çizgi filminde kök değerler. (1), 58-69. https://dergipark.org.tr/tr/pub/adea/issue/93536/1608399#article_cite
- Akbaba-Altun, S. (2003). Eğitim yönetimi ve değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1, 7 18.
- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim 2. kademedeki gerçekteşme derecesinin değerdendirilmesi*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akıncı Yüksel, N. A. (2015). Kültürel bir ürün olarak Türkiye’de sinema filmle rinde okul, öğretmen ve öğrenci temsilleri. *Global Media Journal: Turkish Edition*, 6(11), 1-17. https://globalmediajournaltr.yeditepe.edu.tr/guz-2015_sayisi-fall-2015-issue
- Alpaydın, Y. (2020). Education in the Turkey of the future. (Rapor No. 2020/73). İlke Foundation for Science
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu zeka kuramı ve değerler eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 12, 54-57.
- Aral, N., Ceylan, R., & Bıçakçı, M. Y. (2011). Çocukların televizyon seyretme alışkanlıklarının yaş ve cinsiyete göre incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 19(2), 489-498.
- Arıcak, O.T. Cesur, S. & Dilmaç, B. (2014). A Validity and reliability study on the development of the values scale in Turkey. *Educational Science: Theory and Practice*, 14 (5), 1661-1671.
- Arslan, H. (2014). Eleştirel medya okuryazarlığı kapsamında çocuk odaklı haber ve programlar üzerine bir değerdendirme. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 70-79.
- Arweck, E. & Nesbitt E. (2004). Values education: the development and classroom use of an educational programme. *british educational research journal*, 30 (2), 245-262.
- Aşkar, P., Topçu, H. İ., Altun, A., Cırık, İ. & Kandırmaz, M. (Eds). (2023). *K12 beceriler çerçevesi Türkiye bütüncül modeli*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Atan, M., Ekinci, E., & Karakoyunlu, İ. (2023). Özgürlük ve hak kavramlarının çatışan doğası: özgürlük hakkı ve hak özgürlüğü görüşleri. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* (54), 131-160.
- Aydın, M., (2003). “Gençliğin değer algısı: konya örneği,” *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt I, Sayı 3, Konya.
- Aydiner, N. (2011). Öğretim ile ilgili temel kavramlar. S. Güven (Ed.), *Öğretim ilke ve yöntemleri içinde* (s. 9-73). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bacanlı, H. (2017). *Değer bilinçlendirme yaklaşımı*. Çizgi Kitabevi.

- Bahadır, A. (2005). Çocukluk dönemi din ve değer yapılanmasında tv yayınlarının olumsuz etkileri ve çözüm önerileri. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 20(20), 29-64.
- Beill, B. (2003). İyi çocuk, zor çocuk “doğru davranışlar çocuklara nasıl kazandırılır? (Çev. Cuma Yorulmaz), Arkadaş Yayınevi.
- Berkowitz, M. W. & Mary A. H. (2009). Character education and gifted children. *High Ability Studies*, 20(2), 131-142.
- Bulut, K. (2021). Ayla Kutlu'nun 'merhaba sevgi' adlı çocuk romanının değerler eğitimi ve on kök değer açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (57), 248-272. https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/60050/771465#article_cite
- Calp, M. & Kaplan, C. (2021). Samed behrengi'nin sevgi masalı, bir şeftali bin şeftali ve kel güvercinci adlı öykülerinin kök değerler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19(42), 39-72. <https://doi.org/10.34234/ded.910908>
- Cennamo, I., Kastner, M., & Tett, L. (2023). A Comparative study of values-based fields of adult learning and education in austria, scotland, and south tyrol, italy: practitioners resisting neoliberal tendencies based on their ideas of social justice. *Adult Education Quarterly*, 74(1), 23-42. <https://doi.org/10.1177/07417136231180550>
- Cereci, S. (2014). Türk televizyon dizilerinin küresel başarısı. *Evrensel İnsan Yaklaşımı*, 28, 1-12.
- Cholimah, N. & Tjiptasari, F. & Asih, S. & Hanum, A. (2024). A Comparative study of moral values education in public and religion-based kindergartens in yogyakarta. *Golden Age: Jurnal Ilmiah Tumbuh Kembang Anak Usia Dini*. 9. 575-587. 10.14421/jga.2024.94-01. DOI: [10.14421/jga.2024.94-01](https://doi.org/10.14421/jga.2024.94-01)
- Cirhinlioğlu, Z. (2017). *Sağlık sosyolojisi*. 7. Basım, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). USA: SAGE Publications.
- Çamdereli, M. (2018). *Din ekranda nasıl durur*. Ketebe Yayınları.
- Çelik, G. (2021). *Dostluk ve eğitimi / Friendship and education* (Yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi). YÖK Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Çiftçi, T. & Dikmenli, Y. (2018). Coğrafya ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi öz değerlendirme düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 1-30.
- Dere, İ. (2021). Kültürel mirası belgeleyerek öğrenme: sosyal bilgiler öğretmen adaylarının saha tecrübeleri. *International Journal of Geography and Geography Education*, 43, 108-121. <https://doi.org/10.32003/igge.779915>

- Dikmen, F. (2021). "Medya profesyonellerinin gözünden medya-toplum ilişkisine değer odaklı bir bakış". H. Meydan (ed.). içinde *Medyada Din ve Değerler* (s. 81-118). Dem Yayınları: İstanbul.
- Dilmaç, B., Ertekin, E., Yazıcı, E., (2009). Değer tercihleri ve öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17): 27-47.
- Dinda, Dinda & Chotimah, Chusnul & Amanda, Hana. (2025). Analysis of moral values and character education in 'wonder' movie. <http://dx.doi.org/10.30736/ej.v12i01.1213>
- Doğanay, M., & Aktaş, M. K. (2021). Türkiye’de televizyon dizisi sektörü. *Öneri Dergisi*, 16(56), 852-878. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.944236>
- Elçiçeği, B. (2022). Değerlerin davranış boyutuna yansımaları: Osmanlı devleti örneği (1256-1924). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 22-38.
- Erdem, A. R. (2003), Üniversite kültüründe önemli bir unsur: değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*,1(4), 1-36.
- Erjem, Y., & Çağlayandereli, M. (2006). Televizyon ve gençlik: yerli dizilerin gençlerin model alma davranışı üzerindeki etkisi. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1),15-30.
- Fernández Espinosa, V., & López González, J. (2023). Virtues and values education in schools: a study in an international sample. *Journal of Beliefs & Values*, 45(1), 69–85. <https://doi.org/10.1080/13617672.2022.2158018>
- Gençer, G., & Doğan Kahtalı, B. (2022). Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarının kök değerler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 17(3), 407-421. https://www.researchgate.net/profile/Bahar-Dogan-Kahtali/publication/362132434_Sermin_Yasar'in_Cocuk_Kitaplarinin_Kok_Değerler_Acisindan_Incelenmesi/links/63543d8912cbac6a3ee60298/Sermin-Yasarin-Cocuk-Kitaplarinin-Koek-Degerler-Acisindan-Incelenmesi.pdf
- Göle, N. (1998). *Modern mahrem*. Metis Yayınları.
- Gunnestad, A., Mørreaunet, S., Chahboun (صبح شهبون), S., & Pearson, J. (2022). Values in Early Childhood Education (ECE): A Cross-Cultural Comparative Study of Values for ECE Expressed in Policy Documents. *ECNU Review of Education*, 5(4), 577-600. <https://doi.org/10.1177/20965311221109842>
- Güngör, E. (2010). *Değerler psikolojisi üzerinde araştırmalar*, Ötüken Yayınları.
- Hassan K.E. & Kahil, R. (2005). The effect of “living values: an educational program” on behaviors and attitudes of elementary students in a private *School in Lebanon*, 33 (2), 81-90.
- Hofstede, G. (2001). Culture’s consequences: (2nd ed.) *comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*, thousand oaks-new delhi-London: Sage Publications.
- Hoge, J. D. (2002). Character education, citizenship education and the social studies. *The Social Studies*, 93(3), 103-108.

- Hökelekli H. & Gündüz T., (2004). Üstün yetenekli çocukların değer yönelimleri ve eğitimleri, *1.Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi Bildiriler Kitabı*, Çocuk Vakfı Yayınları.
- Hökelekli, H. (2011). *Değerler psikolojisi ve eğitimi*. Timaş Yayınları: İstanbul.
- Hökelekli, H. (2013). *Ailede, okulda, toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*. (2.Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. & Kuşdil, M. E. (2000). Türk öğretmenlerinin değer yönelimleri ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(45). (59–76).
- Kamaruddin S. A. (2012). Character education and students social behavior. *Journal of Education and Learning*. 6(4), 223-230.
- Kaplan, H. & Peker, S. (2022). Kök değerler açısından Özbek masalları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 426-444. https://dergipark.org.tr/en/pub/akef/issue/72486/1179955#article_cite
- Karabıyık, S. (2014a). *Dizierkil ailede baba rolü*. Profil Yayıncılık.
- Karagözoğlu, N. (2018). Sosyal bilgiler dersinde vatanseverlik değerinin kazandırılmasında kadın kahramanların yaşam öykülerinin kullanılması. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 4(2), 97-110.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayınları.
- Karatekin, N., Ekşi, Işlak, H., Otrar, M., Koç Yıldırım, P. & Durmuş, A. (2012). *Perese değerler eğitimi öğretmen kitabı, yardımseverlik*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karçar, B. (2023). *Tozkoparan İskender'den Mete Gazoz'a* Academia.edu. https://www.academia.edu/93845742/Tozkoparan_%C4%B0skenderden_Mete_Gazoza
- Kavruk, H., & Aykaç, N. (2022). Çocuk medyası ürünlerinde değer aktarımı (Tozkoparan dizisi örneği). *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9(86), 1584–1603. <https://doi.org/10.26450/jshsr.3159>
- Kavruk, H., & Aykaç, N. (2022). Çocuk medyası ürünlerinde değer aktarımı (Tozkoparan Dizisi Örneği). *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9(86), 1584–1603. <https://doi.org/10.26450/jshsr.3159>
- Kemiksiz, Ö. (2021). Kök değerler bakımından Türk atasözleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 495-518. https://dergipark.org.tr/en/pub/kusbd/issue/64339/832831#article_cite
- Kıymaz, M. S., & Altay, E. (2021). Behiç Ak'ın tavşan dişli bir gözlemcinin notları adlı çocuk romanı üzerine kök değerler açısından bir inceleme. *Avrasya Dil Eğitimi Ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 27-61. https://dergipark.org.tr/tr/pub/adea/issue/67329/942171#article_cite
- Komalasari, K. & Saripudin D. (2015). Living values education in school habituation program and its effect on student character development. *The New Educational Review*, 39 (1), 51-62.

- Komalasari, K. (2016). Living values education in teaching materials to develop students' civic disposition, *The New Educational Review*, 44 (2), 107-122, DOI: 10.15804/tner.2016.44.2.09.
- Komalasari, K. ve Saripudin D. (2018). The influence of living values education- based civic education textbook on student's character formation, *International Journal of Instruction*, 11 (1), 395-410, 15.02.2019, <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1165225.pdf>.
- Korkutan, K., & Kaplan, K. (2022). Çocuk kalbi isimli çocuk romanının Türkçe dersi öğretim programı'nda yer alan kök değerler açısından incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 545-563. <https://doi.org/10.21547/jss.1013898>
- Köksal, K., Yaylacı, Z., Yel, Ü., Erbaş, S. (2022). Sosyal bilgiler ders kitaplarının kök değerler açısından incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 74-87. <https://doi.org/10.48174/buaad.52.1>
- Köse, A. (2014). Değişimin gölgesindeki gelenek: popüler diziler ve farklılaşan ad verme kültürü. *Milli Folklor Dergisi*, 26, (101), 291-306.
- Kuçuradi, İ. (1998). *İnsan ve değerleri*. Meteksan Baskı.
- Kurudayıoğlu M., & Şahin S. (2020). Türkçe dersi öğretim Programı'nda yer alan kök değerler açısından rafadan tayfa çizgi filminin incelenmesi. *Journal of History School*, DOI : [10.29228/joh.43778](https://doi.org/10.29228/joh.43778)
- Labuschagne, A. (2003). Qualitative research: airy fairy or fundamental? *The Qualitative Report*, 8(1).
- Larry N., & Darcia N. (1999). What works in character education: what is known and what needs to be known routledge. *handbook of moral and character education*, 430-447.
- Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. Bantam Books.
- Lin, Y., Kadir, M. A. A., & Kaur, D. (2025). Preschool educators' perceptions on values education. *Education Sciences*, 15(2), 140. <https://doi.org/10.3390/educsci15020140>
- Meriam-Webster. (2007). Meriam-Webster Dictionary, Springfield, MA: Meriam-webster inc. merriam-webster online (n.d.). *Metaphor*. Retrieved July 17, 2-18, from <http://www.mw.com/dictionary/metaphor>.
- Mete, M. (1999). *Televizyon yayınlarının Türk toplumu üzerindeki etkisi*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Michaelis, U. J. (1988). *Social studies for children (A Guide to Basic Instruction) (Ninth Edition)* New Jersey: Prentice Hall Inc.

- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
<https://psycnet.apa.org/record/1995-97407-000>
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli öğretim programları ortak metni. Ankara: MEB Yayınları.
- Murat M. & Doğan Ş., & Öner. R.E. (2019).“Afacanlar sınıfı” animasyon filmi ve kök değerler. *Social Sciences Studies Journal (SSSJJournal)*
https://sssjournal.com/?mod=makale_tr_ozet&makale_id=59674#
- Nair, L. B., Gibbert, M., & Hoorani, B. H. (2023). The natural experiment, a.k.a. the single embedded design. in combining case study designs for theory building: a new sourcebook for rigorous social science researchers (pp. 78–103). chapter, Cambridge: Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/9781009023283.005>
- Naylor, D. T. & Diem, R. (1987). *Elementary and middle school social studies*. Random House
- Öksüz, H. İ., & Eken, N. T. (2019). İlkokul (1-4) Türkçe ders kitaplarındaki hikâye edici metinlerin Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler bakımından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(2), 384-401.
<https://doi.org/10.16916/aded.543009>
- Özbaşı, S. (2020). Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler çerçevesinde aytül akal masallarının incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*(8), 178-192.
<https://doi.org/10.21733/ibad.715132>
- Özen, Y. (2015). *Sorumluluk eğitimi*. Vize Yayınevi.
- Özerkan Ş (2008) Medyada muhafazakar rol modelleri, yasemin giritli inceoğlu, nurdan akıner (ed.), *Medya ve Çocuk Rehberi*, Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Özmen, F. (1999). Etkili eğitimin gerçekleştirilmesinde duyuşsal alanın önemi-sevgi eğitimi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 193-198.
- Paker, Y. C. Y., Cesur, S., & Paker, O. (2007). Televizyon ve çocuk: çocukların tv programlarına ilişkin tercihleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 106-125.
- Pedersen, D. M. (1997). Psychology of functions of privacy. *journal of enviromental psychology*, 17, 147-156.
- Pınarbaşı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü. (2024). *Çevreme duyarlıyım, değerlerime sahip çıkıyorum (ÇEDES) Ekim bülteni*. Millî Eğitim Bakanlığı.
https://pinarbasi38.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_10/07135120_cedeseğim.pdf
- Sezgin, M. (2023). An educational review of social and emotional learning research in Turkey in the 21st century. *International Education Studies*, 16(5).
<https://doi.org/10.5539/ies.v16n5p60>

- Shumei W., Xinghua Z. (2019). The overall status of international values education research in the recent ten years. *Education Journal*, 8(6), 266-273. <https://doi.org/10.11648/j.edu.20190806.15>
- Smith, B. H. (2013). School-based character education in the United States. *Childhood Education*, 89(6), 350-355.
- Şentürk, Ş., & Keskin, A. (2019). Rafadan tayfa çizgi filminin milli ve evrensel değerler açısından değerlendirilmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 143-157. <https://doi.org/10.17494/ogusbd.548307>
- Şirin, M. R. (1998) *Televizyon çocuk ve aile*. İz Yayıncılık.
- Şirin, M.R. (2006). *Televizyon çocuk ve aile (3)*. İz Yayınları.
- Tanrıöver, H., U. (2012). *Türkiye’de televizyon yayıncılığı 2011*. İstanbul Ticaret Odası Yayınları,
- Taracık, R., & Kalenderoğlu, İ. (2022). Kök değerler açısından ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki öyküleyici metinler. *Eğitim Ve Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5(1), 139-157. <https://doi.org/10.52974/jena.1133254>
- Tarhan, N. (2006). *Makul çözüm aile içi iletişim Rehberi*. Timaş Yayınları.
- Tayar, M. & Alyakut, Ö. (2023). *Ağırlama sektöründe gıda hijyeni*. 1. Baskı, PEGEM Akademi., 19-21
- Thornberg, R. (2008). The lack of professional knowledge in values education. teaching and teacher education, (24), 1791-1798.
- Toptaş, S. (2024). Tozkoparan dizisindeki çocuk karakterler üzerinden kök değerlerin temsili. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(Eğitim Bilimleri Özel Sayısı), 246-271. <https://doi.org/10.30561/sinopusd.1582469>
- Tozlu, N., & Yüce, B. N. (2020). Hamdi Ülker’in eserlerinin kök değerler açısından incelenmesi. *Rumelide Dil Ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(21), 575-597. <https://doi.org/10.29000/rumelide.843597>
- Türk Dil Kurumu. (2025). *Çalışkanlık. Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr>
- Ünal, O. (2020). Eğitim temalı Türk filmlerinde yer alan değerlerin incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 18(39), 107-136. <https://doi.org/10.34234/ded.608530>
- Ünal, O. (2020). Yakın dönem Türk animasyon filmlerinin değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *International Journal of Field Education*, 6(2), 64-83.
- Ünal, O. (2021). Dizi ve filmlerin değerler üzerindeki yansımalarına yönelik sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 19(41), 277-311. <https://doi.org/10.34234/ded.906251>
- Vedder, P. & Veugelers W. (2010) Values in teaching, *teachers and teaching*, 9(4), 377-389, DOI: 10.1080/1354060032000097262.
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis.
- Walker, D. I., Roberts, M. P. & Kristjánsson, K. (2015). towards a new era of character education in theory and in practice. *Educational Review*, 67(1), 79-96.

- Yapıcı, A. ve Zengin, Z. S. (2003). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin değer tercih sıralaması üzerine psikolojik bir araştırma. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi örneği. Değerler Eğitimi Dergisi, 1* (4), 173-206.
- Yıldız, H. N. (2023). Çocuk reklamlarının kök değerler bağlamında incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi* (94), 141-153. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1247214>
- Yılmaz, M., & Eskimen, A. D. (2021). Yunus Emre'yi Türk dili ve edebiyatı derslerinde nasıl anlatırız? değerler öğretimi bağlamında “Yunus Emre: aşkın sesi” filmi örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 23*(Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı), 123-137. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.983572>
- Zengin, F. (2014). Televizyon dizilerinde dinin temsili. M. Çamdereli, B. Ö. Doğan ve N. K. Şener (Ed.). içinde *Medya ve din* (s. 73-92). Köprü Kitapları.

EKLER

EK-1

Tozkoparan Dizi İnceleme Formu

Bölüm No:

Değerler	Değerin Geçtiği Saat / Dakika / Saniye
1. Adalet	
2. Aile Bütünlüğü	
3. Çalışkanlık	
4. Dostluk	
5. Duyarlılık	
6. Dürüstlük	
7. Estetik	
8. Mahremiyet	
9. Merhamet	
10. Mütevazılık	
11. Özgürlük	
12. Sabır	
13. Sağlıklı Yaşam	
14. Saygı	
15. Sevgi	
16. Sorumluluk	
17. Tasarruf	
18. Temizlik	
19. Vatanseverlik	
20. Yardımseverlik	